

Řád výkonu služby v jednotkách požární ochrany

Čl. 1

Obecná ustanovení

- (1) Řád výkonu služby v jednotkách požární ochrany (dále jen „jednotka“) se vztahuje na jednotky hasičských záchranných sborů (dále jen „HZS“) podniků, jednotky sborů dobrovolných hasičů (dále jen „SDH“) obcí, jednotky SDH podniků a požární hlídky pokud jsou zřízeny místo jednotek.
- (2) Výkonem služby členů a zaměstnanců (dále jen „hasiči“) zařazených v jednotkách se rozumí veškerá činnost směřující k předcházení požárům a jejich zdolávání, snižování následků živelních pohrom a jiných mimořádných událostí včetně zvyšování akceschopnosti jednotky. Výkon služby probíhá v organizačním nebo operačním řízení:
 - *organizační řízení* se uplatňuje při činnosti hasičů v jednotce k dosažení stálé organizační, technické a odborné způsobilosti sil a prostředků požární ochrany k plnění úkolů jednotek,
 - *operační řízení* se uplatňuje při zásahu jednotky a plnění úkolů daných právním předpisem¹, jde o činnost od přijetí zprávy o skutečnostech vyvolávajících potřebu nasazení jednotky do jejího návratu na základnu po zásahu.²
- (3) Operační řízení má přednost před řízením organizačním. V operačním řízení mohou být oproti organizačnímu řízení stanoveny jiné vztahy podřízenosti než při řízení hasičů v organizačním řízení, např. funkce velitele zásahu je jen v operačním řízení.

Část I.

ORGANIZACE A ZŘIZOVÁNÍ JEDNOTEK

Čl. 2

Druhy a kategorie jednotek

- (1) **Jednotkou** se v organizačním řízení rozumí organizovaný útvar zřízený ve smyslu zákona³ s vnitřní hierarchií a dělbou práce tvořený hasiči, požární technikou (automobily) a věcnými prostředky (výbava hasičů, nástroje, agregáty, apod.) pod vedením velitele jednotky.
- (2) **Druh jednotky** – se odvozuje od zřizovatele jednotky a od pracovně právních vztahů hasičů při výkonu služby v jednotce ke zřizovateli v souladu s právním předpisem⁴.
- (3) **Jednotka HZS podniku** – jednotka zřízená za podmínek u vedených v právním předpise⁵, kde výkon služby vykonávají zaměstnanci právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby jako svoje zaměstnání.
- (4) **Jednotka SDH podniku** - jednotka zřízená za podmínek uvedených v právním předpise⁶, kde výkon služby vykonávají zaměstnanci právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, zpravidla mimo svoje zaměstnání (pracovní poměr).
- (5) **Jednotka SDH obce** – jednotka zřízená za podmínek uvedených v právním předpise⁷ zpravidla jako organizační složka obce⁸, kde výkon služby vykonávají dobrovolně

¹ § 70 odst.1 a odst.5 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů.

² § 70 odst.2 a odst. 3 zákona č. 133/1985 Sb.

³ Např. § 65, § 66, § 67, § 68 a §69 zákona č. 133/1985 Sb.

⁴ § 65 odst.1 zákona č. 133/1985 Sb.

⁵ § 67 zákona č. 133/1985 Sb.

⁶ § 68 zákona č.133/1985 Sb.

⁷ § 29 odst. 1 písm. a) a § 68 zákona č.133/1985 Sb.

⁸ § 68 zákona č.133/1985 Sb.

členové jednotky SDH obce, kteří mají s obcí uzavřen pracovně právní vztah nebo jinou smlouvu o členství v jednotce.

- (6) **Požární hlídka** – organizovaný útvar se statutem jednotky, pokud je požární hlídka zřízená za podmínek uvedených v právním předpise⁹.
- (7) **Společná jednotka** – jednotka zřízená za podmínek uvedených v právním předpise¹⁰, jejíž druh vyplývá z druhů jednotek, které jsou povinné organizační složky Hasičského záchranného sboru ČR (dále jen „HZS ČR“), obce, právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby zřídit.
- (8) **Hasič** – zaměstnanec vykonávající službu v jednotce HZS podniku jako svoje zaměstnání, člen jednotky SDH obce, člen jednotky SDH podniku nebo člen zařazený v požární hlídce.
- (9) **Velitel jednotky** – je ustanoven zřizovatelem jednotky určitého druhu jednotky, odpovídá za výkon služby v organizačním a operačním řízení. V souladu s vnitřní organizací jednotky je velitelem jednotky pro vymezený počet hasičů také velitel čety, velitel družstva nebo vedoucí skupiny¹¹.
- (10) **Jednotka je charakterizována.**
- velikostí, která je vyjádřena počtem hasičů v ní,
 - kategorií, která v návaznosti na druh jednotky vyjadřuje operační hodnotu pro použití k zásahům, a to pro svého zřizovatele (podnik, obec), tzn. *místní působnost* nebo pro použití na větším území než na území svého zřizovatele, tzn. *územní působnost*; součástí operační působnosti je také stanovená doba pro výjezd jednotky z místa dislokace k zásahu,
 - *taktickou hodnotou*, je schopnost provádět určitý rozsah činností odpovídající velikosti jednotky a jejímu vybavení požární technikou a věcnými prostředky, např. počet nasazených proudů k hašení.
- (11) **Kategorie jednotek**
- a) *s územní působností* zasahující i mimo území svého zřizovatele se označuje jako:
- **JPO I** - jednotka HZS kraje, s územní působností zpravidla do 20 minut jízdy z místa dislokace a dobou výjezdu jednotky od vyhlášení poplachu do 2 minut,
 - **JPO II** - jednotka SDH obce, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace, která zabezpečuje jeden (JPOII/1) nebo dva (JPOII/2) výjezdy družstva minimálně o zmenšeném početním stavu a zřizuje se ve vybrané obci s počtem obyvatel zpravidla nad 1000 a dobou výjezdu jednotky od vyhlášení poplachu do 5 minut,
 - **JPO III** - jednotka SDH obce s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace, která zabezpečuje jeden (JPOIII/1) nebo dva (JPOIII/2) výjezdy družstva minimálně o zmenšeném početním stavu a zřizuje se ve vybrané obci s počtem obyvatel zpravidla nad 1000 a dobou výjezdu jednotky od vyhlášení poplachu do 10 minut,
- b) *s místní působností* zasahující zpravidla na území zejména svého zřizovatele, pokud není v případě rozsáhlých mimořádných událostí požadován výjezd jednotky jinam v souladu s právním předpisem¹²
- **JPO IV** - jednotka HZS podniku,

⁹ § 69 zákona č.133/1985 Sb.

¹⁰ § 69a zákona č.133/1985 Sb.

¹¹ § 4 odst.2 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o činnosti a organizaci jednotek požární ochrany ve znění pozdějších předpisů.

¹² § 73 odst.2 zákona č. 133/1985 Sb.

- **JPO V** - jednotka SDH obce s působností na zpravidla na pro území obce, která ji zřizuje,
 - **JPO VI** - jednotka SDH podniku,
 - **JPO N** - jednotka SDH obce nebo podniku, která není zařazena do plošného pokrytí území kraje jednotkami. Požadavky na tuto jednotku jsou stejné jako u jednotky kategorie JPO V. Nezařazenou do plošného pokrytí je také požární hlídka.
- (12) **Jednotka SDH vybrané obce**¹³ – je jednotka SDH obce kategorie JPO II a JPO III nebo také jiná jednotka SDH obce (popř. požární hlídka), která na výzvu operačního a informačního střediska zasáhla mimo územní obvod obce, která ji zřídila nebo obcí, které ji zřídily na základě smlouvy o sdružení.
- (13) Trvalé místo dislokace jednotky se nazývá
- **stanice** - objekt a související prostory určené pro nepřetržitý výkon služby hasičů zařazených v jednotce HZS kraje nebo jednotce HZS podniku a určené pro požární techniku a věcné prostředky požární ochrany,
 - **zbrojnice** - objekt a související prostory určené pro výkon služby hasičů zařazených v jednotce SDH obce nebo jednotce SDH podniku a určené pro požární techniku a věcné prostředky požární ochrany.¹⁴

Čl. 3

Úkoly jednotek, zásah

- (1) Jednotka plní následující základní úkoly
- a) *požární zásah* podle příslušné dokumentace požární ochrany nebo při soustředění a nasazování sil a prostředků; požární zásah je činnost, která směřuje nejprve k lokalizaci a pak k likvidaci požáru, kdy je ukončeno nežádoucí hoření,
 - b) *záchranné práce* při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech (dále jen „mimořádné události“); obsahem záchranných prací jednotek při mimořádných událostech je odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí a vedoucí k přerušení jejich příčin, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí,
 - c) *na úseku ochrany obyvatelstva*; zejména se podílí na
 1. evakuaci obyvatel,
 2. označování oblastí s výskytem nebezpečných látek,
 3. varování obyvatel,
 4. dekontaminaci postižených obyvatel nebo majetku,
 5. humanitární pomoci obyvatelstvu a zajištění podmínek pro jeho nouzové přežití,
 - d) *podává neprodleně zprávy o svém výjezdu a zásahu* územně příslušnému operačnímu a informačnímu středisku HZS kraje¹⁵.
- (2) HZS kraje, v rámci přípravy dokumentů pro plošné pokrytí území kraje, stanoví v dohodě se zřizovateli jednotek, kategorii jednotky a charakter speciálních záchranných prací a specializovaných úkolů pro ochranu obyvatelstva, které budou provádět (dále jen "předurčenost k záchranným pracím nebo pro ochranu obyvatelstva").
- (3) Činnost, kdy jednotka plní své základní úkoly podle odstavce 1 se souhrnně nazývá zásah. Zásah začíná okamžikem, kdy je jednotce vyhlášen poplach a končí návratem do místa její dislokace z místa zásahu případně tím, že jednotka dostane pokyn k ukončení zásahu. Zásah probíhá v operačním řízení a činnost jednotky je upravena právními

¹³ § 24 odst. 1 písm. d), § 27 odst.1 písm. d), § 29 odst.4 zákona č.133/85 Sb.

¹⁴ ČSN 73 5710 Požární stanice, požární zbrojnice

¹⁵ § 70 odst. 1 písm. c) zákona č. 133/1985 Sb.

předpisy¹⁶, Bojovým řádem jednotek požární ochrany, popř. jinými taktickými postupy pro jednotlivé činnosti jednotky při zásahu a dokumenty pro orientaci v územním obvodu jednotky, např. dokumentace zdolávání požárů, kartotéka ulic.

- (4) Jednotku pro účely operačního řízení také tvoří velitelem jednotky stanovený počet hasičů, požární techniky a věcných prostředků. Zpravidla se jedná o organizační část jednotky jako je četa, družstvo, skupina. Takto organizované síly a prostředky vysílané z místa dislokace jednotky k zásahu provádí, tzv. výjezd jednotky k zásahu.
- (5) Vyhlášení poplachu jednotce následuje po přijetí zprávy o události ohlašovou požárů nebo operačním střediskem. Vyhlášení poplachu jednotkám určeným k zásahu požárním poplachovým plánem kraje¹⁷ zabezpečují operační a informační střediska HZS krajů nebo jiná místa určená k vyhlášení požárního poplachu¹⁸, zejména ohlašovna požáru. Místní ohlašovna požárů v obci nebo v podniku vyhláší poplach jen místní jednotce, a to na výzvu občana, příslušného operačního a informačního střediska HZS kraje nebo z jiných důvodů pro zásah (např. signalizace EPS). Příslušné operační informační středisko HZS kraje může vyhlásit poplach kterékoliv jednotce ve své územní působnosti a vychází při tom zejména z požárního poplachového plánu kraje.¹⁹
- (6) Kromě úkolů spojených se zásahem podle odst.1 mohou jednotky poskytovat pohotovostní a jiné služby (požární asistence, dovoz vody, atd.) předem dohodnuté a za úhradu vynaložených nákladů za předpokladu, že se jedná o práce a služby související se základní náplní jejich činnosti při nichž nedojde k ohrožení jejich akceschopnosti.²⁰ Tyto příjmy jsou náhradou nákladů vynaložených jednotkami, nejde tedy z jejich strany o podnikání. Uvedená činnost však **není zásahem** a velitel jednotky při této činnosti jednotky nemá oprávnění z právních předpisů²¹.
- (7) Zřizovatelé jednotek mohou požadovat náhradu výdajů nebo škod spojených se zásahem jednotky pokud tak stanoví právní předpis²². Obdobně se postupuje, pokud jednotka provádí při zásahu činnosti nad rámec hlavních úkolů (např. likvidační práce za jiné složky) za předpokladu, že **se jedná o činnosti související s hlavními úkoly jednotek** a nedojde k ohrožení akceschopnosti jednotky a pokud o tom rozhodne velitel zásahu a velitel jednotky.
- (8) Vybrané obce¹³ mohou požadovat po kraji úhradu vynaložených nákladů spojených se zásahy mimo jejich územní obvod, pokud k zásahu došlo na výzvu příslušného operačního a informačního střediska HZS kraje. Žádost se předkládá cestou místně příslušného HZS kraje a podkladem k ní je (dílčí) zpráva o zásahu.
- (9) Jestliže právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba poskytly věcnou pomoc²³ svojí jednotkou při zdolávání požárů nebo při záchranných pracích jiné právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě, mají od ní právo na náhradu výdajů.

¹⁶ Např. vyhláška č. 247/2001 Sb.

¹⁷ § 27 odst. 1 písm. c) zákona č. 133/1985 Sb.

¹⁸ § 10 odst. 1 vyhlášky č. 247/2001 Sb.

¹⁹ § 73 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb.

²⁰ § 97 zákona č. 133/1985 Sb.

²¹ Např. § 19, § 22, § 88 zákona č. 133/1985 Sb.

²² Např. § 24 odst. 2 písm. f) zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů, § 97 zákona č. 133/1985 Sb.

²³ § 19 a § 21 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb.

Čl. 4

Akceschopnost jednotky

- (1) Akceschopnost jednotky²⁴ je organizační, technická a odborná připravenost sil a prostředků k provedení zásahu. Jednotka je akceschopná, pokud
- početní stav hasičů a vnitřní organizace jednotky jsou v souladu s ustanovením právního předpisu²⁵ a jednotka je schopna uskutečnit výjezd k zásahu v časovém limitu dle zvláštního právního předpisu²⁶,
 - hasiči mají osvědčení o odborné způsobilosti pro výkon funkce, kterou v jednotce zastávají, dle právního předpisu²⁷ a v jednotce je prováděna pravidelná odborná příprava podle právního předpisu²⁸,
 - má za účelem provedení zásahu připravenou požární techniku a věcné prostředky požární ochrany a jsou splněny podmínky pro použití požární techniky a věcných prostředků požární ochrany podle právního předpisu²⁹.
- (2) Výkon služby zaměstnanců podniků a osob vykonávajících službu v dobrovolné jednotce jako svoje zaměstnání (dále jen „hasiči z povolání“) je organizován ve směně tak, aby po dobu 24 hodin byla zajištěna akceschopnost jednotky. Akceschopnost jednotky nemusí být rovnocenně zabezpečena 24 hodin v případě, že:
- pro výkon služby uvedených hasičů z povolání je stanovena doba směny kratší než 24 hodin, nebo
 - je početní stav hasičů z povolání ve směně v průběhu dne měněn z důvodu různého požárního nebezpečí během dne v územním obvodu stanice.
- (3) Nemůže-li jednotka po dobu výkonu služby nebo připravenosti k výjezdu udržet nepřetržitě akceschopnost, velitel jednotky to bezodkladně oznámí územně příslušnému operačnímu a informačnímu středisku HZS kraje.
- (4) Dokumentací³⁰ o akceschopnosti jednotky je:
- strážní kniha** – vedená u jednotky HZS podniku nebo u dobrovolné jednotky s hasiči z povolání, obsahující záznamy o výkonu služby minimálně v rozsahu
 - datum výkonu služby,
 - organizační zařazení hasičů a jejich zařazení na zásahovou požární techniku,
 - záznamy o hasičích příslušné směny, kteří nemohou vykonávat v příslušný den službu,
 - záznamy o odborné přípravě hasičů,
 - záznamy o průběhu služby,
 - nedostatky a závady v průběhu služby včetně přijatých opatření,
 - záznamy o zásahové činnosti jednotky,
 - u tištěné podoby podpisy odstupujícího a nastupujícího velitele směny.

Za správnost a úplnost záznamů odpovídá hasič vykonávající funkci velitele jednotky v příslušný den. Při úpravách v tištěné podobě strážní knihy se nesprávný údaj přeškrtně jednou čarou a vedle se uvede správný údaj, dále se uvede hůlkovým písmem příjmení osoby provádějící úpravu, její podpis a datum úpravy záznamu. V případě, že je strážní kniha vedena v elektronické podobě a není možné záznamy elektronicky podepsat,

²⁴ § 18 vyhlášky č. 247/2001 Sb

²⁵ § 4 vyhlášky č. 247/2001 Sb.

²⁶ § 11 odst. 2 vyhlášky č. 247/2001 Sb.

²⁷ § 72 zákona č. 133/1985 Sb.

²⁸ § 72 zákona č. 133/1985 Sb., § 35 odst. 5 a § 36 až 39 vyhlášky č. 247/2001 Sb.

²⁹ Např. § 8 odst. 2 až 5 vyhlášky č. 247/2001 Sb.; § 4 a § 7 vyhlášky č. 246/2001 Sb.

³⁰ § 18 a § 19 vyhlášky č. 247/2001 Sb.

vytiskne se po skončení směny tištěná verze, kterou podepíše velitel odstupující směny, nastupující směny a zkontroluje nadřízený velitel (velitel stanice apod..)

- b) **dokumentace o pravidelné odborné přípravě** obsahuje:
1. roční plán pravidelné odborné přípravy, včetně rozpracování na jednotlivé měsíce. Roční plán a měsíční plány pravidelné odborné přípravy zpracovává velitel jednotky přičemž vychází ze základního zaměření odborné přípravy jednotek vydané Ministerstvem vnitra – generálním ředitelstvím HZS ČR (dále jen“MV – GŘ HZS ČR“),
 2. protokol o každoročním ověření pravidelné odborné přípravy obsahující minimálně datum ověření, jméno přezkušovaného, přezkušovaná témata včetně praktických, výsledek přezkoušení, jméno a podpis předsedy zkušební komise,
 3. záznamy o pravidelné odborné přípravě obsahující minimálně datum odborné přípravy, školená témata, seznam proškolených osob a jejich podpisy potvrzující účast na školení, jméno(a) a podpis(y) školitele(ů),
 4. záznamy o prohlubování odborných znalostí dle zvláštního právního předpisu³¹,
- c) **(dílčí) zprávy o zásahu** ³²,
- d) **staniční protokol rádiových služeb** obsahující minimálně datum převzetí spojových prostředků, podpisy přebírající a předávající osoby, zjištěné závady,
- e) **taktické postupy** pro jednotlivé činnosti jednotky při zásahu a dokumenty pro orientaci v územním obvodu jednotky, např. dokumentace zdolávání požárů, kartotéka ulic³³,
- f) **záznamy o pravidelných kontrolách požární techniky a věcných prostředků požární ochrany.** ³⁴

Čl. 5

Vnitřní organizace jednotky

- (1) Zřizovatel jednotky jmenuje a odvolává velitele jednotky po vyjádření územně příslušného HZS kraje³⁵ k jeho odborné způsobilosti. Velitel jednotky je zpravidla jmenován až po absolvování základní odborné přípravy, doporučuje se minimálně po dvou rocích činnosti v jednotce³⁶, neuzná-li zvláštní právní předpis odbornou způsobilost k výkonu funkce velitele jednotky jinak.³⁷ Zřizovatel rovněž určuje na návrh velitele jednotky velitele čet a družstev jednotky, strojníky, techniky popř. další funkce v jednotce.
- (2) Velitel jednotky odpovídá za činnost a připravenost jednotky, a to přímo zřizovateli jednotky³⁸. Zřizovatel jednotky vytváří materiální i finanční podmínky pro zajištění akceschopnosti své jednotky³⁹ a stanovuje veliteli své jednotky takový rozsah pravomocí, aby tuto akceschopnost byl schopen zajistit.

³¹ Např. § 37 vyhlášky č. 247/2001 Sb.

³² Čl. 5 a příloha č. 1 pokynu generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra č. 10/2006, kterým se stanoví pravidla statistického sledování událostí a dokumentace o vedení zásahů

³³ Např. Bojový řád jednotek požární ochrany, dokumentace zdolávání požárů, typové činnosti složek IZS, mapové podklady ulic a obcí

³⁴ § 8 vyhlášky č. 247/2001 Sb.

³⁵ § 67 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb.

³⁶ § 72 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb.; § 40 odst. 2 vyhlášky č. 247/2001 Sb.; pokyn generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra č. 8/2005, k odborné způsobilosti zaměstnanců zařazených na vybraných funkcích v jednotkách hasičských záchranných sborů podniků a členů vykonávajících službu v jednotkách sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků jako svoje zaměstnání v hlavním pracovním poměru.

³⁷ Např. § 33 odst. 4 vyhlášky č. 247/2001 Sb.; zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů.

³⁸ § 71 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb.

³⁹ Např. § 2, § 5 a § 29 zákona č. 133/1985 Sb.; vyhláška č. 247/2001 Sb., zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

- (3) Hasiči v jednotce určené pro výjezd jsou rozděleni do čet, družstev, družstev o zmenšeném početním stavu a skupin. Četa se člení na 2 nebo 3 družstva, popřípadě skupiny. Družstvo tvoří velitel družstva a dalších 5 hasičů. Družstvo o zmenšeném početním stavu, tvoří velitel družstva a další 3 hasiči. Skupinu tvoří vedoucí skupiny a nejméně 1 hasič.
- (4) Součástí jednotky mohou být i jiné organizační součásti zabezpečující výkon služby v organizačním (oddělení, odbor, skupiny) i operačním řízení (např. operační středisko, ohlašovna požárů).
- (5) Hasiči zařazení v jednotce jsou podřízeni svému veliteli jednotky⁴⁰. Velitel jednotky v organizačním řízení pověřuje řízením příslušných částí jednotky (četa, družstvo) velitele nižších stupňů. Velitelé nadřazení v organizačním řízení jednotky jsou nadřazení i v operačním řízení jednotky.
- (6) Do jednotky lze zařadit a službu v jednotce mohou vykonávat pouze osoby starší 18 let, které splňují zdravotní způsobilost dle zvláštního právního předpisu⁴¹. Vstupní zdravotní prohlídku⁴², kterou hasič prokazuje zdravotní způsobilost, musí absolvovat před zahájením výkonu služby v jednotce. Hasiči jsou dále povinni⁴³
 - a) důsledně plnit úkoly vyplývající ze základního poslání jednotek,
 - b) při zásahu na místě požáru nebo při záchranných pracích při živelní pohromě nebo jiné mimořádné události plnit rozkazy velitele zásahu a pokyny svých nadřízených; mohou však odmítnout splnění rozkazu nebo pokynu nadřízeného v případě, že by se jednalo o trestný čin,
 - c) dodržovat předpisy upravující činnost na místě zásahu,
 - d) prohlubovat své odborné znalosti v oblasti požární ochrany a udržovat si potřebnou fyzickou zdatnost,
 - e) podrobovat se stanoveným preventivním zdravotním prohlídkám, jejichž četnost a rozsah je stanoven zvláštním právním předpisem⁴⁴.
- (7) Zřizovatel jednotky může stanovit svým předpisem další požadavky pro přijetí, pokud tak není v rozporu s právními předpisy a pokud to vyžaduje specifický výkon služby hasiče zařazeného v jednotce.
- (8) Požadavky na fyzickou zdatnost hasičů stanovuje a její každoroční ověřování⁴⁵ provádí velitel příslušné jednotky. Při stanovování nároků na fyzickou zdatnost hasičů velitel jednotky přihlíží k činnostem, ke kterým je jednotka v operačním řízení předurčena.

Čl. 6

Základní odborná příprava

- (1) Hasiči mohou samostatně vykonávat službu při zdolávání požárů a jiných mimořádných událostí až po absolvování základní odborné přípravy.
- (2) Do základní odborné přípravy se zařadí hasiči nejpozději do 1 roku od ustanovení do funkce v jednotce.

⁴⁰ § 71 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb.

⁴¹ Nařízení vlády č. 352/2003 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků.

⁴² § 2 odst. 2 nařízení vlády č. 352/2003 Sb.

⁴³ § 69b zákona č. 133/1985 Sb.

⁴⁴ Nařízení vlády č. 352/2003 Sb. Pozn.: zaměstnanci v jednotce HZS podniku zařazení v kategorii prací I a II absolvují periodickou prohlídku 1x ročně. Zaměstnanci v jednotce HZS podniku zařazení v kategorii prací III a členové jednotek SDH obcí a podniků zařazení v kategorii prací IV a I absolvují periodickou prohlídku 1x za 2 roky.

⁴⁵ § 69b písm. d) zákona č. 133/1985 Sb.; § 33 a § 36 vyhlášky č. 247/2001 Sb.

- (3) Základní odbornou přípravou hasičů z povolání je nástupní odborný výcvik, který podle osnov stanovených MV- GŘ HZS ČR organizují v odborných kurzech vzdělávací zařízení MV – GŘ HZS ČR.
- (4) Základní odbornou přípravou hasičů z povolání vykonávajících samostatnou službu při zdolávání požárů mimo místo zásahu je nástupní odborný výcvik uskutečněný u jednotky, ve které hasiči vykonávají službu. Nástupní odborný výcvik organizují velitelé jednotek v rozsahu nejméně 40 pracovních hodin podle osnov stanovených MV – GŘ HZS ČR.
- (5) Základní odbornou přípravu členů organizuje nejméně v rozsahu 40 pracovních hodin velitel dobrovolné jednotky podle osnov stanovených MV – GŘ HZS ČR.

Čl.7

Odborná způsobilost

- (1) Zaměstnanci v jednotce HZS podniku a velitelé, strojníci a technici speciálních služeb dobrovolných jednotek mohou své funkce vykonávat jen s požadovanou odbornou způsobilostí.
- (2) Hasič se zařadí do odborné přípravy k získání odborné způsobilosti tak, aby nejpozději do 12 měsíců od ustanovení do funkce mohl vykonat zkoušku odborné způsobilosti podle právního předpisu⁴⁶. Do odborné přípravy k prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti se hasič zařadí nejpozději do 6 měsíců ode dne, kdy o to požádá.
- (3) Odborná způsobilost se ověřuje zkouškou a prokazuje se osvědčením. Ověřování odborné způsobilosti a vydávání a odnímání osvědčení o odborné způsobilosti provádí
 - a) MV –GŘ HZS ČR u velitelů, strojníků a techniků speciálních služeb jednotek HZS podniků a u osob vykonávajících službu v jednotce SDH obce nebo jednotce SDH podniku (dále jen “dobrovolná jednotka“) jako svoje zaměstnání,
 - b) HZS kraje u velitelů, strojníků a techniků dobrovolných jednotek,
 - c) velitelé jednotek HZS podniku u hasičů své jednotky ve funkci hasič a starší hasič.
- (4) Platnost osvědčení prodlužuje ten orgán, který osvědčení vydal.
- (5) Zkoušce odborné způsobilosti předchází příprava k dosažení nebo prodloužení odborné způsobilosti ve vzdělávacích zařízeních MV –GŘ HZS ČR, HZS krajů nebo v zařízeních, které MV –GŘ HZS ČR ke vzdělávání pověřilo.

Čl.8

Pravidelná odborná příprava

- (1) Hasiči jsou povinni se zúčastňovat v určeném rozsahu pravidelné odborné přípravy. Zúčastňují-li se odborné přípravy členové dobrovolných jednotek ve své pracovní době, považuje se to za překážku na straně zaměstnance z důvodu jiných úkonů v obecném zájmu.⁴⁷
- (2) Pravidelnou odbornou přípravu hasičů řídí, organizují a ověřují velitelé jednotek.
- (3) Pravidelná odborná příprava zahrnuje teoretickou přípravu, praktický výcvik a tělesnou přípravu. Součástí odborné přípravy je i požární sport, prověřovací a taktické cvičení, instrukčně metodická zaměstnání nebo specializační kurzy.
- (4) Základní zaměření pravidelné odborné přípravy stanoví MV –GŘ HZS ČR. Podle tohoto zaměření se v jednotce zpracuje roční plán odborné přípravy, v němž se zohlední předurčenost jednotky k záchranným pracím nebo k úkolům na úseku ochrany obyvatelstva.

⁴⁶ § 35 vyhlášky č.247/2000 Sb.

⁴⁷ § 65 odst. 2 zákona č.133/1985 Sb., § 200 zákona č. 262/2006 Sb.

- (5) V rámci prohlubování odborných znalostí se hasiči a ostatní příslušníci podrobí jedenkrát za 2 roky přezkoušení znalosti bezpečnosti práce, pokud předpisy o bezpečnosti práce nestanoví jinak, a
- hasiči a ostatní příslušníci určené k používání dýchacích přístrojů procvičí nejméně jedenkrát za 3 měsíce použití těchto přístrojů,
 - hasiči určené k používání protichemických ochranných oděvů a oděvů proti sálavému teplu a ohni procvičí nejméně jedenkrát za půl roku použití těchto oděvů,
 - hasiči určené k používání prostředků pro detekci plynů a nebezpečných látek procvičí nejméně jedenkrát za měsíc použití těchto prostředků,
 - hasiči určené k řízení vozidel s právem přednostní jízdy, kteří v průběhu 4 týdnů neřídili požární automobil určený pro výjezd k zásahu anebo jiné motorové vozidlo stejné hmotnostní kategorie, absolvují bezodkladně kondiční jízdu v délce nejméně 10 km bez použití výstražného zařízení.
- (6) Tělesná příprava zahrnuje všeobecnou tělesnou přípravu zaměřenou na udržení fyzické zdatnosti a rozvoj pohybových vlastností a speciální tělesnou přípravu odpovídající charakteru činnosti při zásahu jednotek. Speciální tělesnou přípravou jsou disciplíny požárního sportu a také cvičení s prvky hasičské, lezecké, potápěčské a záchranářské činnosti a práce na vodě.
- (7) Způsob pořádání soutěží v požárním sportu, provádění jednotlivých disciplín a hodnocení dosažených výkonů stanovují pravidla požárního sportu.
- (8) V rámci tělesné přípravy mohou být organizovány sportovní soutěže, včetně mistrovství České republiky a mezinárodní soutěže. Náklady spojené s organizací soutěží nese ten, kdo soutěž organizuje.
- (9) Pravidelná odborná příprava se ověřuje jedenkrát v každém kalendářním roce. Ověřením pravidelné odborné přípravy se rozumí také přezkoušení znalostí a praktických dovedností u každého hasiče jednotky. O výsledku ověření pravidelné odborné přípravy se vyhotoví protokol, který je součástí dokumentace o odborné přípravě.
- (10) K ověření připravenosti členů jednotky k výjezdu a akceschopnosti jednotky může velitel jednotky vyhlásit jednotce prověřovací cvičení⁴⁸; o této skutečnosti informuje předem územně příslušné operační a informační středisko HZS kraje a v případě jednotky SDH obce také starostu obce. Součástí tohoto cvičení může být i vyhlášení cvičného požárního poplachu. Při ohlášení požáru nebo mimořádné události musí být ohlašována požáru, operační středisko nebo jiné místo, kterým se požár nebo mimořádná událost ohlašuje, upozorněny, že jde o prověřovací cvičení, pokud nejsou sami prověřovány.
- (11) Hasiči, který neuspěje při ověření odborné přípravy, se umožní nejpozději do 3 měsíců toto ověření opakovat.
- (12) Při opakovaném neúspěšném ověření odborné přípravy se postupuje podle právního předpisu.⁴⁹
- (13) Taktická cvičení organizují velitelé jednotek v souladu s ročním plánem pravidelné odborné přípravy. Dokumentaci taktického cvičení schvaluje ředitel územního odboru HZS kraje v případě, že se do taktického cvičení zapojují dvě a více jednotek nebo ředitel HZS

⁴⁸ § 39 odst. 2 vyhlášky č. 247/2001 Sb.

⁴⁹ § 35 odst. 7 vyhlášky č. 247/2001 Sb.

kraje, pokud cvičení svým rozsahem přesáhne územní působnost územního odboru HZS kraje.

Čl.9

Vybavení jednotky požární technikou a věcnými prostředky

- (1) Vybavení jednotky musí splňovat požadavky zvláštního právního předpisu⁵⁰ a musí umožňovat plnění úkolů jednotky včetně předurčenosti k záchranným pracím nebo pro ochranu obyvatelstva. Minimální vybavení jednotek je stanoveno právním předpisem⁵¹.
- (2) Zřizovatel jednotky vybavuje jednotku ochrannými pracovními prostředky⁵². Osobní ochranné prostředky (dále jen "OOPP") hasiče a společné ochranné pracovní prostředky musí splňovat podmínky zvláštního právního předpisu⁵³. Minimální rozsah OOPP hasiče je uveden v tabulce č. 1. Dalšími ochrannými prostředky jsou hasiči vybavováni dle dalších rizik vyhodnocených zřizovatelem jednotky.

Tabulka č. 1: Minimální rozsah OOPP hasiče

Druh osobního ochranného pracovního prostředku		Počet pro každého hasiče
Pracovní stejnokroj II (bavlna 100 %, resp. aramid 100 %, aramid/viskoza FR) zároveň je stejnokroj hasiče dobrovolné jednotky	blůza	1
	kalhoty	1 (2)*
Čepice k pracovnímu stejnokroji II		1
Ochranný oděv pro hasiče třívrstvý (kabát, kalhoty)		1***
Jednovrstvý ochranný oděv pro hasiče pro likvidaci požárů ve venkovním prostředí (blůza, kalhoty)		1**
Přilba pro hasiče		1
Obuv pro hasiče (příp. i s prodyšnou membránou)		1
Ochranné rukavice pro hasiče (zásahové rukavice)		1
Ochranné rukavice proti mechanickým rizikům (pracovní rukavice)		1
Lékařské rukavice pro jednorázové použití nesterilní		1
Hasičský opasek s karabinou s minimální pevností 22 kN v podélném směru se sekýrou (tzv. polohovací pás)		1****
Svítilna		1

Poznámky:

* 2 ks kalhot PS II jsou minimálním požadavkem pro hasiče z povolání. Pracovní stejnokroj II je stejnokrojem a v provedení bavlna, směs bavlna/polyester není určen pro zásahy u požárů.

** Jako alternativu k tomuto oděvu lze až do vyošení k PS II v provedení 100 % aramid nebo k ochrannému oděvu pro hasiče třívrstvému.

*** Minimální požadavek pro hasiče v jednotce HZS podniku nebo SDH podniku.

**** Uvedený prostředek může být u dobrovolných jednotek používán i jako společná ochranná pomůcka v množství odpovídající počtu hasičů jednoho družstva (6 ks).

⁵⁰ Např. zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, ve znění pozdějších předpisů; § 8 vyhlášky č. 247/2001 Sb.; vyhláška č. 35/2007 Sb., o technických podmínkách požární techniky, vyhláška č. 255/1999 Sb., o technických podmínkách věcných prostředků požární ochrany, ve znění nařízení vlády č. 352/2000 Sb. a vyhlášky č. 456/2006 Sb., související ČSN a ČSN EN.

⁵¹ Např. § 67 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb.; § 4 a příloha č. 4 vyhlášky č. 247/2001 Sb.

⁵² § 101 a § 104 zákona č. 262/2006 Sb.

⁵³ Např. vyhláška č. 255/1999 Sb.; související ČSN a ČSN EN

- (3) Vybavování jednotky společnými ochrannými pracovními prostředky se odvíjí od činností, které se po jednotce vyžadují. Společnými ochrannými pracovními prostředky jsou například:
- autonomní dýchací přístroj,
 - protichemický ochranný oděv,
 - jednorázový protichemický ochranný oděv,
 - respirátor
 - reflexní oděv pro speciální hašení ohně,
 - ochranný oděv proti dešti,
 - reflexní vesta s nápisem HASIČI,
 - lékařské rukavice pro jednorázové použití,
 - rukavice z izolačního materiálu pro práci pod napětím,
 - ochranné rukavice proti chemikáliím,
 - kukla pro práci s nebezpečným hmyzem,
 - oděv pro práci s nebezpečným hmyzem,
 - ochranné rukavice antivibrační,
 - ochranná přilba pro práci s motorovou pilou,
 - pracovní polohovací systém,
 - věcné prostředky požární ochrany pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou,
 - hasičská sekerka v pouzdře pro zavěšení na opasek.
- (4) Při výkonu služby v organizačním řízení nosí hasič stejnokroj podle právního předpisu⁵⁴ v jednotné úpravě výstrojních součástí, kterou určí velitel jednotky. Stejnokroj musí být čistý a nepoškozený. Při nošení stejnokroje není povoleno nosit doplňky narušující vzhled stejnokroje, např. řetízky, prsteny mimo snubní prsten, piercing, viditelné nošení klíčů na barevných šnůrách apod.
- (5) Stejnokroj nelze kombinovat s jinými oděvními součástkami, které nejsou součástí stejnokroje.

VÝKON SLUŽBY V JEDNOTLIVÝCH DRUZÍCH JEDNOTEK

Čl. 10

Jednotka HZS podniku

- (1) Jednotka HZS podniku se zřizuje zřizovací listinou⁵⁵, resp. smlouvou o zřízení společné jednotky¹⁰. Zřizovací listina obsahuje zejména
- a) název zřizovatele,
 - b) název a druh jednotky,
 - c) datum zřízení jednotky,
 - d) dislokaci jednotky, početní stav zaměstnanců, fyzický početní stav zaměstnanců zařazených do jednotky HZS podniku, včetně funkčního složení jedné směny a vybavení jednotky HZS požární technikou.
- (2) Obsah zřizovací listiny může být součástí organizačního řádu právnické nebo podnikající fyzické osoby, která je povinna zřídit jednotku HZS podniku.
- (3) Minimální fyzický početní stav zaměstnanců zařazených do jednotky HZS podniku, včetně funkčního složení 1 směny, a minimální vybavení jednotky HZS podniku stanoví HZS územně příslušného kraje⁵⁶. Početní stav zaměstnanců HZS podniku musí

⁵⁴ § 43 až § 45 vyhlášky č. 247/2001 Sb.

⁵⁵ § 3 odst. 2 vyhlášky č. 247/2001 Sb.

⁵⁶ § 67 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb.

umožňovat plnění úkolů jednotky a její akceschopnost. Minimální fyzický početní stav zaměstnanců jednotky HZS podniku nesmí být u zaměstnanců určených pro výjezd menší než družstvo o zmenšeném početním stavu, pokud rozhodnutím HZS kraje není stanoven vyšší početní stav hasičů zařazených v jednotce HZS podniku.

- (4) Velitel jednotky HZS podniku zřídí speciální služby (strojní, spojová, technická, chemická) a určí zaměstnance, kteří je vykonávají, zpravidla jako technik příslušné služby.
- (5) Výkon služby v jednotce HZS podniku je nepřetržitým provozem s nerovnoměrným rozvržením pracovní doby ve smyslu zákoníku práce⁵⁷ doba pracovní směny, která může být až 16 hodin.⁵⁸
- (6) Výkon služby jednotky HZS podniku v organizačním řízení se řídí denním řádem výkonu služby stanoveným velitelem jednotky. Denní řád výkonu služby obecně upravuje činnosti směny v průběhu výkonu služby. Úkoly uložené v operační řízení jednotky jsou nadřazeny úkolům vyplývajících z organizačního řízení včetně úkolů z denního řádu výkonu služby.
- (7) Výkon služby zaměstnanců v příslušné směně jednotky HZS podniku začíná a končí v den a hodinu stanovených velitelem jednotky⁵⁹.
- (8) Střídání směn hasičů se provádí jen při současné přítomnosti hasičů, kteří službu končí a kteří do služby nastupují. Při střídání směn si hasiči z povolání vzájemně předají úkoly, požární techniku, věcné prostředky požární ochrany a další prostředky potřebné pro výkon služby. Hasiči při střídání směn nastupují oděni do velitelem jednotky stanovených osobních ochranných pracovních prostředků.
- (9) Velitel jednotky ustanovený zřizovatelem jednotky nebo hasič, který byl jako velitel jednotky na dobu výkonu služby jednotky ve směně určen (dále jen "velitel jednotky"), provede kontrolu zda hasiči nastupující směnu jsou na výkon služby dostatečně připraveni a upřesní jejich organizační zařazení.
- (10) Hasiči nastupující směnu upozorní velitele jednotky na všechny skutečnosti, které by mohly nepříznivě ovlivnit výkon služby včetně své případné nepřipravenosti na výkon služby. O nedostacích a závadách zjištěných při předání služby, které nebyly ihned odstraněny, provádí velitel jednotky záznam ve strážní knize, včetně záznamu o přijatých opatřeních.
- (11) Jednotka HZS podniku uskutečňuje výjezd z místa dislokace od vyhlášení poplachu jednotce⁶⁰
 - a) do 2 minut, nebo
 - b) pokud právní předpis nestanoví jinak.⁶¹

Podrobnosti o úkolech jednotek HZS podniků na úseku ochrany obyvatelstva

- (12) Úkoly jednotek HZS podniků při záchranných pracích a na úseku ochrany obyvatelstva vyplývají z vnitřních havarijních plánů, popř. vnějších havarijních plánů podniků u nichž může vzniknout havárie, podniků dotčených vnějším havarijním plánem zdroje závažných havárií nebo havarijním plánem kraje v návaznosti na povinnosti podle

⁵⁷ § 78 a § 83 zákona č. 262/2006 Sb.

⁵⁸ § 100 odst. 2 zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce a nařízení vlády č.182/2007 Sb.

⁵⁹ § 81 zákona č. 262/2006 Sb.

⁶⁰ § 11 odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 247/2001 Sb.

⁶¹ Např. § 3 odst. 4 vyhlášky č. 247/2001 Sb.; Úmluva o mezinárodním civilním letectví vyhlášená pod č. 147/1947 Sb.

právního předpisu⁶² ve vztahu k zaměstnancům podniku

- a) **záchranné a likvidační práce při haváriích v podniku;** zejména
1. technická pomoc při odstraňování následků mimořádné události:
 - záchrana osob, vyprošťování osob a zvířat z trosek nebo nedostupných míst, ze kterých se nemohou dostat sami,
 - odsun raněných z místa mimořádné události do shromaždiště a třídění raněných,
 - podíl na stabilizaci technologického zařízení při havárii,
 - zajištění součinnosti podniku a složek IZS při záchranných a likvidačních pracích,
 - stabilizace trosek a stavebních konstrukcí po havárii,
 - zajišťování prací při odstraňování následků povodní, vichřic, polomů apod.
 - podíl na nouzovém zásobování pitnou vodou nebo elektrickou energií v podniku,
 2. protipovodňovou ochranu a povodňové záchranné a obnovovací práce
 - hlásná a hlídková služba při povodních,
 - záchrana osob z vody, evakuace osob a zvířat, cenných a nebezpečných předmětů,
 - zajišťování objektů proti vniknutí vody, výstavba protipovodňových hrází v podniku,
 - opatření na odstranění následků povodně, např. čerpání vody ze zatopených prostor a objektů, čištění komunikací v podniku od nánosů bahna apod.,
- b) **podíl na varování a evakuaci zaměstnanců,** zaměstnanci jednotky
- znají způsoby varování zaměstnanců v případě mimořádné události v podniku,
 - umí vyhodnotit a předat základní informace o nebezpečí pro zaměstnance při různých ohrožení plynoucích z mimořádných událostí, např. při povodních, haváriích apod.,
 - znají místo pro soustředění evakuovaných osob v podniku a umí jej organizovat a obsluhovat,
 - znají úkrytové prostory pro zaměstnance v podniku a podílí se na jejich zprovoznění a následného provozu,
- c) **podíl na označování oblastí s výskytem nebezpečných látek;** zaměstnanci jednotky
- znají zásady zásahu při úniku nebo nálezů nebezpečné látky nebo předmětu,
 - poznají nebezpečí pro zaměstnance podniku, znají zásady pro vytýčení nebezpečné nebo vnější zóny,
 - umějí používat speciální ochranné prostředky a detekční prostředky ve svém vybavení pro práci v nebezpečné zóně,
 - znají uložení ochranných prostředků pro zaměstnance a možnosti ochrany zaměstnanců z organizačního a technického hlediska,
- d) **podíl na dekontaminaci zaměstnanců nebo majetku,** zejména
- organizace místa pro dekontaminaci zaměstnanců v podniku a stanoví režimová opatření pro omezení šíření kontaminace,
 - podílí se na výdeji ochranných pomůcek zaměstnanců a provádí zejména údržbu dýchacích izolačních přístrojů,
 - podílí se na dekontaminaci techniky a dekontaminaci zasahujících složek IZS,

⁶² § 24 odst. 2 písm.b) zákona č. 239/2000 Sb.

- e) **podíl na přípravě zaměstnanců podniku** k sebeochraně a vzájemné pomoci v případě vzniku mimořádné události.

Čl. 11

Jednotka SDH obce

- (1) Obec zřizuje jednotku SDH obce jako svoji organizační složku⁶³, resp. jako součást struktury obecního úřadu. Náležitosti zřizovací listiny stanovuje zvláštní zákon⁶⁴, přičemž je ve zřizovací listině uvedena plánovaná kategorie⁶⁵ a skutečná kategorie jednotky SDH obce.
- (2) Počet hasičů v jednotce SDH obce určuje zřizovatel jednotky ve zřizovací listině jednotky nesmí být nižší než základní početní stav. Počet hasičů musí umožnit plnění úkolů jednotky a její akceschopnost. Základní početní stav hasičů zařazených do jednotky SDH obce, včetně funkčního složení, a minimální vybavení jednotky SDH obce stanoví zvláštní právní předpis.⁶⁶
- (3) Pokud je jednotka s územní působností předurčena k záchranným pracím a pro ochranu obyvatelstva, může se základní početní stav členů jednotky SDH obce zvýšit o potřebný počet členů.⁶⁷
- (4) Plánovanou kategorii jednotky SDH obce stanoví nařízení kraje⁶⁸, který zpracovává HZS kraje. Jednotka SDH obce nezařazená do systému plošného pokrytí území ČR jednotkami se označuje jako JPO N. Požadavky na tuto jednotku jsou stejné jako na jednotku SDH obce kategorie JPO V.
- (5) Jednotka SDH obce je složena zpravidla z členů, kteří vykonávají službu v jednotce jako svoje zaměstnání v pracovním poměru k obci na základě pracovní smlouvy popřípadě z členů, kteří vykonávají službu v jednotce na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr uzavřených s obcí dle zákoníku práce⁶⁹ (dohoda o pracovní činnosti nebo dohoda o provedení práce) nebo vykonávají službu dobrovolně v jednotce mimo zákoník práce, např. na základě dohody o členství v jednotce.
- (6) Ke zvýšení akceschopnosti a zkvalitnění činnosti jednotky SDH obce se mohou do ní zařadit i osoby vykonávající tuto službu jako svoje zaměstnání. O tomto opatření rozhodne obec po projednání s HZS kraje.⁷⁰
- (7) U jednotek SDH obcí kategorií JPO II/2 a JPO III/2 zajišťuje zřizovatel jednotky nepřetržitou připravenost k výjezdu 2 družstev minimálně o zmenšeném početním stavu. U jednotek kategorií JPO II/1, JPO III/1, JPO V a JPO N se zajišťuje připravenost k výjezdu jednoho družstva o zmenšeném početním stavu. Složení družstva o zmenšeném početním stavu je velitel, strojník a 2 hasiči.
- (8) Velitel jednotky kategorie JPO II zpracovává plán výkonu služby, který rovněž obsahuje rozpis připravenosti členů pro výjezd. Plán se sestavuje tak, aby jednotka byla trvale akceschopná, přičemž výkon služby a připravenost pro výjezd členů se organizuje na

⁶³ § 24 a násl. zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁴ § 26 zákona č. 250/2000 Sb.

⁶⁵ Nařízení kraje vydané na základě § 27 odst. 2 písm. b) bod 1 zákona č. 133/1985 Sb. k zabezpečení plošného pokrytí území kraje jednotkami PO

⁶⁶ Příloha č. 4 vyhlášky č. 247/2001 Sb.

⁶⁷ Příloha č.4 vyhlášky č. 247/2000 Sb.

⁶⁸ Nařízení příslušného kraje vydané na základě § 27 odst. 2 písm. b) bod 1 zákona č. 133/1985 Sb.

⁶⁹ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁰ § 67 odst.3 zákona č. 133/1985 Sb.

směny zpravidla po dnech nebo v týdenním režimu⁷¹. Vykazování výkonu služby a připravenosti pro výjezd se provádí dle interních předpisů obce.

- (9) Jednotka SDH obce uskutečňuje výjezd z místa dislokace od vyhlášení poplachu jednotce⁷²
- do 5 minut, kategorie JPO II nebo jednotka SDH obce s členy vykonávající službu v jednotce jako svoje zaměstnání,
 - do 10 minut kategorie JPO III, JPO V a JPO N, pokud jsou složeny výlučně z členů, kteří nevykonávají službu v jednotce jako své zaměstnání,
 - v době stanovené dohodou s HZS kraje, pokud jde o výjezd k plnění speciálních úkolů pro ochranu obyvatelstva.

Výkon služby členů jednotky SDH obce

- (10) Na výkon služby v jednotce SDH obce, členy vykonávající službu v jednotce jako svoje zaměstnání se vztahují ustanovení zvláštních právních předpisů a ustanovení zvláštního pokynu⁷³.
- (11) V místě dislokace jednotky plní člen jednotky úkoly v organizačním řízení související se zabezpečením akceschopnosti jednotky zejména při:
- údržbě požární techniky a věcných prostředků požární ochrany podle potřeby zajištění akceschopnosti jednotky,
 - pravidelné odborné přípravě v jednotce,
 - účasti na přípravě k získání odborné způsobilosti nebo prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti, pokud vykonává funkci strojníka nebo velitele družstva nebo velitele jednotky.
- (12) Člen jednotky při výkonu služby:
- je způsobilý pro výkon služby (způsobilost odborná, zdravotní, fyzická zdatnost),
 - je způsobilý pro používání izolačního dýchacího přístroje a ochranného oděvu protichemického, proti sálavému teplu nebo ohni, je-li pro uvedené činnosti předurčen, dále pro provádění prací ve výšce nad 3 m na nezajištěných pracovištích (lana, žebříky apod.),
 - musí být upraven tak, aby bylo zajištěno bezpečné používání dýchací techniky⁷⁴, je-li pro její používání předurčen,
 - dbá na svoji bezpečnost a bezpečnost ostatních hasičů, používá přidělené ochranné pracovní prostředky,
 - využívá všech svých znalostí, zkušeností a technicko-taktických možností požární techniky, věcných prostředků a zařízení požární ochrany,
 - nepoužívá osobní doplňky a předměty nošené na těle nebo při sobě, kterých není pro činnost na místě zásahu třeba a které mohou být při zásahu poškozeny nebo které mohou při náhlých a extrémních vlivech prostředí na místě zásahu ohrozit jeho zdraví (např. náramky, řetězy, náušnice)⁷⁵,
 - je seznámen s používáním spojové techniky a dodržováním podmínek rádiového provozu.
- (13) Velitel družstva
- je jmenován a odvoláván starostou obce na návrh velitele jednotky,

⁷¹ § 20 odst. 2 nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně.

⁷² § 11 odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 247/2001 Sb.

⁷³ Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 50/2007, kterým se stanoví zásady pro výkon služby a odměňování členů jednotek SDH vybraných obcí

⁷⁴ § 8 odst. 2 vyhlášky č. 247/2001 Sb.

⁷⁵ § 25 písm. e) vyhlášky č. 247/2001 Sb.

- b) řídí výkon služby členů jednotky určených k výjezdu jednotky, pokud vykonává službu podle plánu výkonu služby,
 - c) mimo povinností člena jednotky plní následující úkoly
 1. řídí činnost členů družstva jednotky v operačním řízení⁷⁶ a po dohodě s velitelem jednotky i v organizačním řízení,
 2. zastupuje velitele jednotky, pokud byl k jeho zastupování určen,
 3. ve spolupráci s velitelem jednotky vede výkaz služby členů jednotky,
 4. podílí se na odborné přípravě členů jednotky.
- (14) Strojník (resp. řidič) mimo povinností člena jednotky:
- a) odpovídá za udržování požární techniky v akceschopném stavu,
 - b) vede dokumentaci provozu požární techniky a přidělených technických prostředků (výkaz jízd, spotřeba PHM, evidence zásob PHM atd.).
- (15) Velitel jednotky SDH obce může určit k plnění specifických úkolů v jednotce člena jednotky (dále jen „technik“) v případě:
- a) speciálních služeb (strojní, chemické, spojové a informační, technické),
 - b) úseku ochrany obyvatelstva, zvláště pokud je jednotka pro uvedenou činnost předurčena.

Podrobnosti o úkolech jednotek SDH obcí při ochraně obyvatelstva

- (16) HZS kraje ve spolupráci s obcemi provede na základě havarijních plánů a předpokladu vzniku mimořádných událostí analýzu potřeb zajištění plnění úkolů ochrany obyvatelstva jednotkami z pohledu :
- a) jednotky plnící **obecné úkoly** pro ochranu obyvatelstva, zejména pro potřeby svého zřizovatele – **místní působnost**. Jde o jednotky kategorií JPO II, JPO III a JPO V, popř. jednotky SDH obcí nezařazené do systému plošného pokrytí. Každá jednotka plní stanovené úkoly s ohledem na nebezpečí na daném území pomocí dostupných prostředků. Jednotky plní úkoly na území svého zřizovatele nebo na smluvně pokrytém území, v případě že se jedná o společnou jednotku. Plnění výše uvedených úkolů provádí jednotka na základě pokynů velitele zásahu, operačního a informačního střediska HZS kraje, popřípadě starosty obce. Odborná příprava na uvedené úkoly je organizována tak, že do odborné přípravy velitelů jednotek je zařazena teoretická a praktická část z problematiky ochrany obyvatelstva. Úkolem velitelů jednotek je získané znalosti zapracovat do pravidelné odborné přípravy členů.
 - b) předurčené jednotky plnící **speciální úkoly** pro ochranu obyvatelstva s **územní působností**. Předurčené jednotky zajišťují plnění speciálních úkolů vyvolaných specifickými riziky (povodňový plán, havarijní plán) i mimo území svého zřizovatele. Předurčenost k pro ochranu obyvatelstva na daném teritoriu se stanovuje na základě provedené analýzy daného území ve vazbě na havarijní plán kraje a je uvedeno v plošném pokrytí území kraje. Jednotky jsou povolávány prostřednictvím příslušných operačních a informačních středisek HZS kraje. Je žádoucí, aby byly tyto jednotky vybaveny minimálně dopravním automobilem a dalším technickým vybavením potřebným k plnění předurčené činnosti. Jednotky plní úkoly i technickými prostředky, které jim k plnění úkolů ochrany obyvatelstva zapůjčí HZS ČR nebo jiný subjekt. Pravidelná odborná příprava zpravidla probíhá tak, že se předurčené jednotky zúčastní taktického cvičení, kterou organizuje HZS kraje.

⁷⁶ § 10 až § 17 vyhlášky č. 247/2001 Sb.

(17) **Obecné úkoly** jednotek SDH obcí při záchranných pracích a na úseku ochrany obyvatelstva jsou následující:

a) **záchranné a likvidační práce**, zejména

1. technická pomoc při odstraňování následků mimořádných událostí,
2. protipovodňovou ochranu v obci,
3. čerpání vody,
4. pomoc při pátrání a vyhledávání osob,

k plnění těchto úkolů členové jednotky

- znají základní zásady bezpečnosti při pohybu ve výškách a nad volnou hloubkou,
- znají základní zásady bezpečnosti při pohybu v sutinách, rozpoznají základní nebezpečí, umí vyznačit nebezpečný prostor (označení páskou apod.),
- jsou schopni provádět dle pokynů základní ženíjní práce a odstraňování stavebních sutin,
- znají základní zásady hygieny při práci s biologickými a nebezpečnými látkami,
- znají základní zásady zabezpečení stavebních konstrukcí budov (nosná část a plášť střech) narušených větrem a krupobitím,
- znají základní zásady při odstraňování polomů vývrátů,
- znají místa v katastru své obce, ve kterých hrozí nebezpečí vzniku povodně (záplavová území vodních toků, náplavová místa a místa soustředění vody při přívalových deštích a rychlém tání sněhu,

jednotka je schopna

- ve spolupráci s povodňovými orgány zajišťovat hlásnou povodňovou službu (obsluha profilu typu C) v případě, že územím obce protéká vodní tok,
- odstraňovat malé překážky z vodního toku pro zlepšení průtoku vodního toku v obci,
- zajistit objekt proti vniknutí vody pomocí jednoduchých prostředků (pytle s pískem, fólie apod.),
- provést a organizovat výstavbu protipovodňových hrází,
- podílet se na odstraňování následků povodní v obytných a veřejných prostorech (čerpání vody, odstraňování naplavenin apod.),
- poskytnout první předlékařskou laickou pomoc v rozsahu: laická resuscitace, stabilizace, zastavení krvácení, ošetření popálenin a omrzlin,

b) **podíl na evakuaci obyvatel**; členové jednotky

1. znají obsah evakuačního zavazadla,
2. znají místa soustředění obyvatel v obci k evakuaci, popřípadě je umí zvolit,
3. znají obsluhu evakuačního střediska (označení, evidence osob, poskytování základních informací),
4. dle možností má jednotka přehled o osobách se zdravotním postižením a je schopna zajistit jejich evakuaci,
5. znají zásady organizace transportu evakuovaných osob a zvířat z obce.

c) **podíl na označování oblastí s výskytem nebezpečných látek nebo jiných nebezpečných území**; členové jednotky

1. znají základní zásady činností při úniku nebo nálezů nebezpečné látky nebo předmětu,
2. poznají nebezpečí pro obyvatelstvo, stanoví nebezpečnou nebo vnější zónu,
3. umí aplikovat improvizované (nouzové) ochranné prostředky,
4. umí předat základní informace o nebezpečných látkách a jiných nebezpečích nesouvisejících s nebezpečnými látkami, např. při povodních, sesuvech půdy, nákazy apod.,

d) **podíl na varování obyvatelstva**; členové jednotky

1. znají způsob a místo odkud se standardním způsobem provádí varování a informování obyvatelstva, umí obsluhovat toto zařízení a zná jeho dosah v obci,
 2. jsou schopni předat informaci o hrozícím nebezpečí a následných režimových opatřeních,
 3. provádí varování obyvatelstva (osobním kontaktem, mobilním rozhlasovým zařízením apod..) v místech, kde není zajištěno varování standardním způsobem,
- e) **podíl na dekontaminaci obyvatel nebo majetku, členové jednotky**
1. znají organizaci místa pro provádění dekontaminace obyvatelstva,
 2. jsou schopni provádět vybrané činnosti mimo nebezpečnou zónu při provádění dekontaminace obyvatel (výdej náhradních oděvů apod..),
 3. jsou schopni zahájit dekontaminaci techniky a terénu s využitím improvizovaných prostředků a se zřetelem na stupeň nebezpečí a požadované ochranné prostředky,
- f) **podíl na humanitární pomoci obyvatelstvu a zajištění podmínek pro jeho nouzové přežití;** jde zejména o podíl na zajišťování
1. nouzového přežití obyvatelstva,
 2. humanitární pomoci obyvatelstvu a psychosociální pomoci postiženému obyvatelstvu,
 3. předlékařské laické zdravotnické pomoci,
 4. laické posttraumatické péče o postižené,
 5. technické pomoci v oblasti infrastruktury,
 - nouzovém zásobování energií,
 - nouzovém osvětlení,
 - nouzovém zásobování vodou,
- jednotka je schopna***
- zřídit provizorní místo pro soustředění osob (do 30 osob) a zajistit péči o ně po dobu 6 hodin (přístřeší, světlo, teplo strava) s využitím objektů v obci,
 - odhadnout potřeby pro zásobování obyvatel a humanitární pomoc,
 - podílet se na informování obyvatelstva o nebezpečích vyplývajících z výpadku dodávky plynu nebo elektrické energie,
 - zřídit a obsluhovat místo pro výdej užitkové vody.
- (18) **Speciální úkoly předurčených jednotek v záchranných pracích a v ochraně obyvatelstva jsou následující:**
- a) **záchranné a likvidační práce;** zejména
1. technická pomoc při odstraňování následků mimořádné události:
 - vyprošťování osob a zvířat z trosk nebo nedostupných míst,
 - transport raněných z místa mimořádné události do shromaždiště a třídění raněných,
 - provizorní stabilizace trosk a stavebních konstrukcí,
 - pomocné práce u speciální techniky (např.vazači,)
 - zajišťování pomocných prací při odstraňování následků povodní, vichřic, polomů apod.
 2. protipovodňovou ochranu a povodňové záchranné práce
 - záchrana osob z vody, evakuace osob a zvířat pomocí plavidel,
 - pomoc při distribuci humanitární pomoci osobám a zvířatům,
 - výstavba protipovodňových hrází,
 - hlásná a hlídková služba při povodních,
 - odstraňování nebezpečných naplavenin a ledových jevů,
 - zajišťování objektů proti vniknutí vody,
 - pomocné práce při odvodňovacích pracích,
- b) **podíl na evakuaci obyvatel,**

- umí zvolit místo pro soustředění evakuovaných osob a umí jej organizovat a obsluhovat,
 - dovede zabezpečit obsluhu samostatného evakuačního střediska (označení, evidence osob, poskytování základních informací),
 - členové znají základní zásady pro manipulaci se zvířaty spojené s evakuací obyvatel,
- c) **podíl na označování oblastí s výskytem nebezpečných látek;** členové jednotky
- umějí používat speciální ochranné prostředky a detekční prostředky ve svém vybavení pro práci v nebezpečné zóně,
- d) **podíl na dekontaminaci postižených obyvatel nebo majetku,** zejména
- organizace místa pro dekontaminaci obyvatelstva (20 a více osob),
 - výdej náhradních oděvů a ochranných pomůcek,
 - dekontaminace techniky pomocí ráků a kartáčů,
 - dekontaminace zasahujících jednotek nebo složek IZS,
- e) **podíl na humanitární pomoci obyvatelstvu a zajištění podmínek pro jeho nouzové přežití,** zejména
- budování stanů pro nouzové přežití obyvatel včetně osvětlení a vytápění (do 50 osob) nebo budování a obsluha základny humanitární pomoci,
 - obsluha kontejneru pro nouzové ubytování,
 - budování sociálních zařízení pro evakuované osoby, dovoz a výdej stravy,
 - výdej a náhradních oděvů,
 - pomoc při zajištění stravy v nouzových podmínkách,
 - evidence nouzově ubytovaných.

Čl. 12

Jednotka SDH podniku

- (1) Jednotka SDH podniku se zřizuje zřizovací listinou⁵⁵, resp. smlouvou o zřízení společné jednotky dle § 69a zákona o požární ochraně. Zřizovací listina obsahuje minimálně
- a) název zřizovatele,
 - b) název a druh jednotky,
 - c) datum zřízení jednotky,
 - d) dislokace jednotky, početní stav členů, fyzický početní stav členů zařazených do jednotky SDH podniku, včetně funkčního složení jedné směny a vybavení jednotky požární technikou.
- (2) Vlastní zřizovací listina může být součástí organizačního řádu právnické nebo podnikající fyzické osoby, která je povinna zřídit jednotku SDH podniku. Členové jednotky musí mít v pracovní smlouvě založenou povinnost vykonávat službu v jednotce vedle jiných pracovních úkolů.
- (3) Ke zvýšení akceschopnosti a zkvalitnění činnosti jednotky SDH podniku se mohou do ní zařadit i osoby vykonávající tuto službu jako svoje zaměstnání. O tomto opatření rozhodne právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba po projednání s HZS kraje.
- (4) Základní fyzický početní stav hasičů zařazených do jednotky SDH podniku, včetně funkčního složení výjezdu a minimální vybavení jednotky SDH podniku stanoví HZS územně příslušného kraje⁷⁷. Početní stav hasičů musí umožňovat plnění úkolů jednotky a její akceschopnost.
- (5) Velitel jednotky SDH podniku může určit k plnění specifických úkolů v jednotce člena jednotky (dále jen „technik“) v případě:

⁷⁷ § 68 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb.

- a) speciálních služeb (strojní, chemické, spojové a informační, technické),
 - b) úseku ochrany obyvatelstva.
- (6) Jednotka SDH podniku uskutečňuje výjezd z místa dislokace od vyhlášení poplachu jednotce⁷⁸
- a) do 5 minut, pokud má některé členy vykonávající službu v jednotce jako svoje zaměstnání, nebo
 - b) do 10 minut pokud je složena výlučně z členů, kteří nevykonávají službu v jednotce jako své zaměstnání, nebo
 - c) pokud právní předpis nestanoví jinak.⁷⁹
- (7) Při zabezpečování výkonu služby jednotky SDH podniku se obdobně uplatňují ustanovení zvláštního pokynu⁸⁰ a požadavky na výkon služby uvedené pro hasiče v jednotce SDH obce.
- (8) Jednotka SDH podniku, kde hasiči vykonávají službu jako svoje zaměstnání vede dokumentaci o akceschopnosti v plném rozsahu dle čl. 4 odst.5. Jednotka SDH podniku, ve které hasiči nevykonávají službu jako svoje zaměstnání, vede dokumentaci o akceschopnosti dle čl. 4 odst. 5 vyjma strážní knihy a v případě, že nemá spojové prostředky, vyjma staničního protokolu rádiových služeb.

Podrobnosti o úkolech jednotek SDH podniků na úseku ochrany obyvatelstva

- (9) Úkoly jednotek SDH podniků v záchranných pracích a na úseku ochrany obyvatelstva vyplývají z vnitřních havarijních plánů, popř. vnějších havarijních plánů podniků u nichž může vzniknout havárie, podniků dotčených vnějším havarijním plánem zdroje závažných havárií nebo havarijním plánem kraje v návaznosti na povinnosti podle právního předpisu⁸¹ ve vztahu k zaměstnancům podniku
- a) **záchranné a likvidační práce při haváriích v podniku;** zejména
 1. technická pomoc při odstraňování následků mimořádné události:
 - záchrana osob, vyprošťování osob a zvířat z trosek nebo nedostupných míst, ze kterých se nemohou dostat sami,
 - odsun raněných z místa mimořádné události do shromaždiště a třídění raněných,
 - podíl na stabilizaci technologického zařízení při havárii,
 - zajištění součinnosti podniku a složek IZS při záchranných a likvidačních pracích,
 - stabilizace trosek a stavebních konstrukcí po havárii,
 - zajišťování prací při odstraňování následků povodní, vichřic, polomů apod.
 - podíl na nouzovém zásobování pitnou vodou nebo elektrickou energií v podniku,
 2. protipovodňovou ochranu a povodňové záchranné a obnovovací práce
 - hlásná a hlídková služba při povodních,
 - záchrana osob z vody, evakuace osob a zvířat, cenných a nebezpečných předmětů,
 - zajišťování objektů proti vniknutí vody, výstavba protipovodňových hrází v podniku,

⁷⁸ § 11 odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 247/2001 Sb.

⁷⁹ Např. § 3 odst. 4 vyhlášky č. 247/2001 Sb.; Úmluva o mezinárodním civilním letectví vyhlášená pod č. 147/1947 Sb.

⁸⁰ Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 50/2007.

⁸¹ § 24 odst. 2 písm.b) zákona č. 239/2000 Sb.

- opatření na odstranění následků povodně, např. čerpání vody ze zatopených prostor a objektů, čištění komunikací v podniku od nánosů bahna apod.,
- b) **podíl na varování a evakuaci zaměstnanců, členové jednotky**
- znají způsoby varování zaměstnanců v případě mimořádné události v podniku,
 - umí vyhodnotit a předat základní informace o nebezpečí pro zaměstnance při různých ohrožení plynoucích z mimořádných událostí, např. při povodních, haváriích apod.,
 - znají místo pro soustředění evakuovaných osob v podniku a umí je organizovat a obsluhovat,
 - znají úkrytové prostory pro zaměstnance v podniku a podílí se na jejich provozuschopnosti,
- c) **podíl na označování oblastí s výskytem nebezpečných látek; členové jednotky**
- znají zásady zásahu při úniku nebo nálezů nebezpečné látky nebo předmětu,
 - poznají nebezpečí pro zaměstnance podniku, znají zásady pro vytýčení nebezpečné nebo vnější zóny,
 - umějí používat speciální ochranné prostředky a detekční prostředky ve svém vybavení pro práci v nebezpečné zóně,
 - znají uložení ochranných prostředků pro zaměstnance a možnosti ochrany zaměstnanců z organizačního a technického hlediska,
- d) **podíl na dekontaminaci zaměstnanců nebo majetku, zejména**
- organizace místa pro dekontaminaci zaměstnanců v podniku a stanoví režimová opatření pro omezení šíření kontaminace,
 - podílí se na výdeji ochranných pomůcek zaměstnanců a provádí zejména údržbu dýchacích izolačních přístrojů,
 - podílí se na dekontaminaci techniky a dekontaminaci zasahujících složek IZS,
- e) **podíl na přípravě zaměstnanců podniku k sebeochraně a vzájemné pomoci v případě vzniku mimořádné události.**

Část II.

VÝKON SLUŽBY NA ÚSEKU SPECIÁLNÍCH SLUŽEB

Oddíl 1

TECHNICKÁ SLUŽBA

Čl. 1/TS

Vymezení pojmů v technické službě

Pro účely TS (dále jen „TS“) se definují následující pojmy:

- a) **Cvičný věcný prostředek** je věcný prostředek TS, který byl vyřazen z používání pro nesplnění parametrů vyžadovaných zkouškou nebo revizí a který lze používat pro účely odborné přípravy, pokud to jeho technický stav dovolí a zjevně neohrozí zdraví nebo život hasiče při odborné přípravě. Takto zařazený cvičný věcný prostředek musí být uložen odděleně od prostředků zařazených do pohotovosti a zálohy a zřetelně a srozumitelně označen „CVIČNÉ“.
- b) **Česká technická norma** – norma do roku 1997 nazývána českou normou. Českými technickými normami také rozumíme evropské či mezinárodní normy (označené např. EN, ISO, IEC), které byly přejety do soustavy českých norem, čímž se staly normami českými. Označení technických norem:
 - ČSN - Česká technická norma.
 - EN - Evropská norma.
 - ČSN EN - Česká technická norma přejímající evropskou normu.
 - ČSN IEC - Česká technická norma přejímající mezinárodní normu IEC.
 - ČSN ISO - Česká technická norma přejímající mezinárodní normu ISO.
- c) **Osobní ochranný prostředek** je každé zařízení nebo prostředek navržený tak, aby byl nošen nebo držen jednotlivcem pro ochranu před jedním nebo více zdravotními a bezpečnostními riziky.
- d) **Podchlazení** – stav, kdy vnitřní teplota těla osoby poklesne pod 35 °C.
- e) **Provozní kontrolou** věcného prostředku je předepsaná zkouška nebo soubor předepsaných zkoušek jeho parametrů, kterými se prokazuje provozuschopnost, bezpečnost a funkčnost. Typy zkoušek pro provozní kontrolu jsou deklarovány výrobcem, českou technickou normou, technickým předpisem nebo mezinárodním technickým pravidlem. Zkoušky se provádí na zkušebním zařízení, které má platné ověření nebo kalibraci. Provozní kontrola se provádí po použití věcného prostředku, v případě podezření na závadu, ve stanovených termínech nebo periodicky.
- f) **Revizí věcného prostředku** je předepsaná zkouška nebo soubor předepsaných zkoušek jeho parametrů, kterými se prokazuje, vedle provozuschopnosti, bezpečnosti a funkčnosti, shoda s výrobcem nebo technickou normou deklarovanými parametry. Typy zkoušek pro revizi jsou deklarovány výrobcem, českou technickou normou, technickým předpisem nebo mezinárodním technickým pravidlem. Zkoušky se provádí na zkušebním zařízení, které má platné ověření nebo kalibraci. Revize se provádí v pravidelných intervalech stanovených právním předpisem nebo výrobcem a jejím výsledkem je protokol. Revize se provádí zpravidla odborným servisem.
- g) **Spojovací úvaz** – lanko (šňůra, lano), které může být uvázáno nebo jinak upevněno k oděvu nebo záchranné plovací vestě jiné osoby, k záchrannému plavidlu či k jiným předmětům tak, aby se uživatel udržel v blízkosti této osoby

nebo tohoto předmětu za účelem zajištění místa, kde se uživatel nachází a k usnadnění jeho případné záchrany.

- h) **Uživatelskou kontrolou** věcného prostředku je pracovní postup, při kterém uživatel prověří před použitím funkčnost prostředku ve stanoveném rozsahu.
- i) **Věcnými prostředky** TS jsou věcné prostředky požární ochrany a provozní prostředky TS určené k měření a zkouškám, případně i k jejich údržbě a opravám.
- j) **Vybranými věcnými prostředky** TS jsou věcné prostředky, na jejichž projektování, zařazení, instalaci, provoz, zkoušky, kontrolu, údržbu a opravy jsou kladeny zvláštní požadavky z hlediska jejich zařazení k jednotkám.
- k) **Vyřazení z používání** je činnost zabezpečující, aby se poškozené, nefunkční věcné prostředky nebo prostředky s prošlou kalibrací či ověřením nebo jinak neprovozuschopné nemohly používat a aby se zabránilo jejich záměně s provozuschopnými věcnými prostředky. Po vyřazení z používání může následovat jejich oprava, kalibrace, ověření, popř. likvidace.
- l) **Zkouškou věcného prostředku** je pracovní postup směřující k dosažení výsledku zkoušky, který se srovnává s hodnotou deklarovanou výrobcem, popř. českou technickou normou. Zkouška je součástí revize nebo provozní kontroly věcného prostředku.

Čl. 2/TS

Vymezení zodpovědnosti při plnění úkolů TS

- (1) Velitel jednotky, zodpovídá za
 - a) provádění odborné přípravy a praktického výcviku ve stanovených termínech; k provádění odborné přípravy a praktického výcviku může využít určeného technika
 - b) prověření, jak bylo provedeno převzetí a kontrola stavu přidělených prostředků TS po návratu od zásahu a požaduje výměnu a doplnění použitých prostředků TS,
 - c) vedení příslušné dokumentace TS,
 - d) používání předepsaného vybavení osobními ochrannými prostředky u zasahujících hasičů a správné použití ostatních prostředků TS u zásahu,
 - e) vedení přehledu o použitých a nefunkčních prostředcích TS a požaduje jejich výměnu.
- (2) Technik vytváří podmínky k uplatňování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví na pracovišti TS a kontroluje jejich dodržování. Zodpovídá za plnou provozuschopnost prostředků TS a zpracování příslušné dokumentace TS. Předkládá návrhy na výběr nových prostředků TS. Zodpovídá za provádění předepsaných kontrol prostředků TS a vede předepsanou dokumentaci (příloha č.8/TS). Zodpovídá za kompletnost, celistvost a funkčnost prostředků TS předávaných jednotce. Při zpětném převzetí prostředků TS zajišťuje v případě poškození nebo nefunkčnosti jejich vyřazení z používání nebo předání do opravy. V případě zjištění prošlého data kontroly (revize, kalibrace) prostředků TS zajišťuje jejich výměnu za provozuschopné, informuje velitele a dále postupuje dle jeho pokynů. Podle pokynů velitele jednotky se podílí na odborné přípravě a praktickém výcviku hasičů.
- (3) Hasiči – uživatelé prostředků TS vykonávají tyto činnosti:
 - a) upozorní velitele jednotky na všechny skutečnosti, které by mohly nepříznivě ohrozit bezpečné použití prostředků TS; obdobně postupují, pokud důvody vzniknou v průběhu služby nebo když pominou,
 - b) při převzetí prostředků TS, zkontrolují jejich kompletnost, celistvost a neporušenost a zjištěné závady neprodleně nahlásí veliteli jednotky,
 - c) zodpovídají za stav jim vyčleněných prostředků TS,

- d) provádí stanovenou uživatelskou kontrolu,
 - e) po použití prostředků TS zodpovídají za jejich předání technikovi TS k zajištění provedení předepsaných kontrol.
- (4) Hasiči se specializací pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou pověřeni péčí o svěřené prostředky pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou odpovídají u těchto prostředků za:
- a) evidenci,
 - b) vedení evidenčních listů,
 - c) provádění periodických prohlídek a prohlídek po mimořádných událostech,
 - d) vypracování podkladů pro vyřazení,
 - e) vyřazení z užívání, pokud nesplňují stanovené podmínky,
 - f) zpracování návrhů na doplnění a obnovu,
 - g) uložení a skladování.

Čl. 3/TS

Obecné zásady používání prostředků TS

- (1) Prostředky TS lze do vybavení jednotky zařadit jen v případě, že vyhovují technickým podmínkám stanoveným prováděcím právním předpisem^{82,83,84}, českou technickou normou, technickým dokumentem upravujícím tyto technické podmínky.
- (2) Používání prostředků TS musí být prováděno podle návodu k použití výrobce. Velitel zásahu může rozhodnout o nedodržení technických podmínek prostředků TS, jestliže hrozí nebezpečí z prodlení při záchraně života osob.
- (3) Při zjištění závady na osobních ochranných prostředcích hasič přeruší činnost a informuje svého nadřízeného velitele.
- (4) Všechny prostředky TS zařazené do pohotovosti a zálohy musí být udržovány v provozuschopném stavu. Neprovozuschopné prostředky nebo prostředky vyřazené z používání musí být uloženy odděleně, zřetelně a srozumitelně označeny (např. „MIMO PROVOZ“ nebo „NEPOUŽÍVAT“ nebo „CVIČNÉ“), popř. demontovány.
- (5) Pro vybrané prostředky TS je stanoveno minimální vybavení jednotky⁸² a minimální vybavení zásahových požárních automobilů,⁸⁴.
- (6) Je-li výrobcem stanovena doba životnosti prostředku TS, nesmí se po jejím uplynutí používat, pokud nebyla výrobcem doba životnosti prodloužena a musí být vyřazen z užívání pro zásahovou činnost jednotky. Prostředek TS může být po vyřazení z užívání používán jako „cvičný věcný prostředek“.
- (7) Prostředky pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou, a některé další vybrané prostředky TS, např. osobní a společné ochranné prostředky, prostředky první pomoci, musí být umístěny při přepravě ve vozidle tak, aby nepřicházely do styku se zplodinami hoření, výfukovými plyny, s výpary pohonných hmot, maziv a kyselin a aby neohrožovaly bezpečnost osádky.

Čl. 4/TS

Dokumentace TS

O vybraných prostředcích TS uvedených v příloze č. 10/TS se vedou záznamy o zařazení do užívání, evidenci, opravách, revizích a provozních kontrolách a návrzích na vyřazení prostředků z užívání. Záznamy se vedou písemnou, popř. elektronickou formou;

⁸² Vyhláška č. 247/201 Sb.

⁸³ Vyhláška č. 255/1999 Sb.

⁸⁴ Vyhláška č. 35/2007 Sb..

při použití elektronické formy evidence se musí zabránit možnosti manipulovat s údaji neoprávněnými osobami.

Čl. 5/TS

Revize a provozní kontroly prostředků TS

- (1) Revize prostředků TS se provádí minimálně v rozsahu a termínech uvedených právním předpisem⁸², českou technickou normou (popř. mezinárodním technickým pravidlem) nebo výrobcem, není-li stanoveno jinak.
- (2) Provozní kontroly prostředků TS se provádí minimálně v rozsahu a termínech uvedených právním předpisem⁸², českou technickou normou (popř. mezinárodním technickým pravidlem) nebo výrobcem, není-li stanoveno jinak, před zařazením do užívání, po opravě, po použití nebo vyskytne-li se pochybnost o jejich nezávadnosti.
- (3) Nejsou-li dodrženy termíny revizí nebo provozních kontrol, nebo nesplňují-li prostředky TS parametry vyžadované revizemi nebo provozními kontrolami, anebo mají závadu, musí být vyřazeny z používání.
- (4) Revize a provozní kontroly prostředků TS smí provádět jen odborný servis nebo oprávněná osoba.
- (5) Oprávněné osoby k provádění revizí nebo provozních kontrol prostředků TS musí mít k této činnosti odbornou způsobilost, pokud je stanovena, nebo pověření výrobce.
- (6) Oprávnění ke kontrolám a prohlídkám věcných prostředků pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou jsou uvedena v příloze č. 7/TS.

Čl. 6/TS

Lezecké skupiny

- (1) TS zabezpečuje provozuschopnost, používání, zkoušení a kontroly, údržbu a skladování prostředků TS vyčleněných pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou .
- (2) Činnost, minimální vybavení a odborná příprava hasičů v jednotkách se specializací pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou se řídí interními předpisy HZS ČR.

VĚCNÉ PROSTŘEDKY TS

Základní věcné prostředky:

Hasicí

Přenosné vodní monitory.
Pěnomety s pohonem vodní turbínou.
Přenosné přiměšovače.
Přenosné hasicí přístroje.
Pojízdné hasicí přístroje.
Přívěsné hasicí přístroje.
Džberové stříkačky.
Tlumnice a hasicí roušky.

Hadicové - základní

Hadice - sací,
- tlakové,
- na nebezpečné látky.
Pěnotvorné.
Armatury (přívodního, výtlačného a pěnotvorného příslušenství).
Proudnice.

Hadicové - pomocné

Hadicové můstky.
Hadicové navijáky.
Zařízení a prostředky pro ošetřování hadic.
Klíče na hadice a armatury.
Ostatní – ventilová lana, záchytná lana, vidlice, hadicové držáky, objímky na hadice, bandáže apod.).

Přenosné žebříky pro hasiče (záchranné a zásahové)

Vysunovací.
Hákové.
Jednodílné.
Střešní.
Nastavovací.
Sklopné.
Pro požární sport.

Účelové věcné prostředky:

Osvětlovací

Ruční svítilny.
Chemická světla.
Náhlavní svítilny.
Světlomety se stativy.

Varovné - např. pro stanovení polohy hasiče na místě zásahu („mrtvý muž“), pokud nejsou nedílnou součástí dýchacího přístroje.

Pohybová čidla.
Přivolávací akustické prostředky.
Zvláštní výstražná zařízení se stativy.

Vyprošťovací a destrukční

Bourací kladiva a sbíječky s elektrickým pohonem.

Mechanická vyprošťovací zařízení – ruční.

Požární sekery.

Trhací háky.

Páčidla a pákové kleště.

Prostředky pro vnikání do uzavřených prostor.

Zvedáky a navijáky (bez motorového pohonu a s výjimkou pevně zabudovaných v zásahových požárních automobilech).

Ostatní

Skříňky s nástroji.

Skříňky s elektrotechnickým nářadím.

Ženíjní nářadí (lopaty, krumpáče, vidle, kladiva, košťata apod.).

Nářadí v nejiskřivém provedení.

Nádoby na úkapy, průtokové kartáče na mytí.

Vytyčovací pásy, termofólie, přikrývky.

Speciální věcné prostředky - záchranné:

Prostředky pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou (podrobněji rozvedeny v příloze č. 2/TS)

Lana.Pásy a postroje.

Ostatní textilní materiál.

Karabiny a spojky.

Ostatní kovový materiál.

Speciální prostředky pro vytahování a spouštění.

Ostatní materiál.

Záchranné a evakuační prostředky

Záchranné seskokové matrace.

Záchranné plachty.

Záchranné tunely.

Záchranné a evakuační prostředky.

Záchranná a evakuační nosítka.

Prostředky první pomoci

Zdravotnické brašny a lékárníčky.

Fixační prostředky a dlahy.

Nosítka.

Rozpínací vaky (např. Ambuvak).

Speciální věcné prostředky - zásahové:Pneumatické vyprošťovací zařízení

Zvedací vaky.

Plnicí soupravy.

Podkládací a zajišťovací klíny.

Prostředky pro práci na vodní hladině

Záchranná plavidla bez pevně zabudovaného motorového pohonu

- nafukovací,

- pevná,

Ochranné a záchranné prostředky (oděvy pro práci na vodní hladině a ve vodě, záchranné plovací vesty, ochranné přilby, ostatní osobní ochranné a záchranné prostředky, kolektivní ochranné a záchranné prostředky, vybavení záchranných plavidel).

Norné stěny.

Prostředky pro práce při povodních

Protipovodňové stěny.

Protipovodňové pytle a násypky na plnění.

Těsnicí prostředky

Pneumatické těsnicí vaky a ucpávky.

Kanálové rychloucpávky.

Speciální tmely.

Těsnicí bandáže, převazové materiály apod.

Zásahové osobní ochranné prostředky

Ochranný oděv pro hasiče.

Přilba pro hasiče.

Kukla pro hasiče.

Ochranná obuv pro hasiče.

Ochranné rukavice pro hasiče.

Gumové holínky.

Zásahové společné ochranné prostředky

Reflexní oděvy pro speciální hašení ohně.

Oděvy proti dešti.

Oděvy na ochranu proti chladu.

Oděvy pro manipulaci s hořlavými kapalinami.

Rybářské kalhoty.

VYBRANÉ PROSTŘEDKY TS PRO PRÁCI VE VÝŠCE A NAD VOLNOU HLOUBKOU

Prostředky pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou (dále jen „VVH“) umožňují:

- výstup a sestup po laně, případně pohyb ve výšce a nad volnou hloubkou,
- pracovní polohování,
- zamezení pádu z výšky,
- zachycení pádu z výšky,
- vytváření kotevních bodů,
- záchranu a evakuaci osob, zvířat a majetku z výšky a volné hloubky,
- jiné činnosti ve výšce a nad volnou hloubkou.

Prostředky VVH se dělí na:

- a) lana - nízko průtažné lano s opláštěným jádrem, horolezecké dynamické lano,
- b) pásy a postroje - sedací postroj, zachycovací postroj, polohovací pás, záchranný postroj a záchranná smyčka,
- c) ostatní textilní materiál - smyčka, popruh, pomocná šňůra, tlumič pádu, provazový žebřík, popruhový žebřík, chránička na lano,
- d) karabiny a spojky,
- e) ostatní kovový materiál - slaňovací prostředek, lanová svěra (blokant), jisticí prostředek, kladka, spojovací prostředek, SKY hook, FIFI háček, zachycovač pádu, prostředky pro technické lezení, tlumič nárazů na zajištěných cestách, ocelová kotvící smyčka, skalní skoba, šroub do ledu, horolezecké kladivo, vklínělec, mechanický vklínělec, zavrtávaná skoba, kotevní deska, hranová kladka, otočný závěs, kotvící zařízení,
- f) speciální prostředky pro vytahování a spouštění - zařízení pro vytahování a spouštění, motorový naviják, lanový naviják, trojnožky a ramena, záchranná nosítka, transportní sedačka, závěsný oblouk,
- g) ostatní materiál - přiléhavý oděv bez volných součástí, přilba pro lezeckou činnost, stupačky na stromy, stoupací železa, cepín, obuv pro pohyb v exponovaných terénech, ochranné brýle, ochrana sluchu, rukavice pro lezeckou činnost, nůž nebo obdobné zařízení, čelová svítilna, prostředky pro přestřelení neschůdných částí (praky, samoštíly, pušky), transportní vak, dálkoměr.

Definice prostředků VVH:

Nízko průtažné lano s opláštěným jádrem – lano složené z jádra a opletu, které lze použít pro práci v lanovém přístupu, pracovní polohování a zadržení, pro speleologii a záchranu. Je charakteristické malou průtažností při zatížení⁸⁵.

⁸⁵ ČSN EN 1891 – Osobní ochranné prostředky pro prevenci pádu z výšky – Nízko průtažná lana s opláštěným jádrem.

Horolezecké dynamické lano – lano složené z jádra a opletu, které je schopno zachytit pád osoby při vzniku malé rázové síly. Je charakteristické velkou průtažností při zatížení. V jednotkách PO se používají dynamická lana jednoduchá.

Sedací postroj – je určen k podepření těla osoby při vědomí v sedu ve visu na laně, skládající se z popruhů a přezek s nízkým bodem připojení. Lze jej použít ve statickém režimu.

Zachycovací postroj – svou konstrukcí je určen k opoře těla při zachycení pádu. Zachycovací postroj může být složen z popruhů, smyček, přezek a jiných prvků, uspořádaných

a upravených pro přizpůsobení na tělo uživatele, pro zadržení při pádu a po jeho zachycení. Je nutné jej použít v dynamickém režimu při nebezpečí pádu.

Polohovací pás – slouží pro pracovní polohování a oporu těla. Je tvořen prvky obepínající tělo, které vhodným uspořádáním a sestavením spolu s pracovním polohovacím spojovacím prostředkem (součástí pro připevnění pracovního polohovacího pásu kolem konstrukce) udrží uživatele během práce ve výšce. Lze jej použít ve statickém režimu.

Záchranný postroj – postroj určen k provedení záchrany osoby vytažením nebo spuštěním tak, že zachraňovaná osoba je ve visu na laně v sedu.

Záchranná smyčka – slouží pro provedení záchrany osoby. Je konstruována z navržených prvků tak, že během záchranné činnosti je zachraňovaný držen a ponechán v definované pozici.

Popruh – je dlouhý, úzký, plochý, textilní pás, určený ke statickému namáhání, nikoliv k absorbování dynamické energie. Minimální nosnost popruhu pro použití v jednotkách PO je 15 kN.

Pomocná šňůra – je lano nebo šňůra o určité délce s jádrem a opletem a jmenovitým průměrem od 4 mm do 8 mm.

Smyčka – je popruh, pomocná šňůra nebo část lana spojená sešitím nebo jiným způsobem.

Spojovací úvaz – lanko (šňůra, lano), které může být uvázáno nebo jinak upevněno k oděvu nebo záchranné plovací vestě jiné osoby, k záchrannému plavidlu či k jiným předmětům tak, aby se uživatel udržel v blízkosti této osoby nebo tohoto předmětu za účelem zajištění místa, kde se uživatel nachází a k usnadnění jeho případné záchrany.

Tlumič pádu – v normálních podmínkách používání zabezpečuje bezpečné zastavení pádu z výšky. Tlumič pádu musí mít schopnost pohltit pádovou energii jejím rozptýlením tak, že padající osoba neabsorbuje plnou rázovou sílu vzniklou pádem.

Provazový žebřík – slouží pro výstup a sestup jedné osoby. Nesmí se používat v horizontální poloze jako přechodová hrazda a nesmí být použit v převrácené poloze. Na horním konci je opatřen okem vyztuženým kovovou nebo plastovou očnicí, sloužící k zavěšení žebříku.

Popruhový žebřík – slouží k získání opory ve visu, postupu v místech bez možností jiné opory pro nohy (technické lezení) s nosností cca 500 kg k dosažení jinak nepřístupných míst. Může být doplněn FIFI háčkem, popřípadě pomocnou karabinou.

Chránička na lano – slouží pro ochranu lana před prodřením na ostré hraně. Zpravidla se nasazuje na lano pomocí suchého zipu a je vybavena prvkem pro uchycení na laně.

Karabiny a spojky – prostředky, které se dají otevřít a přímo nebo nepřímo zavěsit do kotevního bodu. Spojují jednotlivé články zajišťovacího řetězce. Pro záchrany osob se používají karabiny se zámkem a pojistkou zámku (mimo karabin typu Q) a minimální podélnou pevností 22 kN⁸⁶.

⁸⁶ ČSN EN 12275 - Horolezecká výzbroj – Karabiny - Bezpečnostní požadavky a zkušební metody.

Slaňovací prostředek – zařízení, pomocí kterého může osoba v omezené rychlosti slaňovat z pozice vyšší na pozici nižší, buď sama nebo pomocí druhé osoby.

Lanová svěra (blokant) – prostředek, který nasazen na vhodně silné lano (obvykle o průměru 9 až 13 milimetrů) se v jednom směru lehce posouvá a ve druhém směru na laně blokuje sevřením lana.

Jisticí prostředek – slouží k jištění prvolezce v situaci, kdy hrozí nebezpečí pádu. Pracuje zpravidla na principu zvýšení tření lana segmentem při zatížení, který umožňuje prokluz lana, a tím snížení přenosu rázové síly na osobu.

Kladka – slouží pro snížení výsledné síly odporu lana při vytahování postižených osob, lezců, materiálu, slouží k transportu po lanovém přemostění, je využívána při budování kladkostrojů, dopínání lanového přemostění a řadě dalších činností.

Spojovací prostředek – prvek nebo součást systému zachycení pádu (lano, drátěné lano, popruh, řetěz).

SKY hook – zařízení umožňující zavěšení za hrany konstrukcí, nebo terénní nerovnosti ve skalním terénu. Neslouží jako součást systému zachycení pádu, lze jej použít k zaujmutí pracovní polohy nebo postupu pouze za současného použití systému zachycení pádu.

FIFI háček – háček, který umožňuje zavěšení osoby do kotevních prostředků (ok, nýtů, kruhů, boráků apod.) Slouží také k zavěšení popruhových žebříků, pomocných smyček a jiného pomocného materiálu. Neslouží jako součást systému zachycení pádu, lze jej použít k zaujmutí pracovní polohy nebo postupu pouze za současného použití systému zachycení pádu. Může být doplněn pomocnou šňůrou.

Zachycovač pádu – zajišťuje bezpečné zachycení pádu z výšky.

Prostředky pro technické lezení – slouží k postupu nebo zaujímání pracovní polohy ve volném prostoru, těžkém lezeckém terénu, převisech apod.

Tlumič nárazů na zajištěných cestách – prostředek se dvěma nebo více upevňovacími body, který slouží ke snížení nárazu vzniklého pádem zajištěné osoby na tuto osobu a na ukotvení. Charakteristické je během pádu zvětšení vzdálenosti mezi oběma upevňovacími body v důsledku rázové síly.

Ocelová kotvící smyčka – je určena k vytvoření kotevního bodu.

Skalní skoba – prvek, který po zatlučení do sklaní spáry kladivem nebo obdobným nástrojem, vytváří kotevní bod.

Šroub do ledu – kotevní prostředek, který se do ledu zašroubuje a po použití opět vyšroubuje.

Horolezecké kladivo – slouží k zatlukání a vytlukání skalních skob, nebo skob do ledu, zatlukání zavrtávaných skob a vytváření otvorů pro zavrtávané skoby.

Vklínělec – nepřestavitelné klínovité těleso, které zaklíněné do trhliny je schopno zachytit zatížení v podélné ose upevňovacího zařízení, ve kterém je zavěšena karabina nebo spojka.

Mechanický vklínělec – rozevíratelný prostředek zpravidla ve tvaru klínu, který zaklíňujeme do trhlín a spár a je schopný zachytit zatížení v podélné ose upevňovacího zařízení, ve kterém je zavěšena karabina nebo spojka.

Zavrtávaná skoba – je určena k ukotvení s očkem, do kterého se zavěšuje karabina nebo spojka, a která se ukotvuje do vyvrtaného otvoru buď zalepením, nebo rozepřením.

Kotevní deska – určena do míst, kde je nutné zapnout najednou několik karabin. Při zatížení potom nedochází k zablokování některé z karabin a o vložených karabinách je velký přehled.

Dále nedochází k přetáčení karabin a jejich nevhodnému namáhání a karabiny jsou udržovány ve správném úhlu.

Hranová kladka – zamezuje kontaktu pohybujícího se lana s ostrou hranou.

Otočný závěs – vkládá se mezi kotevní bod a kladku pro zvedání břemene. Zabraňuje kroucení lana a otáčení břemene.

Kotvící zařízení – s jedním nebo více kotvícími body určený k připojení prostředky VVH .

Zařízení pro vytahování a spouštění – prostředky pro vytahování a spouštění jedné nebo více osob.

Motorový naviják – speciální zařízení pro vytahování a spouštění jedné nebo více osob s motorovým pohonem.

Lanový naviják – zařízení pro vytahování a spouštění, obvykle jsou opatřeny brzdou a samo-blokujícím zařízením. Navijáky se umísťují na samostatné konstrukce nebo je lze upevnit na trojnožky, případně k jinému kotevnímu bodu.

Trojnožky a ramena – slouží pro ukotvení dalších prostředků na vytahování nebo spouštění. Používají se převážně k ukotvení nad menšími otvory (studny, kanály, větrací šachty apod.), nebo nad hranu otvoru, kde působí jako výložník.

Záchranná nosítka – umožňují fixaci zraněné osoby, bezpečné zavěšení v horizontální nebo vertikální poloze nebo v obou polohách.

Transportní sedačka – slouží pro transport osoby ve výšce a nad volnou hloubkou, která musí být uzpůsobena pro zavěšení ve vertikální poloze.

Závěsný oblouk – slouží pro spouštění a zdvihání pracovníka ve vzpřímené poloze.

Přiléhavý oděv bez volných součástí – ochranný oděv bez volných částí, které by mohly být zachyceny, zajišťující ochranu před vnějšími vlivy, s odolností proti oděru na exponovaných místech a neomezující volnost pohybu uživatele při činnosti.

Přilba pro lezeckou činnost – chrání hlavu proti úrazu, je odlehčená a vybavena podbradním páskem pro činnosti ve všech polohách, včetně prvků pro úpravu obvodu hlavy. Umožňuje připevnění čelové svítilny.

Stupačky na stromy – slouží k poskytnutí opory při výstupu po kmeni stromu. Jsou opatřeny jedním nebo více hroty a konstrukčně řešeny pro upevnění na obuv.

Stoupací železa – slouží k poskytnutí opory ve firnu, ledu nebo kombinovaném terénu. Jsou opatřeny hroty, které pokrývají plochu podrážku obuvi od špičky k patě a od jedné strany ke druhé a konstrukčně řešeny pro upevnění na obuv.

Cepín – zařízení opatřené hlavou, hrotem a násadou, doplněné systémem uchycení na ruku, jehož účelem je poskytnout oporu, nebo vytvořit kotevní bod ve firnu, ledu nebo kombinovaném terénu.

Obuv pro pohyb v exponovaných terénech – vhodná pro daný typ činnosti (pohyb po konstrukci, pohyb ve skalním terénu atd.), zajišťující dostatečnou přilnavost a snižující možnost uklouznutí v daném terénu.

Ochranné brýle – chrání zrak proti úrazu při činnosti před prachem, úlomky, drobným padajícím materiálem apod. a jsou konstrukčně řešeny s dostatečnou přiléhavostí k obličeji.

Ochrana sluchu – prostředek, tlumící úroveň okolního hluku, popřípadě chránící sluch uživatele před prachem, úlomky, drobným padajícím materiálem apod.

Rukavice pro lezeckou činnost – jsou odolné proti oděru a vnějším vlivům, zajišťují ochranu dlaňové části před tepelným namáháním při slaňování a umožňují snadnou manipulaci a ovládání prostředky VVH .

Nůž nebo obdobné zařízení – prostředek určený k přeřezání textilních materiálů.

Čelová svítidla - je určena pro upevnění na hlavu, popřípadě na přilbu uživatele, a která zajišťuje volnost pohybu rukou uživatele a umožňuje osvětlení pracovního prostoru při činnosti.

Prostředky pro přestřelení neschůdných částí (praky, samostříly, pušky)–slouží k dopravě vodícího lanka přes překážky, pomocí kterého se následně přetáhne lano.

Dálkoměr – elektronické zařízení pro změření vzdálenosti určeného objektu.

VYBRANÉ PROSTŘEDKY TS PRO PRÁCI NA VODNÍ HLADINĚ

Definice prostředků pro práci na vodní hladině :

Oděv chránící proti podchlazení ve vodě; chránící proti chladu – je navržený pro běžné nošení při činnosti ve vodě nebo v její blízkosti s předpokládaným náhodným, nechtěným ponořením do vody, umožňující fyzickou činnost uživatele do té míry, že při této činnosti nepřekáží.

Oděv chránící proti vodě – je určen k ochraně uživatele před účinky vody navržený pro běžné nošení při činnosti ve vodě, konstruovaný tak, že umožňuje únik vzduchu v krční části a použití v kombinaci se záchrannou plovací vestou a také fyzickou činnost uživatele do té míry, že při ní nepřekáží.

Záchranná plovací vesta – zajišťuje účinný stupeň vztlaku, v závislosti na předpokládaném používání, který je při použití bezpečný a poskytuje spolehlivou podporu ve vodě. V předpokládaných podmínkách používání nesmí omezovat volnost pohybu uživatele, ale musí mu umožňovat zejména plavat nebo unikat před nebezpečím nebo zachraňovat jiné osoby.

VYBRANÉ PROSTŘEDKY TS OSOBNÍ OCHRANNÉ PROSTŘEDKY PRO HASIČE

Definice prostředků osobních ochranných prostředků pro hasiče (dále jen „prostředky OOP“):

Oděvní součást – jednotlivá část oděvu, která může být tvořena jednou nebo více vrstvami.

Ochranný oděv – oděv převlečený přes spodní oděv nebo jej nahrazující, určený k ochraně proti jednomu nebo více nebezpečím (rizikům).

Ochranný oděv pro hasiče – oděvní součásti, které jsou určeny k zajištění ochrany horní a dolní části trupu, krku, paží a nohou hasiče, s výjimkou hlavy, rukou a chodidel. Může být jednovrstvý i vícevrstvý.

Reflexní oděv pro speciální hašení – ochranný oděv určený k zajištění ochrany proti vysokým úrovním sálavého proudícího a kontaktního tepla spočívající ve schopnosti svrchního materiálu odrazet intenzivní sálavé teplo a vhodný pro speciální operace hašení.

Pracovní stejnokroj II (PS II) – ochranný oděv nahrazující osobní oděv. Poskytuje ochranu proti obecným typům nebezpečí, např. nebezpečí z chladu, mechanické. Současně svým provedením plní funkci služebního stejnokroje. Skládá se z blůzy a kalhot. Doplňky PS II tvoří čepice a zimní čepice.

Přilba pro hasiče – ochranný prostředek určený pro zajištění ochrany hlavy uživatele proti rizikům, které se mohou vyskytnout během činností, které hasiči vykonávají.

Kukla pro hasiče – oděvní součást, která má za cíl poskytnout ochranu vystaveným oblastem hlavy a krku proti teplu a plameni, pokud je nošená během hašení a doprovodných činností v situacích, kdy je také nošen ochranný oděv pro hasiče a přilba, případně dýchací přístroj.

Bezpečnostní obuv pro profesionální použití – obuv s ochrannými prvky, která chrání uživatele před poraněním, jež mohou nastat při nehodách v těch pracovních oblastech, pro které je obuv určena; obuv je opatřena tužinkami na ochranu prstů, které zabezpečují ochranu proti nárazu při dopadové zkušební energii 200 J.

Obuv pro hasiče – obuv určená k používání při likvidaci požárů a s tím spojených činnostech.

Ochranné rukavice pro hasiče – rukavice určené pro ochranu rukou při běžných požárních zásazích, včetně vyhledávacích a záchranných prací. Nejsou určeny k záměrné manipulaci s kapalnými chemikáliemi, ale poskytují určitou ochranu při náhodném kontaktu s chemikáliemi.

PROVÁDĚNÍ UŽIVATELSKÉ KONTROLY PROSTŘEDKŮ TS

- (1) Cílem uživatelské kontroly je zjištění stanoveným pracovním postupem, že stav prostředků TS zamezuje vzniku nebezpečných situací nebo nestandardních stavů a že prostředky jsou plně funkční k jejich použití.
- (2) Uživatelskou kontrolu provádí hasič (uživatel) samostatně nebo hasič s příslušnou specializací, který byl pro tuto činnost prokazatelně proškolen (dále jen „pověřená osoba“), např. pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou, který může být současně pověřen péčí o tyto vyčleněné prostředky TS. Pověřené osoby stanoví velitel jednotky
- (3) Uživatelská kontrola prostředků TS se provádí v následujících lhůtách:
 - a) před uvedením do užívání,
 - b) bezprostředně před jejich použitím,
 - c) po použití při zásahu nebo výcviku,
 - d) v periodických intervalech,
 - e) dle pokynů výrobce.
- (4) Uživatelská kontrola prostředků TS se provádí dle pokynů výrobce nebo návodu k použití, nebo dle českých technických norem. Není-li těmito pokyny stanoveno jinak, postupuje se podle stanovených postupů uvedených v tomto řádu. Bezprostředně před použitím je u prostředků TS nutno zkontrolovat:
 - a) celistvost a úplnost prostředku, včetně jeho příslušenství,
 - b) funkčnost základních i pomocných součástí prostředku,
 - c) předepsané tlakové, podtlakové, přetlakové a obdobné parametry,
 - d) těsnost, dotažení spojů,
 - e) stav základního materiálu, zejména pryžových a plastových součástí, švů, tvarovou stálost apod.
- (5) Uživatelská kontrola prostředků TS, která se provádí bezprostředně před jejich použitím, může být u vybraných prostředků TS nahrazena kontrolou po použití. Přitom musí být splněna podmínka, že bude zajištěno rychlé, bezpečné a funkční použití prostředků TS, přičemž je nutné vyloučit vlivy, které mohly působit na prostředky TS po provedení uživatelské kontroly po jejich použití. Jedná se např. o záruku, že s prostředky TS nebylo manipulováno při dodržení podmínek jejich uložení, vliv lhůty na jejich uložení před použitím, transport ve vozidle apod. Tyto záruky lze řešit např. zapečetěním transportního obalu.
- (6) Rozsah prostředků TS, u kterých lze uživatelskou kontrolu před použitím nahradit za podmínek uvedených v odstavci 5 kontrolou po použití, stanoví velitel jednotky.

ROZSAH UŽIVATELSKÉ KONTROLY VYBRANÝCH PROSTŘEDKŮ VVH PŘED POUŽITÍM

Uživatelská kontrola prostředků VVH před použitím se provádí dle pokynů výrobce nebo návodu k použití nebo dle českých technických norem. Není-li těmito pokyny stanoveno jinak, je bezprostředně před použitím nutno zkontrolovat:

1. Lana

- a) vizuální kontrola opletu
 - kontrola celé délky opletu (rozvázání uzlů, známky prořezu, oděru, spálení opletu, skvrny od chemikálií),
- b) kontrola stavu jádra
 - hmatová kontrola celé délky lana (zúžené části lana, ohebnost lana – odhalení ztvrdlých nebo změkklých částí lana – lano musí po celé délce vykazovat stejnou ohebnost).

V případě zjištění některé ze závad nelze lano použít pro práci a činnosti ve výšce a nad volnou hloubkou.

2. Pásky a postroje

- a) vizuální kontrola bezpečnostních prvků postroje
 - kontrola kompletnosti postroje,
 - kontrola pevnostních švů (známky prořezu, spálení, opotřebení, skvrny od chemikálií, vytažení nití, jiné poškození),
 - kontrola primárních popruhů (známky prořezu, opotřebení, vytažení nití z popruhu),
 - kontrola přezek (hlubší rýhy, deformace, opotřebení, koroze),
 - kontrola kovových přípojovacích prvků (hlubší rýhy, deformace, opotřebení, koroze),
 - kontrola karabin (pokud je součástí postroje, postupujeme dle kontroly karabin a spojek),
 - kontrola přípojovacího prostředku (pokud je součástí postroje, postupujeme dle kontroly textilních smyček, případně lan),
- b) vizuální kontrola ostatních prvků postroje
 - kontrola sekundárních popruhů, kontrola polstrování, kontrola materiálových poutek (menší poškození není na závadu),
 - kontrola švů, které nejsou pevnostní (menší poškození není na závadu – pokud není známo zda je šev pevnostní, kontroluje se jako pevnostní),
- c) funkční kontrola
 - kontrola správného protažení popruhů přezkami,
 - kontrola nastavitelnosti délky popruhů.

3. Ostatní textilní materiál

Vizuální kontrola jednotlivých součástí prostředku

- kontrola stavu smyčky (popruhu),

- kontrola pevnostních švů (známky prořezu, spálení, opotřebení, skvrn od chemikálií, vytažení nití),
- kontrola pláště (viz kontrola lan),
- kontrola kovových součástí (připojovací oka, očnice, přezky – hlubší rýhy, deformace, opotřebení, koroze),
- kontrola tlumiče pádu (známky prořezu, prodření, spálení, opotřebení, skvrn od chemikálií, vytažení nití, kontrola neporušenosti švů určených k absorbování pádové energie, kontrola pevnostních švů),
- kontrola stupaček žebříků.

4. Karabiny a spojky

a) vizuální kontrola

- kontrola těla karabiny, zámku karabiny, západky, nýtu a pojistky karabiny (hlubší rýhy, deformace, opotřebení – úbytek a změny materiálu vlivem koroze a jiné chemické reakce),

b) funkční kontrola

- kontrola funkce západky karabiny (otevření, zavření karabiny, kontrola samočinného těsného dovření karabiny, správné dolehnutí západky do zámku),
- kontrola funkce pojistky západky (otevření, zavření, kontrola zabránění otevření západky při zavřené pojistce, kontrola samočinného zavírání automatické pojistky).

5. Ostatní kovový materiál

a) kovové prostředky bez pohyblivých částí - vizuální kontrola

- kontrola těla prostředku (vrypy, výrazný úbytek materiálu, praskliny, změny materiálu v důsledku koroze nebo jiné chemické reakce),
- kontrola ocelového lana u ocelových kotvících smyček – možné přetržení pramenů, tvarové změny (nevratné zlomení lana přes hranu), změna materiálu vlivem koroze nebo jiné chemické reakce,
- kontrola ok u ocelových kotvících smyček – přetržení pramenů, výrazné vrypy nebo úbytek materiálu na koncokách lana, změna materiálu vlivem koroze nebo jiné chemické reakce,
- vtažení volného konce lana do nalisované objímky na koncokách smyčky;

b) kovové prostředky s pohyblivými částmi

ba) vizuální kontrola

- kontrola celistvosti a kompletnosti prostředku,
- kontrola těla a jednotlivých částí prostředku (vrypy, výrazný úbytek materiálu, praskliny, změny materiálu v důsledku koroze nebo jiné chemické reakce),

bb) funkční kontrola

- kontrola tvaru jednotlivých částí a jejich správné vzájemné polohy (vyhnutí bočnic, třecích segmentů, pojistek, čepů, blokujících palců apod.),
- funkční kontrola pohyblivých částí (bočnic, třecích segmentů, pojistek, čepů).

6. Speciální prostředky pro vytahování a spouštění

a) vizuální kontrola

- kontrola kompletnosti a celistvosti,
- kontrola kovových částí prostředku (deformace, vrypy, výrazný úbytek materiálu, praskliny, změny materiálu v důsledku koroze nebo jiné chemické reakce),

- kontrola textilních částí prostředku (viz kontrola ostatních textilních prostředků, případně lan),
- kontrola ostatních částí prostředku – plastový skelet nosítek apod. (praskliny, výrazné vrypy, opotřebení, změny materiálu),

b) funkční kontrola

- kontrola tvaru jednotlivých částí a jejich správné vzájemné polohy (kotvící body, nohy, patky, čepy, šrouby, ostatní příslušenství – např. kladky, navíjecí zařízení, závěsný systém nosítek – správné umístění, správné protažení popruhů přezkami, zajištění karabin, kontrola uzlů apod.),
- funkční kontrola pohyblivých částí (vysunutí a zajištění nohou trojnožky, stabilita trojnožky, utažení šroubů, zajištění čepů, kontrola nastavitelnosti popruhů nosítek, kontrola funkčnosti karabin apod.).

Pro speciální zařízení, např. typu Rollgliss, Evak, lanové navijáky apod., je nutné se řídit návodem výrobce a uživatelskou kontrolu provádět v souladu s tímto návodem. Vzhledem ke specifikům těchto zařízení zpracuje osoba pověřená péčí o materiál stručný postup uživatelské kontroly před a po použití v souladu s návodem výrobce. Uživatelská kontrola se bude skládat z kontroly vizuální a stručné kontroly funkční.

7. Ostatní prostředky

a) vizuální kontrola

- kontrola kompletnosti a celistvosti,
- kontrola kovových částí prostředku (viz kontrola ostatních kovových prostředků, případně karabin),
- kontrola textilních částí prostředku (viz kontrola ostatních textilních prostředků, případně lan),
- kontrola ostatních částí prostředku – plastových částí, přezek apod.,

b) funkční kontrola

- kontrola tvaru jednotlivých částí a jejich správné vzájemné polohy,
- funkční kontrola pohyblivých částí.

ROZSAH, DRUHY A ZPŮSOB PROVÁDĚNÍ KONTROL PROSTŘEDKŮ VVH

1. Cílem kontrol je zajištění takového stavu prostředků VVH, aby zamezoval vzniku nebezpečných situací ve výšce a nad volnou hloubkou a aby prostředky VVH mohly být okamžitě použity.
2. Kontroly prostředků VVH provádí uživatel samostatně nebo člen se specializací pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou pověřený péčí o materiál pro práci ve VVP v rámci lezecké skupiny nebo lezeckého družstva (dále jen „pověřená osoba“) dle návodů výrobce, ČSN EN a stanovených postupů. uvedených v tomto řádu.
3. Uživatel provádí kontrolu prostředků VVH před použitím a po použití dle zásad uvedených v příloze č. 6/TS.
4. Pověřená osoba provádí všechny druhy kontrol. Pro provádění kontrol dle požadavků výrobce musí splňovat požadavky výrobce nebo absolvovat speciální přípravu.
5. Pověřená osoba odpovídá za:
 - a) zaevidování prostředků VVH,
 - b) provádění stanovených kontrol prostředků VVH,
 - c) vypracování podkladů pro vyřazení prostředků VVH a jejich vyřazení z užívání, pokud nesplňují stanovené podmínky,
 - d) zpracování návrhů na doplnění a obnovu prostředků VVH,
 - e) uložení a skladování prostředků VVH.
6. Technická služba zajišťuje provádění kontrol prostředků VVH prostřednictvím pověřených osob a vede bezpečnostní registr prostředků VVH.

DRUHY KONTROL

- A) *Kontrola před uvedením do užívání.*** Provádí ji pověřená osoba před jejich zařazením do užívání, přičemž technik předá pověřené osobě stanovenou dokumentaci prostředků VVH.
- a) Při kontrole se pověřená osoba zejména zaměří na:
 - úplnost, neporušenost a celistvost prostředku VVH,
 - kontrolu výrobních čísel podle dodacího listu,
 - kontrolu funkčnosti výrobku (např. změření skutečné délky lan podle záznamu v dodacím listu, správnou funkci prostředků VVH),
 - ostatní upozornění podle návodu výrobce.
 - b) Po ukončení kontroly před uvedením do užívání, pověřená osoba označí prostředky VVH evidenčním číslem (pokud je to možné a neporuší-li tím podmínky výrobce nebo bezpečnost používání prostředku). Pokud není možné opatřit prostředky VVH evidenčním číslem, evidence se provede na základě výrobního čísla případně čísla série s konkrétním uvedením jejich rozdělení v rámci jednotky. Pověřená osoba založí evidenční list (i elektronicky), který předá nebo zabezpečí předání technikovi TS. Soubor evidenčních listů prostředků VVH vytváří bezpečnostní registr.
- B) *Kontrola před použitím.*** Provádí ji uživatel před bezprostředním použitím nebo při každodenním předávání a přebírání služby. Této kontrole jsou podrobeny všechny používané prostředky VVH. Tato kontrola může být nahrazena kontrolou po použití, která je prováděna pověřenou osobou za podmínky, že s prostředky VVH nebude do jejich použití manipulováno a při dodržení skladovacích podmínek (např. zapečetění

transportního vaku aj.). Teprve po ukončení kontroly před použitím je možné prostředky VVH použít pro činnosti ve výšce a nad volnou hloubkou.

C) *Kontrola po použití.* Provádí ji:

- uživatel, nebo
- pověřená osoba.

Kontrola po použití může za dodržení stanovených podmínek (např. uvedených pod písm. B) nahradit kontrolu před použitím. Kontrola po použití se provádí ve stejném rozsahu jako kontrola před použitím.

Pokud tuto kontrolu provádí pověřená osoba, uživatel prostředků VVH jí předá hlášení o použití těchto prostředků, které musí obsahovat minimálně tyto údaje:

- číslo jednotky,
- datum použití prostředků VVH,
- umístění prostředků VVH,
- za jakých podmínek byl prostředek VVH použit (výcvik/zásah),
- důvod použití prostředků VVH,
- druh a typ použitého prostředku VVH,
- jiné údaje (např. extrémní namáhání),
- jméno uživatele,
- podpis předávající osoby.

D) *Kontrola po mimořádné události.* Provádí ji pověřená osoba s cílem zhodnotit stav prostředků VVH po namáhání nebo nestandardním způsobu použití. Jedná se především o situace, kdy:

- došlo k použití v toxickém prostředí, zakouřeném prostředí nebo obecně v prostředí s výskytem nebezpečných chemických látek, kdy došlo ke kontaktu prostředku s touto látkou v jakémkoliv skupenství,
- došlo k použití v prostředí sypkých hmot (písek, prach apod.),
- prostředek je silně znečištěný a nelze jej běžnými postupy očistit,
- došlo k zachycení pádu,
- došlo k nárazu prostředku na tvrdý materiál (pád z výšky na tvrdou podložku, pád tvrdého předmětu na prostředek apod.).

E) *Periodické prohlídky.* Provádí se minimálně jedenkrát za dvanáct měsíců pověřenou osobou dle návodů výrobce a jím doporučených postupů s cílem rozhodnout o dalším užívání prostředků VVH. Kontrola je také rozšířena o nezbytnou údržbu, kterou není možné zajistit uživatelem.

F) *Kontrola dle požadavků výrobce.* Tato kontrola může nahrazovat periodickou kontrolu. Provádí ji výrobce, osoba pověřená výrobcem k provádění těchto kontrol nebo pověřená osoba pokud splňuje požadavky stanovené výrobcem.

Pokud pověřená osoba zjistí takové nedostatky, že není možné prostředky VVH dále používat, podá technikovi TS písemný návrh na vyřazení prostředků VVH z používání.

Příloha č. 8/TS

**PŘEHLED A OBSAH DOKUMENTACE O PROVOZU, REVIZÍCH,
A PROVOZNÍCH KONTROLÁCH PROSTŘEDKŮ TS**

1. Dokumentaci prostředků TS stanovenou přílohou č. 10/TS vedou:
 - a) technik TS dokumenty uvedené v odst. 2 písm. a) až c) a písm. f) této přílohy,
 - b) velitel dokumenty uvedené v odst. 2 písm. d) a e) této přílohy.
2. Dokumentace prostředků TS:
 - a) *záznamy o evidenci prostředků TS obsahují*
 - datum záznamu,
 - název prostředku TS,
 - název činnosti vykonávané s prostředkem TS (revize, kalibrace, provozní kontrola, oprava),
 - příjmení a podpis osoby, která provedla záznam,
 - b) *záznamy o provozních kontrolách prostředků TS obsahují*
 - datum záznamu,
 - název prostředku TS,
 - výrobní nebo evidenční číslo prostředku TS,
 - výsledky zkoušek získané provozní kontrolou,
 - příjmení a podpis osoby, která provedla provozní kontrolu,
 - c) *revizní protokoly obsahují*
 - datum provedení revize,
 - název prostředku TS,
 - výrobní nebo evidenční číslo prostředku TS,
 - výsledek revize,
 - příjmení a podpis osoby, která provedla revizi,
 - d) *záznamy o použití vybraných prostředků TS při zásahu obsahují*
 - datum použití,
 - druh použitého prostředku TS,
 - evidenční číslo použitého prostředku TS,
 - místo použití prostředku TS,
 - poznámka (extrémní podmínky, vliv prostředí apod.),
 - jméno uživatele,
 - e) *záznamy o použití vybraných ochranných prostředků hasiči při odborné přípravě a výcviku obsahují*
 - datum použití ochranného prostředku,
 - jméno a příjmení hasiče,
 - druh použitého ochranného prostředku,
 - evidenční číslo použitého ochranného prostředku,
 - místo a doba použití,
3. Skartační doby dokumentace TS:
 - a) *dokumentace uvedená v odst. 2 písm. a)*
 - po dobu existence prostředku a 5 let po jeho vyřazení,
 - b) *dokumentace uvedená v odst. 2 písm. b) až f)*
 - po dobu 5 let (u revizních zpráv min. do následné revizní zprávy).

PŘEHLED A OBSAH DOKUMENTACE O PROVOZU, REVIZÍCH A PROVOZNÍCH KONTROLÁCH PROSTŘEDKŮ VVH

1. Dokumentaci vede technik TS u všech prostředků VVH. Pověřené osoby provádějí kontroly prostředků VVH a jejich závěry zaznamenává technik TS do evidenčních listů.
2. Pro každý prostředek VVH musí být při kontrole před uvedením do používání vyhotoven evidenční list, který obsahuje minimálně:
 - a) název a typ prostředku VVH,
 - b) evidenční číslo,
 - c) výrobní číslo nebo číslo série,
 - d) datum výroby,
 - e) datum dodání k jednotce,
 - f) datum uvedení do provozu,
 - g) popis prostředku VVH – např. délka lan,
 - h) výsledky kontrol
 - před zařazením do užívání,
 - po mimořádné události,
 - periodických a
 - dle požadavků výrobces uvedením data a podpisu pověřené osoby, která kontrolu prováděla,
 - i) činnosti vykonávané s prostředkem VVH při kontrole před uvedením do užívání,
 - j) záznam o předání prostředků VVH k osobnímu používání uživateli,
 - k) záznam o vyřazení prostředku VVH z používání.
3. Při elektronickém vedení evidenčních listů nahrazuje podpis prokazatelné stanovení identifikace osob provádějících kontrolu.

**PŘEHLED VYBRANÝCH PROSTŘEDKŮ TS, O KTERÝCH SE VEDE
ZÁZNAM O PROVOZU, REVIZI A PROVOZNÍCH KONTROLÁCH**

Prostředky TS	Záznam o provozu	Revize	Provozní kontrola
Základní věcné prostředky PO	O	XO	XO
- Přenosné žebříky pro hasiče	X	X	O
Účelové věcné prostředky PO	XO	XO	XO
Speciální věcné prostředky PO – záchranné	X	XO	XO
- Prostředky pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou	X	XO	X
- Záchranné a evakuační prostředky	X	XO	X
Speciální věcné prostředky PO – zásahové	XO	O	XO
- Pneumatické vyprošťovací zařízení	X	XO	O
Prostředky pro práci na vodní hladině	XO	XO	XO
Zásahové osobní ochranné prostředky	X	O	XO
Zásahové společné ochranné prostředky	X	O	XO

Poznámka:

X - provádí se O - neprovádí se XO - dle typu.

**INFORMATIVNÍ PŘEHLED NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH HARMONIZOVANÝCH
ČESKÝCH TECHNICKÝCH NOREM,
VZTAHUJÍCÍCH SE K VYBRANÝM PROSTŘEDKŮM TS**

SN 808711	Tlakové požární hadice.
ČSN 808715	Zkoušení izolovaných a oboustranně povrstvených tlakových požárních hadic.
ČSN 389403	Požární armatury – Sací koše
ČSN 389409	Požární armatury. Sací šroubení. Rozměry.
ČSN 389412	Požární armatury. Přesuvné matice. Rozměry.
ČSN 389426	Požární armatury – Sběrač.
ČSN 389427	Požární armatury – Spojky.
ČSN 389441	Požární armatury – Hydrantový nástavec.
ČSN 389481	Požární armatury – Rozdělovač.
ČSN 389490	Požární zařízení – Clonová proudnice 52.
ČSN EN 15182	Ručně ovládané požární proudnice.
ČSN EN ISO 14557	Požární hadice – Pryžové a plastové sací hadice a hadice s koncovkami.
ČSN 389552	Trhací háky.
ČSN 389554	Přejezdový můstek.
ČSN EN 3	Přenosné hasicí přístroje.
ČSN EN 1866	Pojízdné hasicí přístroje.
ČSN 389160	Pojízdné hasicí přístroje CO ₂ .
ČSN 389804	Nastavovací žebřík.
ČSN EN 469	Ochranné oděvy pro hasiče – Požadavky a zkušební metody pro ochranné oděvy pro hasiče.
ČSN EN 15614	Ochranné oděvy pro hasiče – Laboratorní metody zkoušení a technické požadavky na provedení oděvů pro likvidaci požárů v otevřeném terénu.
ČSN EN 13911	Ochranné oděvy pro hasiče – Požadavky a metody zkoušení pro kukly pro hasiče.
ČSN EN 340	Ochranné oděvy – Všeobecné požadavky.
ČSN EN 14058	Ochranné oděvy – Oděvní součásti na ochranu proti chladnému prostředí.
ČSN EN 342	Ochranné oděvy – Soupravy a oděvní součásti na ochranu proti chladu.
ČSN EN 343	Ochranné oděvy – Ochrana proti dešti.
ČSN EN 1486	Ochranné oděvy pro hasiče – Požadavky a zkušební metody pro reflexní oděvy pro speciální hašení ohně.
ČSN EN 15090	Obuv pro hasiče.
ČSN EN 443	Přilby pro hašení ve stavbách a dalších prostorech.
ČSN EN 420	Ochranné rukavice – Všeobecné požadavky
ČSN EN 659	Ochranné rukavice pro hasiče.
ČSN EN 511	Ochranné rukavice proti chladu
ČSN EN 471	Výstražné oděvy s vysokou viditelností pro profesionální použití – Metody zkoušení a požadavky.

ČSN EN ISO 15027	Oděvy chránící proti podchlazení ve vodě.
ČSN EN 1385	Přilby pro kanoistiku a sporty na divoké vodě.
ČSN EN ISO 12402 pomůcky)	Osobní vztlakové prostředky (Záchranné vesty a plovací
ČSN EN ISO 10240	Malá plavidla – Příručka uživatele.
ČSN EN ISO 14946	Malá plavidla – Maximální nosnost.
ČSN EN ISO12217	Malá plavidla – Stanovení stability a plovatelnosti podle kategorie plavidla.
ČSN EN ISO 9094	Malá plavidla – Požární ochrana – Plavidla s délkou trupu do 15 m a přes 15 m.
ČSN EN ISO 8666	Malá plavidla – Základní údaje.
ČSN EN ISO 10087	Malá plavidla – Identifikace lodního trupu – Kódový systém.
ČSN EN ISO 14945	Malá plavidla – Štítek plavidla.
ČSN EN ISO 15084	Malá plavidla – Kotvení, uvazování a vlečení – Upevňovací uzly.
ČSN EN ISO 6185	Nafukovací čluny. Čluny s max. výkonem motoru 4,5 kW; 4,5 – 15 kW; nad 15 kW.
ČSN EN 1147	Přenosné žebříky pro hasiče.
ČSN EN 13731	Systémy zvedacích vaků pro hasiče a záchrannou službu – Požadavky na bezpečnost a použití.
ČSN EN 341	Osobní ochranné prostředky proti pádům z výšky – Slaňovací zařízení.
ČSN EN 353-1	Osobní ochranné prostředky proti pádům z výšky – Pohyblivé zachycovače pádů na pevném zajišťovacím vedení.
ČSN EN 353-2	Osobní ochranné prostředky proti pádům z výšky – Pohyblivé zachycovače pádů na poddajném zajišťovacím vedení.
ČSN EN 354	Osobní ochranné prostředky proti pádům z výšky – Spojovací prostředky.
ČSN EN 355	Osobní ochranné prostředky proti pádům z výšky – Tlumiče pádů.
ČSN EN 358	Osobní prostředky pro pracovní polohování a prevenci proti pádům z výšky – Pásky pro pracovní polohování a pracovní polohovací spojovací prostředky.
ČSN EN 360	Osobní ochranné prostředky proti pádům z výšky – Zatahovací zachycovače pádu.
ČSN EN 361	Osobní ochranné prostředky proti pádům z výšky – Zachycovací postroje.
ČSN EN 362	Osobní ochranné prostředky proti pádům z výšky – Spojky.
ČSN EN 363	Prostředky ochrany osob proti pádu – systémy ochrany osob proti pádu ČSN EN 364 Osobní ochranné prostředky proti pádům z výšky – Zkušební metody.
ČSN EN 365	Osobní ochranné prostředky proti pádům z výšky – Všeobecné požadavky na návody k používání, údržbě, periodické prohlídce, opravě, značení a balení.
ČSN EN 564	Horolezecká výzbroj – Pomocná šňůra – Bezpečnostní požadavky a zkušební metody.
ČSN EN 565	Horolezecká výzbroj – Popruhy - Bezpečnostní požadavky a zkušební metody.
ČSN EN 566	Horolezecká výzbroj – Smyčky - Bezpečnostní požadavky a zkušební metody.

ČSN EN 567	Horolezecká výzbroj – Lanové svěry - Bezpečnostní požadavky a zkušební metody.
ČSN EN 569	Horolezecká výzbroj - Skalní skoby – Bezpečnostní požadavky a zkušební metody.
ČSN EN 795	Ochrana proti pádům z výšky – Kotvicí zařízení - Požadavky a zkoušení.
ČSN EN 813	Osobní ochranné prostředky pro prevenci pádů z výšky – Sedací postroje.
ČSN EN 892	Horolezecká výzbroj – Dynamická horolezecká lana - Bezpečnostní požadavky a zkoušení.
ČSN EN 12270	Horolezecká výzbroj – Vklíněnce - Bezpečnostní požadavky a zkušební metody.
ČSN EN 12275	Horolezecká výzbroj – Karabiny - Bezpečnostní požadavky a zkušební metody.
ČSN EN 12276	Horolezecká výzbroj – Mechanické vklíněnce - Bezpečnostní požadavky a zkušební metody.
ČSN EN 12277	Horolezecká výzbroj – Navazovací úvazky – Bezpečnostní požadavky a zkušební metody.
ČSN EN 12278	Horolezecká výzbroj – Kladky - Bezpečnostní požadavky a zkušební metody.
ČSN EN 12492	Horolezecká výzbroj – Přilby pro horolezce - Bezpečnostní požadavky a zkušební metody.
ČSN EN 1496	Prostředky ochrany osob proti pádu – Záchraná zdvihací zařízení.
ČSN EN 1497	Prostředky ochrany osob proti pádu – Záchrané postroje.
ČSN EN 1498	Prostředky ochrany osob proti pádu – Záchrané smyčky.
ČSN EN 1868	Osobní ochranné prostředky pro prevenci pádů z výšky – Seznam ekvivalentních termínů.
ČSN EN 1891	Ochranné osobní prostředky pro prevenci pádů z výšky – Nízko průtažná lana s opláštěným jádrem.

Oddíl 2

STROJNÍ SLUŽBA

Čl. 1/S

Vymezení pojmů

- (1) **Prostředky strojní služby** se rozumí zejména požární technika (dále jen „PT“) a věcné prostředky požární ochrany (dále jen „VPPO“) a další technické prostředky, opravárensko diagnostická zařízení a zařízení nezbytná pro provoz PT a VPPO podle přílohy č. 1/S.
- (2) **Opravou** se rozumí regenerace nebo obnovení původních funkcí prostředků strojní služby. Prostředky strojní služby nevykazují po opravě změnu typu nebo změnu či úpravu podstatných částí mechanismů či konstrukce nebo změnu technických či taktických parametrů.
- (3) **Přestavbou** se rozumí změna nebo úprava podstatných částí mechanismů nebo konstrukce PT a VPPO, při níž došlo ke změně
 - a) podvozkové části, hmotnosti, kategorie vozidla, rozměrů, obsaditelnosti, druhu řízení nebo brzd,
 - b) typu motoru nebo druhu pohonu,
 - c) druhu karosérie nebo nástavby.Zadavatel přestavby vyžádá na zhotoviteli zaručenou životnost PT a VPPO po dobu nejméně 60 měsíců po přestavbě.
- (4) **Rekonstrukcí** se rozumí obnovení původních funkcí PT a VPPO se zlepšením vybraných parametrů na soudobou technickou úroveň. Zadavatel rekonstrukce vyžádá na zhotoviteli zaručenou životnost PT a VPPO po dobu nejméně 60 měsíců po rekonstrukci.
- (5) **Řidičem** se rozumí hasič, který vlastní řidičské oprávnění příslušné skupiny a je určen používat a řídit při výkonu služby motorové vozidlo.
- (6) **Strojníkem** se rozumí hasič určený k výkonu činností zajišťujících plnění zadaných úkolů strojní služby, při použití (řízení, obsluze, údržbě nebo opravě) prostředků strojní služby.
- (7) **Technikem strojní služby** se rozumí hasič pověřený velitelem k plnění některých úkolů na úseku strojní služby a při použití (řízení, obsluze, údržbě nebo opravě, plánování, organizaci) prostředků strojní služby.
- (8) **Vůdcem malého plavidla** se rozumí hasič, který je určen k obsluze malých plavidel⁸⁷.
- (9) **Výškovou technikou** (dále jen „VT“) se rozumí požární automobil s účelovou nástavbou určenou zejména pro činnost jednotek ve výšce, tvoří ji zejména automobilový žebřík a automobilová plošina.

Čl. 2/S

Úkoly jednotek ve strojní službě

- (1) Pro zabezpečení úkolů strojní služby jsou u jednotky zpravidla určeni:
 - a) velitel jednotky,
 - b) technik strojní služby,
 - c) strojník,
 - d) řidič,
 - e) uživatel,

⁸⁷ Vyhláška č. 224/1995 Sb., o způsobilosti osob k vedení a obsluze plavidel, ve znění vyhlášky č. 295/2005 Sb.

- f) obsluhovatel,
 - g) obsluhovatel z koše (např. VT),
 - h) provozní technik (např. VT).
- (2) Je vhodné, aby zřizovatel jednotky vydal pro provoz PT jednotky v organizačním řízení vlastní dopravně provozní řád podle doporučení v příloze č. 2/S.
- (3) Velitel jednotky vede přehled o druzích, počtech a stáří PT a VPPO v minimálním rozsahu stanoveném MV-GR HZS ČR pro účely sběru dat a průběžně je aktualizuje.

Čl. 3/S

Úkoly strojní služby

- (1) Strojní služba zabezpečuje:
- a) provozuschopný stav prostředků strojní služby zařazených do provozu nebo zálohy a při jejím skladování v souladu s platnými předpisy,
 - b) časový plán údržby a zkoušek, včetně opatření v souvislosti se změnou klimatických či jiných podmínek provozu,
 - c) dílenskou činnost,
 - d) návrhy na vybavení prostředky strojní služby,
 - e) metodické materiály pro činnost na úseku strojní služby,
 - f) návrhy na zpracování technické specifikace pro nákup nebo rekonstrukci, případně přestavbu zásahové PT podle přílohy č. 3/S a navrhuje koncepci a typové vybavení prostředky strojní služby,
 - g) podklady pro sběr dat o PT a VPPO,
 - h) pravidelnou odbornou přípravu techniků strojní služby, strojníků a řidičů.
- (2) Velitel jednotky:
- a) organizuje
 - aa) ověřovací jízdy,
 - ab) kondiční jízdy,
 - ac) kontroly a zkoušky PT a VPPO,
 - b) navrhuje
 - ba) určení nebo odvolání osob uvedených v čl. 3/S odst. 1 písm. b) až h),
 - bb) vyslání osob uvedených v čl. 3/S odst. 1 písm. b) až h) na odborné kurzy nebo psychodiagnostická vyšetření⁸⁸,
 - bc) technickou specifikaci pro nákup či rekonstrukci PT,
 - c) zabezpečuje vedení záznamů o
 - ca) provozu PT a VPPO,
 - cb) kontrolách a zkouškách PT a VPPO,
 - cc) provádění kondičních jízd včetně jejich vyhodnocení.
- (3) Technik strojní služby:
- a) organizuje činnosti související s provozem, údržbou, zkoušením a opravami PT a VPPO,
 - b) organizuje a provádí školení a výcvik uživatelů PT a VPPO,
 - c) poskytuje odborné informace o taktickém nasazení PT a VPPO.
 - d) plní další úkoly strojní služby které mu svěřil velitel jednotky.
- (4) Hasiči smějí obsluhovat, zkoušet, udržovat nebo opravovat prostředky strojní služby, pokud mají k této činnosti příslušnou způsobilost. To neplatí, pokud se na uvedené činnosti připravují pod odborným vedením.

⁸⁸ § 37 odst. 2 písm. d) a e) vyhlášky č. 247/2001 Sb.

- (5) Technik strojní služby smí být určen k výkonu funkce po získání odborné způsobilosti a po ověření jeho předpokladů pro řízení, obsluhu a údržbu prostředků strojní služby. Ověření provádí velitel jednotky.
- (6) Zařadit hasiče k výkonu činnosti strojníka je možné pouze pokud je starší 21 let, jeho řidičské oprávnění musí odpovídat obsluhované požární technice, minimálně skupiny B. Tento požadavek se netýká strojníků určených pouze k obsluze požární stříkačky, kde se řidičské oprávnění nepožaduje.
- (7) Řidič nebo strojník je povinen nahlásit bez prodlení ztrátu nebo odebrání řidičského průkazu nebo ztrátu zdravotní způsobilosti svému veliteli.
- (8) Strojník smí být určen k obsluze PT a VPPO až po získání odborné způsobilosti a po ověření jeho předpokladů pro řízení, obsluhu a údržbu prostředků strojní služby. Ověření provádí velitel jednotky nebo jím určený technik strojní služby.
- (9) Hasiči odpovědní za plnění úkolů strojní služby musí mít odpovídající témata pravidelné odborné přípravy.

Čl. 4/S

Vybavení požární techniky

- (1) Zásahové požární automobily musí být po dobu svého zařazení do pohotovosti nebo do zálohy vybaveny požárním příslušenstvím minimálně v rozsahu s jakým byly posouzeny autorizovanou osobou podle tehdy platného právního předpisu. Zásahové požární automobily zařazené do vybavení jednotek před 1. červencem 2000 musí být vybaveny požárním příslušenstvím minimálně v rozsahu stanoveném schválenými technicko-přejímacími podmínkami.

Označení

- (2) Označení zásahových požárních automobilů a přívěsů se provádí podle právního předpisu⁸⁴. Podrobně je označování PT a VPPO uvedeno v příloze č. 4/S.

Zařazení požární techniky

- (3) Zásahová PT se zařazuje:
 - a) do pohotovosti - PT schopná okamžitého použití při zásahu, k níž je určena obsluha,
 - b) do zálohy - PT schopná okamžitého použití při zásahu, k níž není určena obsluha,
 - c) mimo provoz - PT, která není způsobilá okamžitého použití při zásahu.
- (4) Zásahová PT smí být do pohotovosti nebo zálohy zařazena až po provedení předepsaného záběhu, pokud tak stanovil výrobce (dovozce) nebo opravna.
- (5) U zásahové PT zařazené do pohotovosti se provádí kontrola provozuschopnosti podle přílohy č. 5/S tohoto řádu a u zásahové PT zařazené do zálohy se provádí kontrola provozuschopnosti v rozsahu, který stanoví velitel jednotky. Kontrola provozuschopnosti se provádí u HZS podniku při střídání směn nebo u jiných jednotek dle nařízení velitele jednotky a po použití PT před jejím opětovným zařazením do pohotovosti nebo zálohy.
- (6) Zásahovou PT zařazenou mimo provoz na dobu delší než jeden měsíc, lze zařadit do pohotovosti nebo zálohy až po provedení údržby a ověřovací jízdy v rozsahu nejméně 10 km.
- (7) Zásahová PT zařazená mimo provoz musí být viditelně označena tabulkou s nápisem „MIMO PROVOZ“ a tato skutečnost ohlášena na příslušné operační a informační středisko HZS kraje.

Přestavba zásahového požárního automobilu

- (8) Technická specifikace zpracovaná pro přestavbu zásahového požárního automobilu vychází z požadavků právního předpisu⁸⁴.
- (9) Osádka zásahových požárních automobilů hmotnostní třídy M a S tvoří při jízdě k zásahu zpravidla nejméně dvě osoby. Operační a informační středisko HZS kraje nebo velitel jednotky mohou v odůvodněných případech rozhodnout jinak.

Barevné označení

- (10) Barevné provedení a označení zásahových požárních automobilů musí odpovídat požadavkům právního předpisu^{82, 84}.
- (11) Pomocné požární automobily mohou užívat bílé zvýrazňující prvky předepsané pro zásahové požární automobily, znak jednotky a označení místa dislokace podle přílohy č. 6/S tohoto řádu, pokud jsou provedeny v jasně červené barvě podle právního předpisu⁸⁴.
- (12) Pomocné požární automobily, které nejsou provedeny v jasně červené barvě, mohou užívat značení podle přílohy č. 6/S.

Doplňování pohonných hmot

- (13) Zásahová PT zařazená do pohotovosti nebo zálohy, musí mít stále plné nádrže pohonných hmot. Pokud tvoří příslušenství PT záložní nádoby (kanystry), musí být také plné. Za plnou se považuje nádrž s obsahem minimálně 90 % pohonných hmot.
- (14) Pro každou zásahovou PT vybavenou spalovacím motorem zařazenou do pohotovosti nebo zálohy musí být připravena zásoba pohonných hmot v množství, které umožňuje ujetí 100 km nebo dvě hodiny provozu. Toto množství je minimální a zaokrouhluje se nahoru na 10 litrů. Způsob uložení a formu výdeje určuje velitel jednotky v souladu s platnými předpisy.

Zkoušení požárních čerpadel

- (15) Zkoušky požárních čerpadel PT a VPPO podle právního předpisu 4,5 se provádějí podle přílohy č. 7/S, pokud výrobce nestanoví jinak.
- (16) O každé zkoušce požárního čerpadla se vede písemný záznam ve výkazu jízd a práce PT. Do odstranění zjištěné závady na požárním čerpadle musí být PT nebo VPPO zařazena mimo provoz a takto označena.

Výšková technika

- (17) Provoz výškové techniky se řídí podle přílohy č. 8/S.

Opravy, údržba a zkoušky PT a VPPO

- (18) Údržba a zkoušky PT a VPPO se provádí podle časového plánu údržby a zkoušek. Časový plán údržby a zkoušek respektuje podmínky stanovené výrobcem (dovozcem) nebo opravnou. Obsah kontroly provozuschopnosti je uveden v příloze č. 5/S.
- (19) Opravy PT a VPPO mohou provádět jen příslušně kvalifikované osoby, popř. servisní organizace, pokud výrobce neurčil jinak.
- (20) Závady zjištěné na PT a VPPO při plánované údržbě a zkouškách a závady vzniklé během provozu musí být odstraněny před opětovným zařazením zásahové PT a VPPO do pohotovosti nebo zálohy.

Dopravní nehody, ztráta, poškození techniky

- (21) Velitel jednotky nahlašuje dopravní nehodu požární techniky, její ztrátu nebo její úmyslné poškození na své místně příslušné KOPIS.

Příloha č. 1/S**PROSTŘEDKY STROJNÍ SLUŽBY**

1. Požární techniku tvoří zejména:

- a) vozidlo
 - aa) silniční vozidlo
 - speciální vozidlo - zásahový požární automobil a to v pevné nebo kontejnerové verzi,
 - pomocný automobil,
 - osobní automobily M1 a N1,
 - nákladní automobily N2 a N3, v pevné nebo kontejnerové verzi,
 - speciální účelový automobil, v pevné nebo kontejnerové verzi,
 - autobusy M2 a M3,
 - přípojná vozidla O1, O2, O3 a O4, v pevné nebo kontejnerové verzi,
 - motocykl
 - dvoukolový,
 - tříkolový,
 - čtyřkolový,
 - ostatní silniční vozidlo, v pevné nebo kontejnerové verzi,
 - ab) zvláštní vozidlo
 - 1. zemědělský nebo lesnický traktor a jeho přípojné vozidlo,
 - 2. pracovní stroj samojízdný kolový, kolopásový nebo pásový,
 - 3. pracovní stroj přípojný,
 - 4. nemotorový pracovní stroj nebo nemotorové vozidlo tažené nebo tlačené pěšky jdoucí osobou,
 - b) plavidlo
 - ba) loď s pevně zabudovaným motorovým pohonem,
 - bb) vznášedlo,
 - c) letadlo
 - ca) letoun,
 - cb) vrtulník,
 - d) železniční kolejové vozidlo
 - da) s pohonem,
 - db) bez pohonu.
2. Věcné prostředky požární ochrany tvoří zejména:
- a) VPPO
 - aa) přenosná motorová stříkačka,
 - ac) plovoucí motorové čerpadlo,
 - ad) vysokotlaké hasící zařízení,
 - ae) přenosný pěnomet,
 - af) čerpadlo na nebezpečné látky,
 - ag) odlučovač ropných látek,
 - ah) hydraulické vyprošťovací zařízení,

- ai) přetlakový ventilátor,
 - aj) odsavač kouře,
 - b) ostatní VPPO (podle technické normy nebo mezinárodního technického pravidla)
 - ba) kalové čerpadlo,
 - bb) motorová pila,
 - bc) lodní motorový pohon,
 - bd) generátory elektrického proudu (mimo elektrotechnickou část).
3. Tvoří-li součást PT nebo VPPO požární příslušenství, které není uvedeno v odstavci 2 a 3 nebo vyhrazená zařízení, péče o ně se řeší vlastním předpisem.
 4. Opravářensko diagnostickým zařízením se rozumí přístroje, nástroje a zařízení určená k diagnostice, údržbě, opravám a zkouškám, zejména PT nebo VPPO. Jde zejména o autoopravářenská zařízení.
 5. Zařízením nezbytným pro provoz PT nebo VPPO se rozumí stálé rozvody energií pro PT nebo VPPO včetně jejich zdrojů. Jsou to zejména pevné rozvody tlakového vzduchu k vzduchotlakové soustavě a elektrického proudu k akumulátorovým bateriím a pevné odvody výfukových plynů. Dále to jsou zařízení k výdeji pohonných hmot a maziv a k jejich zpětnému odebrání.
 6. Zařízení nezbytná pro provoz prostředků strojní služby tvoří zejména stálé rozvody energií pro prostředky strojní služby včetně jejich zdrojů. Jsou to zejména pevné rozvody tlakového vzduchu k vzduchotlakové soustavě a elektrického proudu k akumulátorovým bateriím a pevné odvody výfukových plynů. Dále to jsou zařízení k výdeji pohonných hmot a maziv a k jejich zpětnému odebrání.

DOPRAVNĚ PROVOZNÍ ŘÁD – HLAVNÍ ZÁSADY

1. Dopravně provozní řád stanoví zejména:
 - a) postup při povolování jízd,
 - b) podmínky pro vjezd vozidel do objektů a areálů jednotek a jejich pohyb v areálu,
 - c) podmínky pro parkování v objektech jednotek a na parkovištích v areálu jednotek.
2. Dopravně provozní řád vymezuje zejména:
 - a) osoby oprávněné k povolování jízd, jejich pravomoci a způsob povolování jízd,
 - b) rozsah činnosti v souvislosti s prováděním údržby, kontroly a oprav PT, dny v týdnu určené k pravidelným činnostem,
 - c) přidělení PT jednotlivým hasičům pro provádění údržby.
3. Pro provoz výškové a zdvihací PT se v dopravně provozním řádu určuje zejména:
 - a) způsob zajištění odborných technických zkoušek,
 - b) provozní technik PT.
4. Pro provoz PT mohou být stanoveny další podmínky, které nejsou uvedeny v tomto řádu a které vyplývají z konkrétních potřeb.
5. Dopravní prostředky musí být po ukončení jízdy zaparkovány v místě trvalé dislokace jednotky nebo na jiných stanovištích vymezených v dopravně provozním řádu.
6. Není-li možné zaparkovat dopravní prostředek podle podmínek uvedených v odstavci 7 nebo vyžaduje-li to zájem služby, rozhodne o místě parkování příslušný funkcionář. O této skutečnosti se provede záznam ve výkazu jízd a práce PT nebo Knize provozu dopravního prostředku.
7. V průběhu služební cesty rozhoduje o místě parkování řidič dopravního prostředku, přičemž postupuje v souladu s podmínkami podle odstavce 1 písm. c) této přílohy tak, aby dopravní prostředek byl zabezpečen proti odcizení nebo poškození.

OZNAČENÍ POŽÁRNÍ TECHNIKY A VĚCNÝCH PROSTŘEDKŮ POŽÁRNÍ OCHRANY

1. Pro potřeby operačního řízení jednotek se zavádí označení zásahové PT, které jednoznačně vyjadřuje její užitné hodnoty.
2. Velikost požárního čerpadla vyrobeného podle ČSN EN 1028-1 se označuje jmenovitým tlakem 10 bar a jmenovitým průtokem požárního čerpadla v $\text{l}\cdot\text{min}^{-1}$ při jmenovitých otáčkách a při geodetické sací výšce 3 m. Požární čerpadla se podle velikosti dělí na:
 - a) PČ 10/750 s jmenovitým průtokem $750 \text{ l}\cdot\text{min}^{-1}$,
 - b) PČ 10/1000 s jmenovitým průtokem $1000 \text{ l}\cdot\text{min}^{-1}$,
 - c) PČ 10/1500 s jmenovitým průtokem $1500 \text{ l}\cdot\text{min}^{-1}$,
 - d) PČ 10/2000 s jmenovitým průtokem $2000 \text{ l}\cdot\text{min}^{-1}$,
 - e) PČ 10/3000 s jmenovitým průtokem $3000 \text{ l}\cdot\text{min}^{-1}$,
 - f) PČ 10/4000 s jmenovitým průtokem $4000 \text{ l}\cdot\text{min}^{-1}$.
 - g) PČ 10/6000 s jmenovitým průtokem $6000 \text{ l}\cdot\text{min}^{-1}$.
3. Velikost požárního čerpadla vyrobeného před platností ČSN EN 1028-1 se označuje dosavadním způsobem, a to jmenovitým průtokem požárního čerpadla v $\text{l}\cdot\text{min}^{-1}$ při jmenovitém tlaku 0,8 MPa, při jmenovitých otáčkách a při geodetické sací výšce 3 m nebo 1,5 m.

Zásahový požární automobil

4. Označení zásahového požárního automobilu tvoří údaj o
 - a) druhu zásahového požárního automobilu,
 - b) hodnotě hlavního výkonového, popřípadě rozměrového parametru účelové nastavby nebo údaj o množství zásoby hasiva,
 - c) hmotnostní třídě požárního automobilu; ty se člení následovně
 - lehké (L) převyšující 2000 kg, avšak nepřevyšující 7500 kg,
 - střední (M) převyšující 7500 kg, avšak nepřevyšující 14000 kg,
 - těžké (S) převyšující 14000 kg,
 - d) kategorii zásahového požárního automobilu; ty se člení následovně
 - kategorie 1 – silniční, automobily určené k provozu především po zpevněných komunikacích,
 - kategorie 2 – smíšené, automobily určené k provozu částečně i mimo zpevněné komunikace,
 - kategorie 3 – terénní, automobily určené k provozu zejména mimo zpevněné komunikace,
 - e) provedení požárního automobilu podle rozsahu požárního příslušenství
 - základní (Z),
 - speciální
 - ea) redukované (R)
 - eb) rozšířené (V)
 - ec) technické (T)
 - ed) pro hašení (H)
 - ee) pro hašení lesních požárů (LP),
 - ef) pro velkoobjemové hašení (VH),
 - eg) s požárním čerpadlem (PC),
 - eh) s motorovou stříkačkou (MS),
 - ei) chemické (CH),

ej)rope (N).

5. Hlavní parametr účelové nastavy zásahového požárního automobilu tvoří:

- u dopravního automobilu velikost požárního čerpadla, je-li jeho součástí zavodňovací nádrž, její velikost se neuvádí,
- u automobilové stříkačky, cisternové automobilové stříkačky a pěnového hasicího automobilu velikost požárního čerpadla; ta se uvádí za lomítkem doplněna velikostí nádrží na hasivo v pořadí voda-pěnídlo, u automobilové stříkačky je hodnota velikosti nádrže na vodu značena „0“, a to i v případě, že její součástí je zavodňovací nádrž,
- u plynového hasicího automobilu a u práškového hasicího automobilu, kde je užito jako hlavní hasicí médium hasicího plynu nebo hasicího prášku, údaj o velikosti nádrže na hasivo vyjádřený v kilogramech hmotnosti příslušného hasiva,
- u kombinovaného hasicího automobilu, kde je užito více hasicích médií, velikost požárního čerpadla; ta je za lomítkem doplněna v souladu s předchozími body v pořadí voda-pěnídlo-plyn-prášek,
- u automobilového žebříku a automobilové plošiny velikost dostupné (záchranné) výšky.

6. Velikost požárního čerpadla se vyjadřuje hodnotou tvořící setinu jeho jmenovitého průtoku v $l \cdot \text{min}^{-1}$.

7. Příklad označení vybraných požárních automobilů zavedených k jednotkám před platností ČSN EN 1028-1:

Původní označení požárního automobilu	Nové označení požárního automobilu									
	Účelová nastava							Podvozek a požární příslušenství		
	Název podle účelové nastavy	Hlavní parametr						Hmotnostní třída	Konstrukce podvozku	Rozsah příslušenství
Rozměrový parametr		Voda	Pěnídlo	Plyn	Prášek	Pomlčka				
DA 12 – A 31	DA	12					-	L	1	Z
AS 16 – IFA 50	AS	16	0	500			-	M	2	Z
CAS 8 – A 31	CAS	8	2000				-	L	1	R
CAS 8 – DA 80	CAS	8	1750	0			-	L	2	R
CAS 16 – P V3S	CAS	16	3500	200			-	M	3	R
CAS 16 – Š 706 RTH	CAS	16	3500	200			-	M	1	R
CAS 25 – Š 706 RTHP	CAS	25	3500	200			-	M	2	R
CAS 16 – IFA 50	CAS	16	2000	500			-	M	2	Z
CAS 16 – ZIL 130	CAS	16	2000	170			-	M	1	Z
CAS 16 – ZIL 131	CAS	16	2400	150			-	M	3	Z
CAS K25 – L 101	CAS	25	2500	400			-	S	2	Z
CAS 24 – L 18.29	CAS	24	2500	400			-	S	2	Z
CAS 24 – T 815	CAS	24	2500	400			-	S	3	Z
CAS 24 – DR (DENNIS)	CAS	24	1750	170			-	M	1	Z
CAS 24 – CR (CAMIVA)	CAS	24	3500	360			-	M	3	R

CAS 32 – T 148	CAS	32	6000	600			-	S	3	R
CAS 32 – T 815	CAS	32	8200	800			-	S	3	R
PHA 32 – T 815	PHA	32	4500	4500			-	S	3	R
PLHA 540 – A 31	PLHA				540		-	L	1	
PRHA 6000 – T 815	PRHA					6000	-	S	3	
KHA 1000/6300 – T 815	KHA	32	5500	800	0	1000	-	S	3	
RZA 2 – NP	RZA						-	L	2	R
AZ 30 – IFA 50	AZ	30					-	M	1	Z
AZ 30 – R (CAMIVA)	AZ	30					-	M	1	Z
AZ 30 – MB (METZ)	AZ	30					-	M	1	Z
AZ 30 – I (MAGIRUS)	AZ	30					-	M	1	Z
AZ 37 – MB (METZ)	AZ	37					-	M	1	Z
AZ 37 – I (MAGIRUS)	AZ	37					-	M	1	Z
AZ 52 – MB (METZ)	AZ	52					-	M	1	V
AZ 52 – I (MAGIRUS)	AZ	52					-	M	1	V
AP 27 – T 815	AP	27					-	S	2	R
AP 32 – S (BRONTO)	AP	32					-	S	1	Z
AP 42 – S (BRONTO)	AP	42					-	S	1	V
HA 4 – T 138	HA						-	S	3	
TA 2 – A 21 (FURGON)	TA						-	L	1	
TA 4 – L 101	TA						-	S	2	
TA 4 – T 815	TA						-	S	3	
PPLA 2 – A 31	PPLA						-	L	1	
VEA 1 – A 21 (FURGON)	VEA						-	L	1	
VYA 4 – T 815	VYA						-	S	3	
AJ 4 – T 815	AJ						-	S	3	

Poznámka: Zásahové požární automobily postavené na podvozcích TATRA 815 byly zavedeny k jednotkám jako automobily terénní. Provedení automobilové plošiny však potlačilo terénní vlastnosti podvozku, AP je proto hodnocena jako požární automobil v provedení pro smíšený provoz.

Požární kontejner

8. Označení kontejnerového požárního automobilu je odvozeno od názvu požárního automobilu s tím, že slovo „automobil“ je v názvu nahrazeno slovy „kontejnerový automobil“.

Označení požárních kontejnerů - příklady:

a)	kontejnerová stříkačka	KST,
b)	kontejnerová cisternová stříkačka	KCS,
c)	kontejner pěnový hasicí	KPH,
d)	kontejner plynový hasicí	KPLH,
e)	kontejner práškový hasicí	KPRH,
f)	kontejner kombinovaný hasicí	KKH,
g)	kontejner hadicový	KHD,
h)	kontejner čerpací	KCE,
i)	kontejner technický	KTE,
j)	kontejner chemický	KCH,
k)	kontejner ropný	KRO,
l)	kontejner povodňový	KPO,
m)	kontejner odsávač kouře	KOK,
n)	kontejner protiplynový	KPPL,
o)	kontejner měřicí	KME,

p)	kontejner dekontaminační	KDE,
q)	kontejner týlový	KTY
r)	kontejner pro první pomoc	KPP,
s)	kontejner nouzového přežití	KNP,
t)	kontejner ubytovací	KUB,
u)	kontejner velitelský	KVE,
v)	kontejner operační	KOP,
w)	kontejner komunikační uzel	KKU,
x)	kontejner základnová stanice	KZS,
y)	kontejner expertizní vyšetřovací	KEV.

Označení pomocných požárních kontejnerů - příklady:

a)	kontejner cisternový	KCI,
b)	kontejner časoměrný	KCM,
c)	kontejner lodní	KLO,
d)	kontejner nákladní	KNA,
e)	kontejner odtahový	KOD,
f)	kontejner skříňový	KSK,
g)	kontejner tankovací	KTA.

Požární přívěs

Označení požárních přívěsů - příklady:

a)	přívěsná motorová stříkačka	PMS,
b)	přívěsný pěnomet	PPM,
c)	přívěsný přiměšovač	PPR,
d)	přívěsná lafetová proudnice (monitor)	PLP
e)	přívěsná osvětlovací stanice	POS,
f)	přívěsný odsávač kouře	POK,
g)	přívěs hadicový	PH,
h)	přívěs technický	PT,
i)	přívěsný žebřík	PZ,
j)	přívěsná plošina	PP,
k)	přívěs ostatní	P.

KONTROLY POŽÁRNÍ TECHNIKY A VĚCNÝCH PROSTŘEDKŮ POŽÁRNÍ OCHRANY

1. Kontrola provozuschopnosti⁸⁹ před použitím obsahuje kontrolu zejména:
 - a) stavu a čistoty registrační značky, odrazových skel, světlometů,
 - b) pravidelnosti chodu motoru a vykazovaných provozních hodnot,
 - c) množství provozních hmot (pokud k PT přísluší)
 - ca) pohonných hmot,
 - cb) chladící kapaliny v chladicí soustavě,
 - cc) množství oleje v motoru,
 - cd) množství brzdové kapaliny,
 - d) funkčnosti světel, signálních a výstražných zařízení,
 - e) stavu a nahuštění, ojetí a neporušenosti pneumatik,
 - f) upevnění disků kol,
 - g) množství hasiva, vody a pěnidla v nádržích CAS,
 - h) stavu účelových nebo speciálních nástaveb (plošina, žebřík apod.),
 - i) bezpečného uložení předepsaného požárního příslušenství a jeho kompletnosti,
 - j) úplnosti předepsaného vybavení vozidla (podvozku),
 - k) funkčnosti měřících a kontrolních přístrojů,
 - l) zda neunikají provozní náplně.
2. Kontrola provozuschopnosti zásahové PT před použitím se provádí denně při střídání směn nebo podle nařízení velitele jednotky.
3. Kontrola zásahové PT po použití se provádí v rozsahu nezbytném pro ověření provozuschopnosti.
4. Závady zjištěné při údržbě nebo kontrole PT a VPPO se ihned hlásí veliteli jednotky nebo osobě jim určené, která rozhodne o způsobu odstranění.
5. Periodická kontrola VPPO, pokud jejich provoz nevyžádá kontrolu v provozu, obsahuje:
 - a) vizuální kontrolu neporušenosti zařízení,
 - b) kontrolu stanovených provozních náplní včetně záložních,
 - c) funkční zkoušku včetně veškerého příslušenství,
 - d) u spalovacích motorů ponechat tyto v chodu minimálně 3 minuty, aby nedocházelo ke kondenzaci vodních par,
 - e) u elektrocentrál i kontrolu neporušenosti svítidel, kabelů, navijáků a pod., včetně kontroly měřiče izolačního stavu,
 - f) u přetlakových ventilátorů a odsavačů je třeba klást zvýšený důraz na neporušenost uložení vrtule.
6. Za VPPO se považuje i ruční pohonná jednotka a elektrický lanový naviják na automobilu. Kontrolu motorových řetězových nebo kotoučových pil smí provádět pouze osoba s příslušnou kvalifikací.
7. O periodických kontrolách VPPO se vede záznam v Knize jízd a práce PT a jejich četnost stanovuje velitel jednotky.

⁸⁹ § 8 odst. 3 vyhláška č. 247/2001 Sb.

**OZNAČENÍ NA POMOCNÝCH, OSOBNÍCH A NÁKLADNÍCH AUTOMOBILECH,
AUTOBUSECH A OSTATNÍCH SILNIČNÍCH VOZIDLECH**

1. Na pomocném, osobním a nákladním automobilu a na autobusu a ostatních silničních vozidlech (dále jen „pomocný požární automobil“) bez ohledu na jeho barevné provedení, se označuje místo dislokace shodně se zásahovým požárním automobilem podle právního předpisu⁹⁰.
2. Označení místa dislokace se umísťuje na ploše předních dveří kabiny řidiče, souměrně podél svislé osy dveří. Jiné označení místa dislokace není přípustné.
3. Označení místa dislokace se provádí v černé barvě na světlém podkladu nebo v barvě bílé na tmavém podkladu, a to ve 2 nebo 3 řádcích. Výška písmen je 28 mm, mezera mezi řádky je 32 mm, ostatní rozměry vychází z právního předpisu⁸⁴⁾.
4. Na pomocných požárních automobilech v barevném provedení jasně červeném smí být dále užito znaku jednotky shodně se zásahovými požárními automobily a současně nápisu “HASIČI“, který se umísťuje na levou zadní část účelové nástavby pomocného požárního automobilu.
5. Znak jednotky se umísťuje na přední části karosérie pomocného požárního automobilu. Jiné znaky nebo nápisy, s výjimkou označení výrobce automobilu, nejsou přípustné.

⁹⁰ Příloha č.1 vyhlášky č.247/2001 Sb.

UŽIVATELSKÁ KONTROLA POŽÁRNÍHO ČERPADLA

1. Uživatelská zkouška (dále jen „zkouška“) požárního čerpadla se provádí v rámci kontroly akceschopnosti PT. Provádí se v rozsahu a v termínech stanovených výrobcem. Přitom hodnota jmenovitého výkonu požárního čerpadla vychází z ČSN EN 1028-1 a je charakterizována jmenovitým tlakem (bar) a jmenovitým průtokem ($l \cdot \text{min}^{-1}$).
2. Zkouška požárního čerpadla se dále provádí vždy, když vznikne podezření na pokles jeho výkonových parametrů.
3. Pokud výrobce požárního čerpadla, které bylo vyrobeno před platností ČSN EN 1028-1, nestanoví postup této zkoušky, zkouška se provádí následujícím způsobem:
 - a) první částí zkoušky požárního čerpadla je zkouška sání a těsnosti čerpadla, která se provádí nejméně jedenkrát za 3 měsíce a po každé opravě požárního čerpadla. Zkouška sání a těsnosti se provádí následujícím postupem
 - aa) zkouška se provede bez připojených sacích hadic, při odvodněném čerpadle (na sucho), při uzavřených sacích a výtlačných hrdlech. Pro přesnější měření může být sací hrdlo opatřeno vakuometrem. Výtlačná hrdla nesmí být opatřena víčky,
 - ab) podtlak 0,08 MPa musí být dosažen nejdéle do 30 s. Po ukončení sání smí dosažený podtlak klesnout během 60 s nejvýše o 0,01 MPa. Pokud je pokles větší, požární čerpadlo je hodnoceno jako netěsné,
 - ac) ke zjištění netěsnosti se provede zkouška přetlakem $0,01 \div 0,8$ MPa z vedlejšího tlakového zdroje. Požární čerpadlo a související armatury musí být odvzdušněny a výtlačná hrdla nesmí být opatřena víčky. Zkušební přetlak musí být navozován plynule, za stálé kontroly těsnosti. Některé netěsnosti se objeví právě již při malém přetlaku;
 - b) druhou částí základní zkoušky požárního čerpadla je zkouška nejvyššího tlaku, která se provádí jedenkrát za rok. Zkouška nejvyššího tlaku se provádí následujícím postupem
 - ba) zkouška se provádí při uzavřených výtlačných hrdlech, která nesmí být opatřena víčky. Čerpadlo a související armatury se musí před zkouškou odvzdušnit,
 - bb) při zapnutém čerpadle a maximálních otáčkách motoru, nesmí být dosažen tlak na čerpadle vyšší než 1,6 MPa a nesmí být nižší než 1,2 MPa,
 - bc) u kombinovaných čerpadel nesmí tlak na vysokotlaké části čerpadla přesáhnout hodnotu, kterou stanovil výrobce a nesmí být nižší než je 75 % nejvyššího tlaku;
 - c) alternativní zkouškou ke zkoušce nejvyššího tlaku je zkouška jmenovitého průtoku při jmenovitém tlaku, která se provádí nejméně jedenkrát za rok nebo při důvodném podezření z nedostatečného výkonu čerpadla. Zkouška jmenovitého průtoku při jmenovitém tlaku se provádí následujícím postupem
 - ca) zkouška se provádí po úspěšné zkoušce sání a těsnosti požárního čerpadla. Dále se provede zkouška těsnosti sacích hadic. Sací hadice se připojí k požárnímu čerpadlu, na opačném konci se opatří víčkem sací spojky a provede se nová zkouška sání a těsnosti,
 - cb) zkouška se provádí z geodetické sací výšky 3 m (resp. 1,5 m) při jmenovitých otáčkách. U požárních čerpadel, kde není možné stanovit jmenovité otáčky, se zkouška provádí při otáčkách rovných cca dvěma třetinám otáček maximálních. Pro každých 100 m nadmořské výšky se sací výška snižuje o 0,1 m,
 - cc) na plně otevřená výtlačná hrdla se připojí zkušební proudnice podle tabulky,
 - cd) při zkoušce musí být dosažen tlak na čerpadle 0,8 MPa, minimálně však 0,7 MPa.

4. O každé provedené zkoušce požárního čerpadla se vede písemný záznam. Při zjištění závady na požárním čerpadle nebo jeho příslušenství se PT a VPPO zařazuje mimo provoz a provede se příslušná oprava.

Tabulka - Zkušební pomůcka pro zkoušku jmenovitého průtoku při jmenovitém tlaku

Označení čerpadla	Zkušební proudnice		Průtok (l.min ⁻¹)	
	Typ	Průměr hubice (mm)	Při 0,8 MPa	Při 0,7 MPa
PČ 32	75	25,0	1150	1080
	75	25,0	1150	1080
	75	20,5	800	730
Celkem			3100	2890
PČ 24	75	18,0	580	550
	75		800	730
	75	25,0	1150	1080
Celkem			2530	2360
PČ 16	75	25,0	1150	1080
	52	16,0	450	420
Celkem			1600	1500
PČ 8	75	20,5	800	730

VÝŠKOVÁ TECHNIKA

1. **Košem VT** se rozumí část určená jako dočasné pracoviště pro jednu nebo více osob, vybavená ovládáním všech pohybů účelové nástavby.
2. **Obsluhovatelem VT** se rozumí strojník nebo řidič oprávněný obsluhovat VT v plném rozsahu a je odpovědný za její bezpečný provoz. Obsluhovatel VT při provozu účelové nástavby nesmí opustit prostor základního ovládacího panelu (hlavní pracoviště nástavby). Výjimku tvoří případ, kdy je pracoviště vybaveno plnohodnotným dálkovým ovládáním.
3. **Obsluhovatelem z koše VT** se rozumí hasič oprávněný obsluhovat VT pouze z koše.
4. **Odborným technikem VT** se rozumí osoba podle právního předpisu⁹¹ odpovědná za kontrolu technického stavu apod. Odborný technik VT je osoba odborně způsobilá (revizní technik) pověřená prováděním odborných technických zkoušek a zkoušek AP, která má na tuto činnost platné oprávnění vydané orgánem státního odborného dozoru.
5. **Použivatelem VT** se rozumí osoba bez oprávnění jakékoliv obsluhy VT nacházející se v koši vždy v přítomnosti obsluhovatele VT nebo obsluhovatele z koše VT.
6. **Provozním technikem VT** se rozumí hasič odpovědný za kontrolu technického stavu AZ, pověřený provozovatelem. Provozním technikem VT může být určen jen hasič s odborným vzděláním technického směru a znalostí daného typu AZ.
7. **Provozovatelem VT** se rozumí zřizovatel.
8. Údržba a obsluha VT se řídí pokyny výrobce (dovozce) zpracovanými ve vlastním dopravně provozním řádu.
9. **Uživatel VT** se rozumí hasič odpovědný za technický stav a provoz VT, určený provozovatelem VT.
10. **Výtahem VT** se rozumí zařízení určené zejména pro přepravu osob pohybující se po žebříkové sadě, ovládané ze stanoviště na točnici.
11. Uživatel VT je povinen zajistit:
 - a) odborné převzetí VT do užívání v rozsahu platných technických předpisů,
 - b) odpovídající garážování VT,
 - c) odbornou obsluhu VT v souladu s technickými předpisy a návodem k používání od výrobce,
 - d) provozní podmínky pro VT stanovené výrobcem včetně zkoušek,
 - e) navržení a proškolení osob pro výkon funkce obsluhovatel VT a obsluhovatel z koše VT,
 - f) důsledné vedení stanovené dokumentace.
12. Pro provoz VT vymezují podmínky provozu PT zejména:
 - a) činnosti zakázané pro VT,
 - b) termíny kontrolních prohlídek,
 - c) rozsah funkčních zkoušek,
 - d) termíny údržby včetně čištění a mazání,
 - e) náplň a rozsah odborné přípravy obsluhovatelů VT,
 - f) náplň a rozsah odborné přípravy obsluhovatelů z koše VT,
 - g) náplň a rozsah odborné přípravy osob nařizujících nasazení VT,
 - h) náplň a rozsah zaškolení provozního technika VT.

⁹¹ Vyhláška č. 19/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená zdvihací zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů.

13. Obsluhvatel VT musí:

- a) být prokazatelně seznámen s příslušnými předpisy a návodem k používání pro konkrétní typ VT a musí být prakticky zaučen pro konkrétní typ,
- b) být starší 21 let, mít platný průkaz obsluhovatele VT.

14. Obsluhvatel z koše VT musí:

- a) absolvovat základní odbornou přípravu,
- b) být prokazatelně seznámen s příslušnými předpisy a příslušným návodem k používání pro konkrétní typ VT a musí být prakticky zaučen pro konkrétní typ VT,
- c) mít platný průkaz obsluhovatele z koše VT.

15. Podmínkou pro použití VT je absolvování odborné přípravy obsluhvatelů VT a obsluhvatelů z koše VT a tvoří ji:

- a) základní odborná příprava,
- b) pravidelná odborná příprava,
- c) praktický výcvik.

16. Náplň a rozsah odborné přípravy obsluhvatelů VT a obsluhvatelů z koše VT musí odpovídat složitosti daného typu VT a musí být zpracován ve vnitřním organizačním předpisu pro VT.

17. Provedení základní odborné přípravy vyžaduje absolvování praktického výcviku obsluhy VT pod dozorem zkušeného obsluhovatele VT v rozsahu minimálně 6 hodin.

18. Teoretická část základní odborné přípravy v rozsahu nejméně 8 hodin obsahuje výklad:

- a) právních a bezpečnostních předpisů,
- b) návodu k používání VT,
- c) konstrukce účelové nástavby,
- d) pracovního diagramu VT,
- e) funkce zabezpečovacích zařízení,
- f) postupu při nouzovém ovládní,
- g) postupu při provádění povolených oprav,
- h) postupu při údržbě.

19. Praktická část základní odborné přípravy je v dále trvání nejméně 8 hodin a obsahuje praktický zácvik v obsluze, z toho nejméně 3 hodiny s konkrétním typem VT.

20. Odborné znalosti se ověřují písemnou formou testem z teoretické části.

21. Pravidelná odborná příprava se provádí nejméně jednou za dva roky v rozsahu minimálně 5 hodin. Je doplněna o změny, které vyplynuly z provozu VT a rozbor případných nehod při použití VT. Odborné znalosti se ověřují shodně se základní odbornou přípravou.

22. O odborných technických zkouškách a zkouškách po opravě se vede revizní kniha, která obsahuje protokolární záznamy a je uložena u uživatele VT.

23. Průkaz obsluhovatele VT podle ČSN EN 280 nebo průkaz obsluhovatele z koše VT vydává odborný technik VT nebo provozní technik VT provádějící odbornou přípravu obsluhvatelů VT a obsluhvatelů z koše VT, a to na základě úspěšně vykonané teoretické a praktické zkoušky.

24. Každý obsluhvatel VT a obsluhvatel z koše VT musí absolvovat praktický výcvik v rozsahu nejméně 0,5 hodiny za tři měsíce, pokud v uvedeném období neobsluhoval VT v rámci zásahové, případně vedlejší hospodářské činnosti. O tomto výcviku musí být proveden záznam v provozním deníku včetně podpisu obsluhovatele VT (obsluhovatele z koše VT).

25. Na VT se provádí:

- a) kontrolní prohlídka, a to pravidelně každé tři měsíce; provádí ji provozní technik VT na AZ a určený obsluhovatel VT na AP,
- b) funkční zkouška, a to pravidelně minimálně 1x týdně a při střídání směn.

26. Součástí dokumentace VT je provozní deník, který je uložen u každého kusu VT. Ten musí obsahovat zejména:

- a) evidenční číslo VT,
- b) záznamy o činnosti,
- c) záznamy o zjištěných závadách a jejich odstranění,
- d) záznamy o údržbě včetně čištění a mazání,
- e) záznamy o funkčních zkouškách,
- f) záznamy o kontrolních prohlídkách.

27. U každého záznamu musí být uveden datum a podpis osoby, která záznam provedla.

DOKUMENTACE A ZÁZNAMY O PROVOZU POŽÁRNÍ TECHNIKY

1. Zápis ve výkazu jízd a práce PT se provádí před jízdou a následně po ukončení jízdy. Při jízdách k zásahu se zápis provádí ihned po skončení jízdy nebo práce PT. Výkaz jízd a práce PT obsahuje následující údaje:
 - a) datum a čas odjezdu,
 - b) cíl jízdy (trasa),
 - c) číslo dokladu povolujícího jízdu nebo podpis osoby, která jízdu schválila,
 - d) datum a čas příjezdu,
 - e) počet ujetých km a konečný stav měřidla km,
 - f) počet hodin práce (motohodiny),
 - g) množství doplněných pohonných hmot a olejů,
 - h) jméno řidiče a podpis
 - i) poznámky.

Výkaz jízd a práce PT může být nahrazen Knihou provozu dopravního prostředku.

2. Po ukončení kalendářního měsíce se ve výkazu jízd a práce PT provede uzávěrka s vyhodnocením počtu ujetých km, počtu motohodin a spotřeby pohonných hmot⁹² a oleje. Odpovědný pracovník kontroluje výkaz při měsíční uzávěře.
3. Záznamy obsahující údaje o závadách, opravách, výměnách a dalších technických skutečnostech nastalých v průběhu celé životnosti vozidla se vedou ve vozovém sešitě (např. SEVT D6T 31), a to pro každé vozidlo samostatně. Vozový sešit může být nahrazen jiným dokladem se srovnatelným rozsahem sledovaných položek nebo přiměřeným počítačovým programem.

⁹² Pokud výrobce nestanovil jinak, spotřeba pohonných hmot CAS za jednu motohodinu se uvádí jako polovina normové spotřeby CAS na 100 km.

PREVENCE DOPRAVNÍ NEHODOVOSTI

1. Řidič a strojník je povinen každou indispozici, která snižuje jeho schopnost k řízení nebo obsluze PT, neprodleně nahlásit veliteli jednotky.
2. Za bezpečnost jízdy odpovídá řidič nebo strojník. Velitel jednotky ani jiný člen posádky nesmí omezovat pravomoc a povinnost řidiče nebo strojníka. Velitel posádky vozidla však může nařídit zastavení nebo zpomalení jízdy, výměnu řidiče nebo případně může změnit trasu nebo cíl jízdy.
3. Na nápravách PT s celkovou hmotností nad 3,5 t s jednoduchým oráfováním se nesmí používat protektorované pneumatiky.
4. V kabině řidiče a mužstva PT smí být přepravováno požární příslušenství, které není znečištěné nebo kontaminované a je řádně uloženo v úchytech spolehlivě zajišťujících toto příslušenství proti vypadnutí při jízdě nebo při náhlé změně polohy, například při převrácení.
5. Se zásahovým požárním automobilem, který je opatřen nádrží na vodu k hašení, se smí jet pouze s plnou nebo prázdnou nádrží. S nedoplněnou nádrží smí jet pouze ve výjimečných případech a se zvýšenou opatrností.
6. Při jízdě k zásahu se zapnutým zvláštním výstražným zařízením⁹ řidič nebo strojník dbá zvýšené opatrnosti. Při průjezdu křižovatkou, na kterou přijíždí po vedlejší silnici nebo v jiném než volném směru, je povinen dát přednost v jízdě všem účastníkům silničního provozu, kteří nejsou připraveni umožnit požárnímu automobilu volný a bezpečný průjezd.
7. Zásahový požární automobil musí mít na komunikacích v místech a v období, kde to vyžaduje právní předpis, zimní výbavu.

⁹ § 12 odst. 1 vyhlášky č. 247/2001 Sb.

KONDIČNÍ JÍZDY

Účelem kondičních jízd je pravidelné udržování řidičské kondice a postupné prohlubování návyků ke kvalitnímu řízení vybraných motorových vozidel. Kondiční jízdy se řídí následujícími zásadami:

1. Strojník, který v průběhu čtyř týdnů neřídil požární automobil nebo některý z automobilů, pro které je určen při výjezdu k zásahu, absolvuje kondiční jízdu v délce nejméně 10 km, a to bez přerušení.
2. Strojník, který z důvodu např. dovolené nebo dlouhodobé nemoci neřídil déle než šest týdnů požární automobil nebo některý z automobilů, pro které je určen při výjezdu k zásahu, absolvuje kondiční jízdu v délce nejméně 20 km.
3. Nejméně dvakrát ročně musí být kondiční jízda rozšířena o tažení požárního přívěsu pokud je ve výzbroji jednotky.
4. Strojník provádí kondiční jízdu zejména s CAS.
5. Řidič automobilu se zvláštním výstražným zařízením, který v průběhu čtyř týdnů neřídil požární automobil, na který je v rámci výkonu služby určen, absolvuje s ním kondiční jízdu v délce nejméně 10 km bez přerušení.
6. Kondiční jízda se provádí bezprostředně po uplynutí doby podle odstavce 1 a 2, a to po předem stanovené trase. Její náročnost se volí s ohledem na místní podmínky.
7. Při kondiční jízdě si řidič nebo strojník prohlubuje zejména návyky v technice řízení automobilu, zdokonaluje se v řízení automobilu ve ztížených podmínkách provozu a nacvičuje součinnost s ostatními členy osádky, například při couvání nebo průjezdu zúženým profilem.
8. Při kondiční jízdě se nepoužívá zvláštní výstražné zařízení, jinak se používají veškeré předepsané prvky pasivní bezpečnosti.
9. Ztíženými podmínkami se rozumí např. průjezd zúženými profily, otáčení, přejezd prvků pro zpomalení jízdy. V zimním období je to jízda sněhem, na zledovatělém povrchu apod.
10. Kondiční jízdy organizuje velitel jednotky nebo jím pověřená osoba. Ten také určuje pro kondiční jízdu dalšího řidiče, pokud to povaha jízdy vyžaduje.
11. Specializované instrukčně metodické zaměstnání může být zaměřeno, např. na řízení automobilu s přívěsem včetně couvání, jízdu ve složitých terénních podmínkách, řízení automobilu na kluzkém povrchu, jízdu v omezeném prostoru, součinnost řidiče s osádkou automobilu nebo na rozbor závažné dopravní nehody, znalost pravidel silničního provozu.

UŽITÍ ZVLÁŠTNÍHO VÝSTRAŽNÉHO ZAŘÍZENÍ

1. Zvláštní výstražné zařízení se používá zejména při dopravě jednotky požárním automobilem na místo zásahu, pokud velitel jednotky nerozhodně jinak.
2. Zvláštním výstražným zařízením se rozumí zvláštní výstražné světlo modré barvy (zvláštní výstražné světelné zařízení) doplněné zvukovým výstražným zařízením v souladu s právním předpisem. Zvláštní výstražné světelné zařízení se může používat samostatně nebo v kombinaci se zvláštním zvukovým výstražným zařízením.
3. Za zvláštní výstražné světelné zařízení se nepovažují oranžová blikající světla, určená k označení požárního automobilu jako překážky silničního provozu a při dopravě na místo zásahu se oranžová blikající světla nepoužívají.
4. Zvláštní výstražné světelné zařízení je snímatelné nebo pevně spojené s požárním automobilem, zvláštní zvukové výstražné zařízení a rozhlasové zařízení se umísťuje na požárním automobilu nebo skrytě v požárním automobilu.

Oddíl 3

CHEMICKÁ SLUŽBA

Čl. 1/CH

Vymezení pojmů

Pro účely chemické služby (dále jen „CHS“) se definují následující pojmy:

FYZIKÁLNĚ-CHEMICKÉ POJMY

Dynamická sorpční kapacita filtru je množství látky, které se na náplni filtru za přesně definovaných podmínek zachytí.

Havarijní přípustná koncentrace HPK-10, resp. HPK-60⁹³ je limitní koncentrace plynu, páry nebo aerosolu látky v ovzduší, které se mohou vystavit záchranáři při záchraně osob bez prostředků individuální ochrany po dobu 10 min, resp. 60 min.

Havarijní akční úroveň HAU-20, resp. HAU-120⁹³ je limitní koncentrace plynu, páry nebo aerosolu látky v ovzduší, při které je nutné obyvatelstvo vyvést ze zamořeného prostoru do 20 min, resp. 120 min od zahájené inhalace.

Minimální rezistenční doba filtru⁹⁴ je minimální doba použití filtru, která byla pro určené látky za přesně určených technických podmínek výrobcem laboratorně stanovena. Doby jsou uvedeny na těle ochranného filtru.

Nejvyšší přípustná koncentrace (NPK-P)⁹⁴ chemických látek v pracovním ovzduší jsou koncentrace látek, kterým nesmí být zaměstnanec v žádném časovém úseku pracovní doby vystaven.

Přípustný expoziční limit (PEL)⁹⁴ je vyvážená průměrná koncentrace plynů, par nebo aerosolů v pracovním ovzduší, jimž mohou být vystaveni zaměstnanci při osmihodinové pracovní době aniž by došlo, i při celoživotní expozici, k poškození zdraví.

NEBEZPEČNÉ LÁTKY

Biologickou látkou (biologickým agens, B-agens)⁹⁵ je jakýkoliv organismus přírodní i modifikovaný, jehož záměrné použití může způsobit smrt, onemocnění anebo zneschopnění lidí a zvířat nebo který může způsobit úhyn nebo poškození rostlin. Jejich seznam je stanoven vyhláškou⁹⁶.

Bojové chemické látky jsou chemické látky v plynném, kapalném nebo pevném skupenství, které mohou díky svému přímému toxickému působení na živé organismy způsobit smrt, dočasné zneschopnění nebo trvalou újmu na zdraví lidem nebo zvířatům nebo zničit rostliny. Pro své toxické vlastnosti mohou být využity jako bojové prostředky. Podle účinků na lidský organismus se dělí na dusivé, všeobecně jedovaté, zpuchýřující, nervové paralytické, dráždivé, psychoaktivní.

Infekční látky jsou látky schopné vyvolat nákazu. Pro účely ADR/RID jsou infekčními látkami ty látky, o kterých je známo nebo lze důvodně předpokládat, že obsahují původce nemoci. Původce nemoci jsou definováni jako mikroorganismy (včetně bakterií, virů, rickettsií, parazitů a plísní) a jiní činitelé, jako jsou priony, které (kteří) mohou způsobit onemocnění u lidí nebo zvířat.

⁹³ Ing. Tomáš Čapoun, CSc. a kolektiv: Havárie s únikem nebezpečných látek a protichemická opatření.

⁹⁴ Nařízení vlády č. 178/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁵ Zákon č. 281/2002 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní a o změně živnostenského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁶ Vyhláška č. 474/2002 Sb., kterou se provádí zákon č. 281/2002 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní a o změně živnostenského zákona.

Ionizující záření je takové záření, jehož energie je natolik vysoká, že je schopna vyrážet elektrony z atomového obalu, a tím látku ionizovat. Ionizující záření se rozděluje na dvě skupiny: záření přímo ionizující, tvořené elektricky nabitými částicemi (např. α , β^+ , β^- , protonové záření p^+), a záření nepřímo ionizující (rentgenové záření, záření γ , neutronové záření), jehož kvanta nejsou elektricky nabitá a svou kinetickou energii předávají v látce nejprve nabitým částicím (většinou elektronům) a ty teprve přímými účinky na atomy látku ionizují.

Za **mimořádnou událost s výskytem nebezpečných látek** je považována mimořádná událost, kdy se nebezpečná látka ocitla mimo kontrolu v tak velkých množstvích, že jsou ohroženi lidé, zvířata a životní prostředí a je nutné provádět záchranné a likvidační práce.

Nebezpečnými látkami jsou nebezpečné chemické látky nebo nebezpečné chemické přípravky, bojové chemické látky, vysoce nebezpečné a rizikové biologické agens a toxiny a radioaktivní látky mající jednu nebo více nebezpečných vlastností.

Nebezpečné chemické látky nebo nebezpečné chemické přípravky⁹⁷ jsou látky nebo přípravky, které za podmínek stanovených zákonem o chemických látkách a chemických přípravcích mají jednu nebo více nebezpečných vlastností.

Nebezpečné věci⁹⁸ jsou látky a předměty, jejichž přeprava je podle dohody ADR/RID vyloučena, nebo připuštěna pouze za podmínek v ní stanovených.

Toxinem⁹⁹ je látka vzniklá z jakýchkoliv organismů včetně mikroorganismů, zvířat nebo rostlin, jakéhokoli způsobu výroby, přírodní nebo modifikovaná, nebo látka chemicky syntetizovaná, která může způsobit smrt, nemoc nebo jinak ublížit lidem, zvířatům nebo rostlinám.

Vysoce rizikovými biologickými agens a toxiny⁹⁹ jsou biologická agens a toxiny, které mají takové vlastnosti nebo schopnosti, že mohou být aplikovány jako zbraň. Jejich seznam je stanoven vyhláškou⁹⁶.

ZÓNY

Bezpečnostní zóna se vytyčuje v případě zásahu při mimořádné události způsobené zdrojem ionizujícího záření. Hranice bezpečnostní zóny je definována naměřenými hodnotami příkonu dávkového ekvivalentu, popř. plošné aktivity. Je to prostor, ve kterém je třeba zavést režimová opatření a dodržovat zásady radiační ochrany.

Nebezpečná zóna je vymezený prostor bezprostředního ohrožení života a zdraví účinky mimořádné události; prostor této zóny ohraničuje **hranice nebezpečné (bezpečnostní) zóny**; vymezuje se zpravidla při ohrožení nasazených sil a prostředků účinky nebezpečných látek nebo jiných charakteristických nebezpečí (pád předmětů); je to zóna, kde platí z hlediska ochrany životů a zdraví režimová opatření, např. ochranné prostředky, stanovená doba pobytu včetně řízeného vstupu a výstupu z této zóny.

Prostor regulovaného vstupu je prostor s omezeným pohybem osob, se zamezením vstupu nepovolaným osobám, který je uzpůsoben k manipulaci s prostředky nasazenými v nebezpečné (bezpečnostní) zóně po jejich dekontaminaci. Je součástí vnější zóny.

Vnější zóna je prostor, který obklopuje nebezpečnou zónu (v případě zdrojů ionizujícího záření bezpečnostní zónu). V této zóně se zřizuje nástupní prostor a jsou zde

⁹⁷ Zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁸ Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě (ADR). Řád pro mezinárodní železniční přepravu nebezpečných věcí (RID).

⁹⁹ Pokyn generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra č. 40/2001, kterým se vydává Bojový řád jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů.

soustředěny zasahující síly a prostředky; na hranici nebezpečné (bezpečnostní) a vnější zóny se zřizuje dekontaminační pracoviště.

PRŮZKUM

Chemickým průzkumem je soubor činností vedoucí k detekci, charakterizaci, identifikaci nebo stanovení nebezpečných chemických látek nebo bojových chemických látek v terénních podmínkách v případě jejich úniku do životního prostředí a interpretace naměřených údajů a dalších zjištěných okolností s cílem identifikovat charakteristická nebezpečí, stanovit rozsah mimořádné události, navrhnout postupy pro zamezení šíření mimořádné události, snížení míry rizika a ochranu zasahujících osob. Získané poznatky velitel zásahu použije při rozhodování o způsobu vedení zásahu.

Monitorování je proces zjišťování, předávání, vyhodnocování a využívání údajů o chemické, radiační a biologické situaci pro potřeby ochrany obyvatelstva.

Radiační průzkumem je soubor činností vedoucí k rozpoznání přítomnosti zdroje ionizujícího záření a radioaktivních látek, k její detekci, charakterizaci, identifikaci nebo stanovení ochranných zón pro ozáření a kontaminaci a interpretace naměřených údajů s cílem stanovit rozsah mimořádné radiační události, navrhnout postupy pro zamezení šíření radioaktivních látek a opatření k zabezpečení radiační ochrany zasahujících osob. Získané poznatky velitel zásahu použije při rozhodování o způsobu vedení zásahu.

DETEKCE

Analytické přístroje jsou přístroje pro přesnou charakterizaci a identifikaci látek a/nebo pro přesné stanovení množství (obsahu) látek v odebraném vzorku.

Detekčními prostředky jsou prostředky, které jsou určeny k provádění detekce chemických látek, bojových chemických látek, radioaktivních látek, zdrojů ionizujícího záření a přístroje ke zjišťování přítomnosti B-agens.

Detekce je zjišťování přítomnosti určité látky v kontrolovaném prostoru nebo vzorku; závěrem detekce je zjištění, zda látka ve vzorku je nebo není přítomna minimálně v množství větším než je mez detekce. Mez detekce je množství (koncentrace) látky, kterou je detekční přístroj nebo prostředek schopen zaznamenat (detekovat), tj. rozlišit od pozadí.

Charakterizace látky je přibližné určení látky a jejích nebezpečných vlastností pro přiřazení do určité skupiny látek, např. látka výbušná, zásaditá, kyselá, oxidující, hořlavá.

Identifikace znamená přesné určení látky nebo jejího chemického vzorce.

Odběr vzorku je postup, jehož cílem je získat reprezentativní vzorek v pevném, kapalném nebo plynném skupenství pro analýzu ve stacionární nebo mobilní laboratoři.

Stanovení látky představuje přesné určení obsahu látky v daném vzorku vyjádřené číslem a jednotkou (většinou koncentrací).

DEKONTAMINACE

Dekontaminace je soubor metod, postupů, organizačního zabezpečení a prostředků k účinnému odstranění nebezpečné látky (kontaminantu). Vzhledem k tomu, že absolutní odstranění kontaminantu není možné (zůstává tzv. zbytková dekontaminace), rozumí se dekontaminací snížení škodlivého účinku kontaminantu na takovou bezpečnou úroveň, která neohrožuje zdraví a život osob a zvířat, a jeho likvidace.

Odpadní voda po dekontaminaci je směs odpadních látek, která vznikla během dekontaminace. Obsahuje použité dekontaminační činidlo, vodu a nečistoty smyté z kon-

taminovaných objektů. V případě kontaminace chemickými látkami obsahuje dále zředěnou nebo chemicky odbouranou/neodbouranou látku. Jde-li o kontaminaci B-agens, obsahuje dále usmrcený/neusmrcený mikroorganismus. V případě kontaminace radioaktivní látkou obsahuje její zředěnou formu, která nadále vykazuje radioaktivitu.

Způsob provádění dekontaminace

- a) **zjednodušená** dekontaminace je prováděna běžnými věcnými prostředky ve vybavení družstva a CAS,
- b) **základní** dekontaminace je prováděna speciálními prostředky určenými k provádění dekontaminace (např. dekontaminační sprcha, zachytná vana) s obsluhou. Obsluha musí být v části svlékání ochranného oděvu a může být i v části nánosu dekontaminačního činidla.

Stanoviště dekontaminace hasičů je mobilním technologickým celkem, které je určeno pro dekontaminaci hasičů nebo zasahujících jednotek v protichemických ochranných oděvech po návratu z nebezpečné zóny (bezpečnostní zóny).

Stanoviště dekontaminace osob je mobilním technologickým celkem, které je určeno pro dekontaminaci obyvatelstva.

Stanoviště dekontaminace techniky je mobilním technologickým celkem, které je určeno pro dekontaminaci techniky.

Zavlečená (druhotná) kontaminace je kontaminace, která není způsobená původním zdrojem nebezpečné látky, ale vlivem kontaktu s kontaminovanou technikou, věcnými prostředky, únikem osob mimo stanoviště dekontaminace nebo činností zasahující jednotky mimo nebezpečnou zónu, která vede ke kontaminaci.

VĚCNÉ PROSTŘEDKY CHS

Autonomní dýchací přístroj¹⁰⁰ je dýchací přístroj, u něhož uživatel řídí sám zásobování dýchací směsí.

Autonomní dýchací přístroj na stlačený vzduch s otevřeným okruhem (autonomní dýchací přístroj vzduchový s otevřeným okruhem, izolační dýchací přístroj vzduchový)⁸⁾ je dýchací přístroj, který má přenosný zásobník stlačeného vzduchu a vydechovaný vzduch odchází bez recirkulace do okolního ovzduší. Tyto přístroje mohou být konstruovány jako přetlakové nebo rovnotlaké.

Autonomní dýchací kyslíkový přístroj s uzavřeným okruhem (izolační dýchací přístroj kyslíkový) je dýchací přístroj, který zachycuje oxid uhličitý z vydechovaného vzduchu a dodává kyslík; tuto směs uživatel opět vdechuje. Kyslík je buď dodáván z tlakové láhve, nebo chemicky vyvíjen.

Dýchací přístroj – ochranný prostředek dýchacích cest, který umožňuje dýchání v prostorách, kde je ovzduší jinak nedýchátné.

Filtrační dýchací prostředky se dělí na filtrační dýchací přístroje, respirátory ochranné roušky.

Filtrační dýchací přístroj je zařízení, které filtruje vdechovaný vzduch. Zařízení je buď s nuceným nebo bez nuceného přívodu vzduchu. Filtrační prostředek s pomocnou ventilací je filtrační zařízení, které dodává vzduch do dýchacích cest pomocí ventilátoru, většinou neseného uživatelem.

Izolační dýchací přístroj – přístroj umožňující jeho uživateli dýchat nezávisle na koncentraci kyslíku v okolním ovzduší. Dělí se na autonomní a neautonomní.

¹⁰⁰ ČSN EN 132 Ochranné prostředky dýchacích orgánů. Definice.

Uživatel dýchací techniky je každá osoba, která používá dýchací techniku (prostředky) a splňuje stanovené kvalifikační požadavky a zdravotní podmínky.

Neautonomní dýchací přístroj je mobilní přístroj, který má dálkový přívod stlačeného vzduchu.

Ochranný oděv pro hasiče¹⁰¹ (zásahový oděv) – oděvní součásti, které jsou určeny k zajištění ochrany horní a spodní části trupu, krku, paží a nohou hasiče, s výjimkou hlavy, rukou a chodidel.

Oprávněná osoba¹⁰² je fyzická nebo právnická osoba, která má platnou odbornou způsobilost pro vykonávanou činnost (revize nebo provozní kontroly prostředků CHS), pokud je stanovena, nebo pověření výrobce.

Osobním ochranným prostředkem je každé zařízení nebo prostředek navržený, aby byl nošen nebo držen jednotlivcem pro ochranu před jedním nebo více zdravotními a bezpečnostními riziky.

Prostředky individuální ochrany jsou ochranné prostředky dýchacích orgánů a těla jednotlivce. Patří mezi ně ochranné masky a prostředky ochrany povrchu těla.

Protichemický ochranný oděv¹⁰³ – kombinace sestavených součástí oděvu, oblékaná pro získání ochrany proti působení nebo kontaktu s chemikáliemi. Umožňuje použití přilby, dýchacího přístroje a komunikačního zařízení. Protichemický ochranný oděv se dělí dle ochranné funkce na typy.

Respirátor – jednoduchý druh filtračního prostředku používaný k ochraně proti částicím o určité velikosti (protiprachová dýchací maska).

Typ 1 - plynotěsný protichemický ochranný oděv¹⁰⁴ se dělí na tři podskupiny:

- **typ 1a** - „plynotěsný“ protichemický ochranný oděv s přívodem dýchatelného vzduchu nezávislým na okolním ovzduší, např. autonomní dýchací přístroj s tlakovým vzduchem s otevřeným okruhem, nošený uvnitř protichemického ochranného oděvu (dále jen „plynotěsný protichemický oděv - přetlakový“, PPO-P),
- **typ 1b** - „plynotěsný“ protichemický ochranný oděv s přívodem dýchatelného vzduchu, např. autonomní dýchací přístroj s tlakovým vzduchem s otevřeným okruhem (popř. autonomní dýchací kyslíkový přístroj s uzavřeným okruhem), nošený na vnější straně protichemického ochranného oděvu (dále jen „plynotěsný protichemický oděv – rovnotlaký“, PPO-R),
- **typ 1c** - „plynotěsný“ protichemický ochranný oděv s dýchatelným vzduchem vytvářejícím přetlak, např. přívodem vzduchu potrubím, přívodem vzduchu hadicí (dále jen „plynotěsný protichemický oděv - přetlakový, neautonomní“, PPO-PN).

Typ 2 neplynotěsný protichemický ochranný oděv s dýchatelným vzduchem vytvářejícím přetlak uvnitř oděvu (dále jen „neplynotěsný protichemický oděv - přetlakový“, NPO-P).

¹⁰¹ ČSN EN 469 Ochranné oděvy pro hasiče. Požadavky a zkušební metody pro ochranné oděvy pro hasiče.

¹⁰² Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰³ ČSN EN 14605 Ochranný oděv proti kapalným chemikáliím – Požadavky na provedení pro ochranné oděvy proti chemikáliím se spojí mezi částmi oděvu, které jsou nepropustné proti kapalinám (typ 3) nebo nepropustné proti postříku ve formě spreje (typ 4) a zahrnující prostředky poskytující ochranu jen částí těla (typy PB [3] s PB [4]). Příkladem ochranných oděvů typu 3 a 4 jsou nedělené kombinézy nebo dvoudílné oděvy, s kuklou nebo bez ní; s hledím nebo bez něj, s integrovanými vložkami (ve tvaru punčochy) nebo bez nich, s rukavicemi nebo bez nich.

¹⁰⁴ ČSN EN 943-1 Ochranné oděvy proti kapalným a plynným chemikáliím, včetně kapalných aerosolů a pevných částic – Část 1: Požadavky na účinnost protichemických oděvů ventilovaných a neventilovaných: „plynotěsných“ (typ 1) a které nejsou „plynotěsné“ (typ 2).

Typ 3 kapalinotěsný oděv. Ochranný oděv pro ochranu celého těla se spojením nepropustným proti postřiku mezi různými částmi - oděv nepropustný proti kapalinám (dále jen „kapalinotěsný protichemický oděv - rovnotlaký“, KPO-R).

Typ 4 oděv těsný proti postřiku. Ochranný oděv pro ochranu celého těla se spojením nepropustným proti postřiku ve formě spreje mezi různými částmi oděvu - oděv nepropustný proti postřiku ve formě spreje (dále jen „kapalinotěsný protichemický oděv – rovnotlaký, sprej“, KPO-RS).

Typ 5 prachotěsný oděv¹⁰⁵. Ochranný oděv pro ochranu proti aerosolům suchých jemných prachů (dále jen „prachotěsný protichemický oděv - rovnotlaký“, PPO-R).

Typ 6 oděv omezeně těsný proti postřiku¹⁰⁶. Ochranný oděv proti chemikáliím pro omezené použití a omezené opakované použití - lehký postřík, kapalně aerosoly, nízký tlak (dále jen „kapalinotěsný protichemický oděv - rovnotlaký, omezeně použitelný“, KPO-RO).

Ochranný oděv proti infekčním agens¹⁰⁷ je kombinovaná sestava oděvů určená k poskytnutí ochrany pokožky proti expozici nebo kontaktu s infekčním agens (dále jen „protiinfekční oděv - rovnotlaký nebo přetlakový“, IO-R/P).

Ochranný oděv proti radioaktivní kontaminaci¹⁰⁸ poskytuje ochranu pokožky, a pokud je požadováno i dýchacích orgánů, před radioaktivní kontaminací (dále jen „proti-radiační oděv - rovnotlaký nebo přetlakový“, RO-R/P).

KONTROLY

Provozní kontrolou věcného prostředku je předepsaná zkouška nebo soubor předepsaných zkoušek jeho parametrů, kterými se prokazuje provozuschopnost, bezpečnost a funkčnost. Typy zkoušek pro provozní kontrolu jsou deklarovány výrobcem, českou technickou normou, technickým předpisem nebo mezinárodním technickým pravidlem. Zkoušky se provádí na zkušebním zařízení, které má platné ověření nebo kalibraci. Provozní kontrola se provádí před zařazením prostředku do užívání, po použití věcného prostředku, v případě podezření na závadu nebo periodicky zpravidla hasičem-technikem CHS, který je oprávněnou osobou.

Provozeroschopnost věcných prostředků chemické služby je stav, kdy je zajištěna jejich správná funkčnost, kompletnost, celistvost a neporušenost. Provozeroschopnost se zajišťuje pravidelnou údržbou, opravami, prováděním kontrol a revizí ve stanovených termínech.

Revizí věcného prostředku je předepsaná zkouška nebo soubor předepsaných zkoušek jeho parametrů, kterými se prokazuje, vedle provozuschopnosti, bezpečnosti a funkčnosti, shoda s výrobcem nebo technickou normou deklarovaných parametrů. Typy zkoušek pro revizi jsou deklarovány výrobcem, českou technickou normou, technickým předpisem nebo mezinárodním technickým pravidlem. Zkoušky se provádí na zkušebním zařízení, které má platné ověření nebo kalibraci. Revize se provádí v pravidelných intervalech stanovených právním předpisem nebo výrobcem a jejím výsledkem je protokol. Revize se provádí zpravidla odborným servisem.

¹⁰⁵ ČSN EN ISO 13982-1 ochranný oděv pro použití proti pevným částicím chemikálií – Část 1: Požadavky na provedení pro ochranné oděvy proti chemikáliím poskytující ochranu celého těla proti poletavým pevným částicím (oděv typu 5).

¹⁰⁶ ČSN EN 13034 ochranný oděv proti kapalným chemikáliím. Požadavky na provedení pro ochranné oděvy proti chemikáliím poskytující omezenou ochranu proti kapalným chemikáliím (typ 6 a prostředky typu PB [6]).

¹⁰⁷ ČSN EN 14126 Ochranné oděvy – Všeobecné požadavky a metody zkoušení ochranných oděvů proti infekčním agens.

¹⁰⁸ ČSN EN 1073-1 Ochranné oděvy proti radioaktivní kontaminaci. Část 1: Požadavky a zkušební metody pro ochranné oděvy s nucenou ventilací proti kontaminaci radioaktivními částicemi.

Uživatelskou kontrolou věcného prostředku chemické služby je pracovní postup, při kterém uživatel prověří prostředek před použitím ve stanoveném rozsahu.

Vyřazení z používání je činnost zabezpečující, aby se poškozené, nefunkční věcné prostředky nebo prostředky s prošlou kalibrací či ověřením nebo jinak neprovozní schopné věcné prostředky nemohly používat a aby se zabránilo jejich záměně s provozuschopnými věcnými prostředky a aby byla zabezpečena jejich oprava, kalibrace, ověření, popř. likvidace.

Zkouškou věcného prostředku je pracovní postup, jehož výsledek se srovnává s hodnotou deklarovanou výrobcem, popř. českou technickou normou. Zkouška je součástí revize nebo provozní kontroly věcného prostředku.

Čl. 2/CH

Vymezení zodpovědnosti při plnění úkolů CHS

(1) Velitel jednotky

- a) v organizačním řízení zodpovídá za
 - aa) zařazení hasičů v jednotce s ohledem na jejich zdravotní způsobilost a s ohledem na evidenci hasičů vystavených expozici nebezpečných látek (dále jen „NL“),
 - ab) bezpečnou úpravu zevnějšku hasičů používajících dýchací přístroje a věcné prostředky požární ochrany,
 - ac) provádění odborné přípravy a praktického výcviku ve stanovených termínech; k provádění odborné přípravy a praktického výcviku může využít určeného hasiče nebo technika,
 - ad) prověření, jak bylo provedeno převzetí a kontrola stavu přidělených prostředků CHS po návratu od zásahu a požaduje výměnu a doplnění použitých prostředků CHS,
 - ae) vedení příslušné dokumentace CHS (příloha č. 6/CH),
- b) v operačním řízení
 - ba) zajišťuje sledování a evidenci doby a charakteru expozice a doby činnosti v dýchacích přístrojích a protichemických ochranných oděvech, včetně druhu dýchacího přístroje a ochranného oděvu,
 - bb) dbá u zasahujících hasičů na používání předepsaného vybavení osobními ochrannými prostředky a ostatními prostředky CHS proti působení NL,
 - bc) využívá informační podporu u zásahu s výskytem NL,
 - bd) vede přehled o použitých a nefunkčních prostředcích CHS a požaduje jejich výměnu.

(2) Vedoucí technik CHS řídí a kontroluje činnost na úseku CHS, vytváří podmínky k uplatňování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví na pracovišti CHS a kontroluje jejich dodržování. Zodpovídá za plnou provozuschopnost prostředků CHS a vedení příslušné dokumentace CHS. Podílí se na odborné přípravě a praktickém výcviku hasičů. Předkládá návrhy na výběr nových pracovníků CHS a výběr nových prostředků CHS.

(3) Technik zodpovídá za provádění předepsaných kontrol prostředků CHS a vede předepsanou dokumentaci (příloha č. 6/S). Zodpovídá za kompletnost, celistvost a funkčnost prostředků CHS předávaných jednotce. Při zpětném převzetí prostředků CHS zajišťuje v případě poškození nebo nefunkčnosti jejich vyřazení z používání nebo předání do opravy. V případě zjištění prošlého data kontroly (revize, kalibrace) prostředků CHS zajistí jejich výměnu za provozuschopné, informuje vedoucího technika CHS a dále postupuje dle jeho pokynů. Technik je dále zodpovědný za bezpečné provádění činností na zařízeních, na jejichž obsluhu byl proškolen, a za to, že na pracovišti CHS nebudou přítomny nepovolané osoby. Podle pokynů velitele jednotky nebo vedoucího technika CHS se podílí na odborné přípravě a praktickém výcviku hasičů.

(4) Hasiči – uživatelé prostředků CHS vykonávají tyto činnosti:

- a) při nástupu do služby
 - aa) upozorní velitele jednotky na všechny skutečnosti, které by mohly nepříznivě ovlivnit výkon služby, např. sníženou fyzickou a duševní schopnost, nebo jinou indispozici či důvody, které jim zabraňují použít prostředky CHS nebo které by ohrozily jejich bezpečné použití; obdobně postupují, pokud důvody vzniknou v průběhu služby nebo když pominou,
 - ab) převezmou určené prostředky CHS, zkontrolují jejich kompletnost, celistvost a ne-porušenost a zjištěné závady neprodleně nahlásí veliteli jednotky,
- b) při výkonu služby
 - ba) zodpovídají za stav jim vyčleněných prostředků CHS až do předání hasičům nově nastupující směny nebo technikovi,
 - bb) provádí stanovenou uživatelskou kontrolu,
 - bc) po použití prostředků CHS zodpovídají za jejich předání technikovi k provedení předepsaných kontrol,
 - bd) udržují bezpečnou úpravu svého zevnějšku.

Čl. 3/CH
Úkoly CHS

(1) Hlavní úkoly HZS kraje na úseku CHS:

- a) v organizačním řízení
 - aa) zajišťuje a udržuje provozuschopnost prostředků CHS (příloha č. 1) a poskytuje podporu ostatním jednotkám při udržování provozuschopnosti prostředků CHS,
 - ab) usměrňuje po odborné stránce činnost CHS v jednotkách v rámci své územní působnosti,
 - ac) podílí se na zpracování plánů odborné přípravy, na jejím provádění a ověřování v jednotkách v rámci své územní působnosti, zejména zpracovává témata odborné přípravy, specifikuje požadavky na znalosti, dovednosti apod.,
 - ad) poskytuje odbornou podporu při odborné přípravě jednotek a pro ochranu obyvatelstva,
 - ae) provádí odbornou přípravu jednotek pro řešení mimořádných událostí s výskytem NL a podle zpracovaných typových činností se podílí na nácviku jednotek a složek IZS pro zásahy v prostředí s výskytem NL, včetně návrhu opatření pro ochranu osob v místě zásahu před nežádoucími účinky těchto látek,
 - af) vede evidenci a v platných termínech provádí kontroly prostředků CHS,
 - ag) soustřeďuje a vyhodnocuje informace potřebné pro zásahy jednotek v prostředí s výskytem NL a pro ochranu osob v místě zásahu před jejich účinky,
 - ah) udržuje v aktuálním stavu produkty odborné a informační podpory pro zásah jednotek v prostředí s výskytem NL a pro ochranu obyvatelstva,
- b) v operačním řízení se podílí na
 - ba) průzkumu NL,
 - bb) označování a vytyčování oblastí s výskytem NL na místě zásahu,
 - bc) varování a evakuaci obyvatelstva,
 - bd) poskytování odborné podpory při zásahu jednotek v prostředí s výskytem NL na místě zásahu a pro ochranu osob v místě zásahu,
 - be) dekontaminaci hasičů a prostředků požární ochrany, zasažených osob v místě zásahu, zasahujících složek IZS, zvířat, majetku nebo životního prostředí,

bf) provádění záchranných a likvidačních prací při mimořádných událostech s výskytem NL.

(2) Hlavní úkoly chemických laboratoří (dále jen „CHL“) ve vztahu k CHS:

- a) zabezpečují speciální úkoly v oblasti chemického a radiačního průzkumu, odběru vzorků, detekce NL, identifikace, analytické, dozimetrické nebo radiologické kontrole, vyhodnocení naměřených výsledků, zjišťování kontaminace a účinnosti dekontaminace k zabezpečení ochrany zasahujících hasičů, složek IZS a obyvatelstva v případě mimořádných událostí s výskytem NL nebo při teroristických útocích při použití zbraní hromadného ničení,
- b) interpretují na místě zásahu zjištěné údaje do podkladů a návrhů protichemických opatření nebo opatření k zabezpečení radiační či biologické ochrany pro rozhodovací proces velitele zásahu, příslušných orgánů nebo krizových štábů a pro ochranu obyvatelstva (nutnost evakuace, způsob ochrany apod.) a pro vytyčení nebezpečných oblastí se zvláštním režimem života a pro optimální postup dekontaminace zasahujících složek IZS i obyvatelstva a stanovením zbytkové kontaminace hodnotí účinnost dekontaminace.

HLAVA II CHEMICKÁ SLUŽBA

Čl. 4/CH Provozní prostory

- (1) Pro zabezpečení provozuschopnosti prostředků CHS se v jednotkách zřizují provozní prostory, které slouží jako pracoviště pro provádění oprav, kontrol, údržby a skladování prostředků CHS a plnění tlakových lahví (dále jen „TL“).
- (2) Základní pracoviště pro údržbu prostředků CHS se skládá minimálně z(e):
 - b) zkušebního prostoru, který je určen pro provádění zkoušek funkčnosti a provozuschopnosti prostředků CHS pomocí zkušebních, kontrolních, měřicích nebo kalibračních zařízení; ve zkušebně musí být zabezpečeny podmínky vyhovující zkušebním předpisům,
 - c) prostoru pro plnění TL, který musí splňovat požadavky uvedené v příslušné české technické normě (dále jen „ČSN“) ¹⁰⁹,
 - d) mokré dílny, která je vybavena minimálně manipulačním stolem, přívodem teplé a studené vody pro omytí a dezinfekci, sprchovým koutem pro omytí protichemických ochranných oděvů a místem pro sušení prostředků CHS,
 - e) mechanické dílny, která slouží pro provádění oprav a údržby prostředků CHS a je vybavena potřebným nářadím a zařízením,
 - f) skladu prostředků CHS; sklad tvoří samostatnou místnost, která musí splňovat stanovené požadavky (např. teplota, vlhkost, tlumení UV paprsků) pro skladování prostředků CHS dle pokynů výrobců.
- (3) Základní pracoviště pro údržbu prostředků CHS může mít dále k dispozici servisní středisko, příjmovou a výdejní místnost plně zajišťující plynulost technologie oběhu prostředků na pracovišti CHS.
- (4) Podpůrné pracoviště pro údržbu prostředků CHS nemusí mít k dispozici všechny provozní prostory ve srovnání se základním pracovištěm.

¹⁰⁹ ČSN 07 8304 Tlakové nádoby na plyny – Provozní pravidla.

- (5) O zřízení základního nebo podpůrného pracoviště pro údržbu prostředků CHS rozhoduje velitel jednotky v závislosti na předurčenosti jednotky pro zásahy s výskytem NL a typu stanice.
- (6) Provozní prostory základního nebo podpůrného pracoviště pro údržbu prostředků CHS musí být opatřeny předepsaným označením a místním provozním řádem, který upravuje organizaci práce na pracovišti a bezpečnost práce a který obsahuje zejména pokyny pro manipulaci s TL, údržbu tlakových a plicních zařízení, pokyny pro případ poruchy na pracovišti a pro údržbu prostředků CHS.

Čl. 5/CH

Obecné zásady používání věcných prostředků chemické služby

- (1) Prostředky CHS lze do vybavení jednotek zařadit jen v případě, že vyhovují technickým podmínkám stanoveným prováděcím právním předpisem¹¹⁰, ČSN nebo technickým dokumentem upravujícím tyto podmínky.
- (2) Prostředky CHS musí být používány podle návodu k použití výrobce. Velitel zásahu může rozhodnout o nedodržení technických podmínek prostředků CHS, jestliže hrozí nebezpečí z prodlení při záchraně života osob.
- (3) Při zjištění závady na osobních ochranných prostředcích hasič přeruší činnost a informuje svého nadřízeného velitele.
- (4) Všechny prostředky CHS zařazené do pohotovosti a zálohy musí být udržovány v provozuschopném stavu. Neprovozuschopné prostředky nebo prostředky vyřazené z používání musí být uloženy odděleně a zřetelně a srozumitelně označeny (např. „MIMO PROVOZ“ nebo „NEPOUŽÍVAT“), popř. demontovány až do provedení jejich oprav.
- (5) Je-li výrobcem stanovena doba životnosti prostředku CHS, nesmí se po jejím uplynutí používat a musí být vyřazen z užívání.
- (6) Hasič musí provádět oblékání a nasazení osobních ochranných prostředků a uživatelskou kontrolu prostředků CHS mimo oblast kontaminace.
- (7) Dýchací přístroje, protichemické ochranné oděvy a detekční prostředky a analyzátory musí být umístěny při přepravě ve vozidle tak, aby nepřicházely do styku se zplodinami hoření, výfukovými plyny, s výpary pohonných hmot, maziv a kyselin a aby neohrožovaly bezpečnost osádky.

Čl. 6/CH

Používání izolačních dýchacích přístrojů

- (1) Izolační dýchací přístroje smí používat pouze uživatel dýchací techniky,
 - a) jehož poslední zdravotní prohlídka není starší než 12 měsíců u zaměstnanců jednotky HZS podniku a 24 měsíců u člena dobrovolné jednotky,
 - b) který prokázal odborné znalosti a praktické dovednosti pro jejich používání,
 - c) absolvoval předepsaná školení a praktický výcvik s izolačním dýchacím přístrojem.
- (2) Izolační dýchací přístroje nesmí používat uživatel dýchací techniky,
 - a) který se subjektivně necítí dobře,
 - b) který požil alkoholický nápoj nebo psychotropní látku,
 - c) jehož úprava zevnějšku není z hlediska použití prostředku bezpečná.
 - d) těhotná příslušnice a příslušnice do konce devátého měsíce po porodu.

¹¹⁰ Vyhláška č. 255/1999 Sb., o technických podmínkách věcných prostředků požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů.

- (3) Izolační dýchací přístroje mohou používat pod dohledem uživatele dýchací techniky i osoby, které nejsou uživateli dýchací techniky, pokud hrozí nebezpečí z prodlení při záchranných pracích.
- (4) Uživatel dýchací techniky musí
 - a) znát svou průměrnou spotřebu dýchacího média v dýchacím přístroji, který jednotka používá, a umět vypočítat, po jakou dobu mu vydrží momentální zásoba vzduchu v TL při průměrné spotřebě, která závisí na momentální situaci a druhu zátěže,
 - b) při zásahu sledovat čerpání zásoby dýchacího média svého izolačního dýchacího přístroje, přičemž činnosti na místě zásahu ukončit včas tak, aby zásoba dýchacího média byla dostatečná pro zpáteční cestu i pro provedení případné dekontaminace; zásoba dýchacího média pro zpáteční cestu se musí rovnat dvojnásobku objemu dýchacího média spotřebovaného k cestě na místo nasazení,
 - c) použít v rámci zásahu nebo odborné přípravy autonomní dýchací přístroj vzduchový s otevřeným okruhem nejméně jednou za 3 měsíce; doporučuje se jednou ročně absolvovat výcvik v polygonu nebo v prostorách simulující reálné podmínky zásahu,
 - d) použít v rámci zásahu nebo odborné přípravy autonomní dýchací kyslíkový přístroj s uzavřeným okruhem nejméně jednou za 12 měsíců, pokud je jimi jednotka vybavena.
- (5) Celková doba použití izolačního dýchacího přístroje je kromě kapacity tohoto přístroje omezena individuálními dispozicemi každého uživatele dýchací techniky, přičemž celková doba použití autonomního dýchacího kyslíkového přístroje s uzavřeným okruhem nesmí překročit 4 hodiny v rozmezí 24 hodin.
- (6) O použití izolačních dýchacích přístrojů rozhoduje velitel jednotky u zásahu. Uživatel rozhoduje o použití izolačního dýchacího přístroje bez vědomí velitele jednotky u zásahu, je-li jeho nasazení neprodleně nutné z hlediska ohrožení zdraví nebo života. Pracovní činnosti při používání izolačních dýchacích přístrojů vykonávají v nebezpečné zóně minimálně dva navzájem jištění hasiči. Uživatel dýchací techniky po použití izolačního dýchacího přístroje nesmí vypouštět zbytkové tlakové médium z TL (zbytkový přetlak brání vniknutí hygienicky závadného vzduchu do TL a korozi kovové TL).
- (7) Uživatel dýchací techniky, která je vybavena druhým vývodem středního tlaku, jej může využít při řešení nouzové situace, přičemž neprodleně opustí nebezpečný prostor a o použití napojení informuje velitele jednotky u zásahu.
- (8) Odborná příprava v izolačním dýchacím přístroji se musí provádět, pokud možno, v podmínkách, které imitují skutečné podmínky při zásahu. Hasič musí být vybaven ochranným oděvem²²⁾, zásahovou obuví, přilbou a zásahovými rukavicemi. Doba pobytu v dýchacím přístroji při odborné přípravě musí být až do spuštění varovného signálu.
- (9) U nepoužívaných naplněných TL určených pro dýchací přístroje
 - a) musí být provedena výměna vzduchu nejméně jednou za 12 měsíců,
 - b) je povolený min. tlak 90 % maximálního plicního tlaku TL.

Čl. 7/CH

Používání filtračních dýchacích prostředků

- (1) O použití filtračních dýchacích prostředků rozhoduje velitel zásahu.
- (2) Filtrační dýchací prostředky nesmí používat uživatel,
 - a) který se subjektivně necítí dobře,
 - b) který požil alkoholický nápoj nebo psychotropní látku,
 - c) jehož úprava zevnějšku není z hlediska provozu prostředku bezpečná²⁰⁾.

- (3) Filtrační dýchací prostředky se smí používat jen při současném splnění těchto podmínek:
- a) v místech, kde nehrozí snížení koncentrace kyslíku,
 - b) v místech, kde nehrozí nebezpečí vzniku požáru nebo výbuchu,
 - c) ve vnější zóně (včetně prostoru s regulovaným pohybem) při zásahu s výskytem NL v kombinaci s protichemickým ochranným oděvem (např. při svlékání dekontaminovaných hasičů, při kontrole účinnosti dekontaminace), nevylučuje-li druh a forma NL jeho použití,
 - d) v nebezpečné zóně při zásahu s výskytem nebezpečné chemické látky, je-li
 - prokazatelně znám druh nebo druhy nebezpečných chemických látek a jejich koncentrace,
 - použit filtr s deklarácí na určenou látku, u kterého je zaručeno, že po dobu zásahu nedojde k překročení dynamické sorpční kapacity filtru, resp. nebude překročena minimální rezistenční doba filtru (uvedená na těle filtru)^{111, 112, 113, 114, 115}.
 - zamezeno úniku nebo rozptýlu nebezpečné chemické látky, a tím nehrozí zvyšování její koncentrace v ovzduší,
 - e) jen s takovými filtry, u kterých jsou výrobcem jednoznačně deklarovány druhy a koncentrace nebezpečných chemických látek (ve formě plynů a par) a prachu, proti nimž je filtr účinný (např. s typem protiplynového filtru, s typem filtru proti více plynům, s kombinovaným filtrem nebo speciálním filtrem),
 - f) jen s takovými filtry, které vyhovují příslušné ČSN.
- (4) Omezující opatření pro použití filtračních dýchacích prostředků se nevztahují na použití vyváděnými osobami.

Čl. 8/CH

Používání protichemických ochranných oděvů

- (1) Protichemické ochranné oděvy musí být používány podle návodu k použití výrobce.
- (2) Uživatel, který je určen k používání protichemických ochranných oděvů, je musí použít v rámci zásahu nebo odborné přípravy jedenkrát za 6 měsíců.
- (3) Protichemické ochranné oděvy musí být po dobu používání účinné proti vyskytujícím se rizikům, které jsou uvedeny v návodu na použití v technických podmínkách výrobce, a jejich používání nesmí představovat další riziko nebezpečí. Vyžaduje-li přítomnost více než jednoho rizika nebezpečí, aby uživatel použil současně více druhů protichemických ochranných oděvů, musí být tyto oděvy vzájemně slučitelné (kompatibilní). Skladbu protichemických ochranných oděvů (jejich druhy) s ohledem na nebezpečí na místě zásahu stanoví velitel jednotky.
- (4) Pro snížení zátěže organismu může pobyt hasičů v protichemickém ochranném oděvu zahrnovat cyklus činnost – přestávka; po ukončeném pobytu a mezi opakovanými použitími protichemického ochranného oděvu nutno umožnit hasičům dostatečný odpočinek bez tohoto oděvu v bezpečné vzdálenosti od nebezpečné zóny.

¹¹¹ ČSN EN 14387 Ochranné prostředky dýchacích orgánů – Protiplynové a kombinované filtry – Požadavky, zkoušení a značení.

¹¹² ČSN EN 143 Ochranné prostředky dýchacích orgánů – Filtry proti částicím – Požadavky, zkoušení a značení.

¹¹³ ČSN EN 12941 Ochranné prostředky dýchacích orgánů – Filtrační prostředky s pomocnou ventilací připojené k přilbě nebo ke kukle – Požadavky, zkoušení a značení.

¹¹⁴ ČSN EN 12942 Ochranné prostředky dýchacích orgánů – Filtrační prostředky s pomocnou ventilací připojené k masce, polomasce a čtvrtmasce – Požadavky, zkoušení a značení.

¹¹⁵ ČSN EN 405 Ochranné prostředky dýchacích orgánů – Filtrační polomasky s ventily proti částicím nebo plynům a částicím – Požadavky, zkoušení a značení.

Čl. 9/CH

Stupně ochrany v místě zásahu

- (1) S ohledem na přítomnost nebezpečí na místě zásahu a v jeho průběhu určuje příslušný velitel zasahující jednotky stupně ochrany zasahujících hasičů. V případě potřeby využívá informační podpory hasiče určeného k provádění úkolů CHS nebo spolupracuje s operačním a informačním střediskem (dále jen „OPIS“).
- (2) V případě výskytu více druhů NL se stupeň ochrany stanovuje podle nejnebezpečnější z nich. Není-li možné určit druh NL nebo posoudit riziko vyplývající z požárně technických charakteristik NL, nařizuje velitel zásahu nejvyšší dostupnou ochranu těla.
- (3) Výjezdová skupina CHL použije prostředky CHS tak, aby stupeň ochrany odpovídal stupni ochrany stanovenému velitelem zásahu.
- (4) Stupně ochrany zasahujících hasičů v prostředí s výskytem NL jsou určeny druhem dýchací techniky a typem protichemického ochranného oděvu. ČSN stanovují parametry odolnosti protichemických ochranných oděvů, které jsou dány zejména plynotěsností, odolností proti pronikání (penetrace), odolností proti propustnosti (permeace), odolností proti oděru, ohybu a proděravění, tepelnou stabilitou, pevností v dalším trhání a soudržností vrstveného materiálu.
- (5) Nejvyšším stupněm ochrany zasahujících hasičů v prostředí s výskytem NL je plynotěsný protichemický ochranný oděv typ 1a v kombinaci s izolačním dýchacím přístrojem vzduchovým (stupeň ochrany 4/PPO-P).
- (6) Stupně ochrany se stanovují kombinací prostředků k ochraně dýchacích cest a ochranných oděvů (viz tabulka).

Stupně ochrany dýchacích cest	Ochrana dýchacích cest (dýchací přístroj - DP)	Stupně ochrany těla zkratka	Typ ochranného oděvu dle ČSN	Zkrácený název ochranného oděvu / protichemického ochranného oděvu (PO)
0	žádná ochrana	O	-	ochranný oděv ²¹⁾
		KPO-RO	6	kapalinotěsný PO - omezeně použitelný
1	respirátor	PPO-R	5	prachotěsný PO - rovnotlaký
2	filtrační DP	KPO-RS	4	kapalinotěsný PO - rovnotlaký, sprej
3	izolační DP kyslíkový	KPO-R	3	kapalinotěsný PO - rovnotlaký
		NPO-P	2	neplynotěsný PO - přetlakový
4	izolační DP vzduchový	PPO-PN	1c	plynotěsný PO - přetlakový, neautonomní
		PPO-R	1b	plynotěsný PO - rovnotlaký
		PPO-P	1a	plynotěsný PO - přetlakový

Čl. 10/CH

Dokumentace CHS

O prostředcích CHS (příloha č. 4/CH a 5/CH) se vedou záznamy (příloha č. 6/CH) o zařazení do užívání, evidenci, opravách, revizích, kalibracích, provozních kontrolách, spotřebě (hasiva, sorbenty) a návrzích na vyřazení z užívání. Záznamy se vedou písemnou,

popř. elektronickou formou; při použití elektronické formy evidence se musí zabránit možnosti manipulovat s údaji neoprávněnými osobami.

Čl. 11/CH

Revize a provozní kontroly věcných prostředků CHS

- (1) Revize prostředků CHS se provádí minimálně v rozsahu a termínech uvedených v příloze č. 7/CH, pokud právním předpisem, ČSN (popř. mezinárodním technickým pravidlem) nebo výrobcem není stanoveno jinak.
- (2) Provozní kontroly prostředků CHS se provádí minimálně v rozsahu a termínech uvedených v příloze č.7/CH, pokud právním předpisem ²²⁾, ČSN (popř. mezinárodním technickým pravidlem) nebo výrobcem není stanoveno jinak, před zařazením do užívání, po opravě, po použití nebo vyskytne-li se pochybnost o jejich nezávadnosti.
- (3) Nejsou-li dodrženy termíny revizí nebo provozních kontrol, nebo nesplňují-li prostředky CHS parametry vyžadované revizemi nebo provozními kontrolami, anebo mají závadu, musí být vyřazeny z používání.
- (4) Revize a provozní kontroly prostředků CHS smí provádět jen odborný servis nebo oprávněná osoba.
- (5) Oprávněné osoby k provádění revizí nebo provozních kontrol prostředků CHS musí mít k této činnosti odbornou způsobilost, pokud je stanovena, nebo pověření výrobce.

Čl. 12/CH

Bezpečnost práce při plnění a manipulaci s tlakovými lahvemi dýchacích přístrojů

- (1) TL se smí používat jen pro plyn nebo skupinu plynů, pro které jsou konstruovány a vyzkoušeny, pro které odpovídá jejich barevné a trvalé značení a jejichž název je vyznačen na TL. Smějí se plnit do plnicího pracovního přetlaku vyraženého nebo vyznačeného na TL.
- (2) Plnicí zařízení a potrubí musí být zajištěno pojistným systémem tak, aby dovolený plnicí přetlak v TL nemohl být překročen a aby nemohlo dojít ke zpětnému proudění plynu. Dovolенý plnicí přetlak se zajišťuje pojistným zařízením vhodného typu a kontroluje se manometrem. Plnicí zařízení musí být opatřeno zařízením pro odvodušnění a pro vypouštění zbytkového přetlaku plynu.
- (3) Plnění TL může provádět pouze oprávněná osoba. Pracovníci pověřeni obsluhou plnicího zařízení, které patří do kategorie vyhrazených plynových zařízení, musí být seznámeni s předpisy pro obsluhu a se souvisejícími bezpečnostními předpisy, s požárním řádem pracoviště, poplachovými směrnicemi pracoviště a musí být zaškoleni v obsluze těchto zařízení v rozsahu, který určí provozovatel zařízení. Ověřování znalostí pracovníků provádí revizní technik, který má platné osvědčení odborné způsobilosti příslušného druhu, jednou za 3 roky. V případě nevyhrazených plynových zařízení postačuje proškolení provozovatelem bez přítomnosti revizního technika jednou za 5 let^{116, 117}.
- (4) O plnění TL se musí vést minimálně tyto záznamy:
 - a) datum plnění,

¹¹⁶ Vyhláška č. 21/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená plynová zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁷ Nařízení vlády č. 26/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na tlaková zařízení, ve znění nařízení vlády č. 621/2004 Sb.

- b) výrobní číslo láhve,
- c) datum poslední periodické kontroly,
- d) vnitřní objem TL,
- e) provozní tlak láhve,
- f) příjmení a podpis osoby, která plnění provedla,
- g) druh plynu.

(5) Je zakázáno plnit TL:

- a) u nichž prošla lhůta periodické kontroly,
- b) které nemají předepsané barevné nebo vyražené značení nebo jiné předepsané značení,
- c) které mají poškozené nebo netěsné lahvové ventily,
- d) jejichž povrch je poškozen (trhliny, silná koroze, patrná změna tvaru apod.),
- e) s poškozenou patkou nebo límcem tak, že neplní svou funkci, nebo se špatně nasazenou patkou, pokud jsou jimi vybaveny,
- f) jiným plynem, než který je označen na TL,
- g) které mají vyznačeny neúplné základní údaje (výrobce, rok výroby, plnicí médium, výrobní číslo, plnicí provozní tlak, objem TL, zkušební přetlak, platná periodická kontrola),
- h) které obsahují údaje, které se překrývají nebo jsou přeražené,
- i) u nichž byl zjištěn nebo je podezření, že obsahují jiný druh plynu, než pro který jsou určeny,
- j) bez provedení předchozího proplachu plnicím médiem, není-li v TL zbytkový přetlak,
- k) jejichž znečištění by mohlo znesnadnit nebo znemožnit plnění,
- l) v nichž je cizí předmět,
- m) které byly vyřazeny zkušebním orgánem,
- n) jejichž používání nebylo v ČR povoleno.

(6) Intervaly periodických kontrol TL jsou uvedeny v příloze č. 22/CH.

(7) TL jsou barevně značeny podle druhu plynů, pro které jsou určeny (příloha č. 23/CH).

Čl. 13/CH

Ověření a kalibrace měřidel

- (1) Ověření pracovních měřidel stanovených provádí Český metrologický institut nebo autorizované metrologické středisko. Dokladem o ověření pracovního měřidla stanoveného je ověřovací list nebo je měřidlo opatřeno úřední značkou.
- (2) Pracovních měřidel stanovených může být používáno pro daný účel jen po dobu platnosti provedeného ověření. Kalibraci pracovních měřidel nestanovených provádí středisko kalibrační služby, které je akreditováno akreditující osobou¹¹⁸.
- (3) Dokladem o kalibraci pracovního měřidla je kalibrační list¹¹⁹.
- (4) Pracovní měřidla nestanovená mohou být používána pro daný účel jen po dobu platnosti provedené kalibrace. Lhůty kalibrace těchto měřidel nejsou stanoveny předpisem. Lhůtu kalibrace určuje uživatel podle četnosti používání měřidla, podle podmínek prostředí, ve kterém je měřidlo používáno, podle technického stavu a stáří měřidla a na základě doporučení výrobce uvedeného v technické dokumentaci nebo doporučení střediska kalibrační služby provádějící kalibraci měřidla.

¹¹⁸ Český institut pro akreditaci, o.p.s.

¹¹⁹ ČSN EN ISO/EC 17025 Posuzování shody – Všeobecné požadavky na způsobilost zkušebních a kalibračních laboratoří.

- (5) Kalibrace pracovního měřidla se nesmí zaměňovat s činnostmi, které se většinou provádějí uživatelem před měřením nebo v pravidelných intervalech, zpravidla pro nastavení kalibrační křivky měřidla.
- (10) Pro měření detekčními trubičkami nebo trubičkovými detektory se nesmí používat trubičky po expiraci.

Čl. 14/CH

ODBĚR VZORKŮ A NÁLEZY PŘEDMĚTŮ OBSAHUJÍCÍCH NEBEZPEČNÉ LÁTKY (NL)

- (1) Odběr vzorků pro potřeby laboratorního rozboru se provádí v odůvodněných případech, např. když není známa NL nebo když v následujících okamžicích nebude možno odebrat její vzorek z důvodu vysoké těkavosti, nasákavosti povrchu, úniku do kanalizace apod.
- (2) Odběr vzorků NL se provádí souběžně s průzkumem a detekcí v místě zásahu. Odběr vzorků nebezpečné chemické látky provádí výjezdová skupina CHL HZS ČR nebo jednotky HZS ČR.
- (3) Nejedná-li se v souvislosti s nálezem předmětu, který obsahuje známou nebezpečnou chemickou látku, o mimořádnou událost¹²⁰ je třeba dohodnout další postup s orgány životního prostředí, které rozhodnou o dalším postupu nakládání s látkou, popř. o způsobu její likvidace.

Čl. 15/CH

Detekce, charakterizace, identifikace a stanovení nebezpečných látek

- (1) O nasazení detekčních prostředků a analyzátorů v místě zásahu rozhoduje velitel zásahu nebo velitel jednotky.
- (2) Detekční prostředky a analyzátory musí umět obsluhovat technik, velitel družstva nebo určený hasiči v družstvu.
- (3) Není-li schopna jednotka dostupnými detekčními prostředky nebo analyzátory identifikovat látku, povolá na místo zásahu příslušnou CHL HZS ČR nebo výjezdovou skupinu chemického průzkumu, provede odběr vzorku a předá jej příslušné CHL.
- (4) Hasiči, kteří jsou určeni používat detekční prostředky a analyzátory, velitelé družstev a technici procvičí minimálně jednou za měsíc použití těchto prostředků.
- (5) Detekční prostředky a analyzátory se používají k detekci, charakterizaci, identifikaci nebo stanovení NL, a to zejména
 - a) při chemickém nebo radiačním průzkumu k určení zdroje nebo místa úniku NL,
 - b) při chemickém průzkumu k vytýčení hranice nebezpečné zóny, pro ověření, zda koncentrace NL je v bezpečných mezích, nebo při radiačním průzkumu k vytýčení hranice bezpečnostní zóny nebo nebezpečné zóny,
 - c) při monitorování chemické nebo radiační situace v místě a okolí zásahu pro potvrzení nebo vyloučení přítomnosti NL nebo zdroje ionizujícího záření,
 - d) při stanovení kontaminace zasahujících hasičů, obyvatelstva, techniky, objektů, terénu nebo věcných prostředků požární ochrany (dále jen „věcné prostředky“),
 - e) při identifikaci sekundárních zdrojů kontaminace,
 - f) při stanovení účinnosti dekontaminace,
 - g) pro snížení rizika ohrožení zasahujících osob.

¹²⁰ § 2 písm. b) zákona č. 239/2000 Sb.

- (6) Detekční prostředky a analyzátoři lze použít pro daný účel, jen splňují-li podmínky čl. 12/CH a 14/CH a jsou-li provozuschopné.
- (7) Z naměřených a zjištěných údajů je nutné připravit návrhy protichemických opatření a opatření radiační ochrany pro rozhodovací proces velitele zásahu (např. ochrana hasičů, nasazení sil a prostředků, vytyčení zón, optimální způsob a účinnost dekontaminace), příslušných orgánů nebo krizových štábů a pro ochranu obyvatelstva (např. informování nebo evakuace obyvatelstva) a vyloučit možná rizika (např. vzájemná reakce látek, rychlé šíření plynných látek v ovzduší, nepříznivý vliv klimatických podmínek na šíření látek).

Čl. 16/CH

Režim činnosti v kontaminovaném prostředí

- (1) Při zásahu v prostředí s výskytem NL musí být proveden před vstupem do kontaminovaného prostředí (nebezpečné zóny) s hasiči bezpečnostní pohovor, při kterém jsou seznámeni s:
 - a) místem plnění úkolů,
 - b) vlastnostmi NL, pokud již byla charakterizována, detekována nebo identifikována,
 - c) maximální dobou pobytu v kontaminovaném prostředí s ohledem na spotřebu vzduchu izolačního dýchacího přístroje, dobou použití protichemického ochranného oděvu a dobou nutnou pro provedení následné dekontaminace; způsoby ozáření od zdrojů ionizujícího záření a radioaktivních látek, včetně způsobu ochrany a hodnot tolerovatelných dávek,
 - d) postupy a prostředky, kterých se má využít,
 - e) předpokládaným nebezpečím,
 - f) vstupní a výstupní trasou,
 - g) místem a způsobem provedení dekontaminace,
 - h) spojovými prostředky a signály pro komunikaci s velitelem zásahu (jednotky),
 - i) organizací činnosti zasažených osob a se způsobem provedení jejich dekontaminace.
- (2) Činnost v kontaminovaném prostředí (nebezpečné, bezpečnostní zóně) je nutno provádět tak, aby byla eliminována možnost vzniku zavlečené (druhotné) kontaminace mimo nebezpečnou zónu. Zejména je třeba:
 - a) omezit co nejvíce přímý styk s NL,
 - b) omezit dobu pobytu v nebezpečné zóně jen na dobu nezbytně nutnou pro plnění úkolů,
 - c) vyvarovat se přímému styku s osobami ve vnější zóně (např. s podávací skupinou); v případě možnosti kontaminace radioaktivními látkami provést dozimetrickou kontrolu kontaminace osob,
 - d) provést po ukončení činnosti v nebezpečné zóně důkladnou dekontaminaci zasahujících hasičů, zasažených osob a kontaminovaných věcných prostředků a techniky,
 - e) věcné prostředky, které nelze dekontaminovat na místě, je třeba vložit do neprodyšných obalů, které pak musí být dekontaminovány a uschovány do kontejnerů nebo sudů,
 - f) dekontaminované věcné prostředky přemístit do neprodyšných obalů a uschovat do kontejnerů nebo sudů,
 - g) před likvidací dekontaminačního stanoviště jej řádně dekontaminovat,
 - h) provést stanoveným postupem likvidaci odpadních vod po dekontaminaci,
 - i) provést důkladnou následnou dekontaminaci použitých protichemických ochranných oděvů (včetně vnitřních částí oděvů) a věcných prostředků a ve spolupráci s CHL HZS ČR kontrolu účinnosti dekontaminace; v případě kontaminace B-agens, radioaktivními látkami, bojovými chemickými látkami, vysoce toxickými nebezpečnými chemickými

- látkami nebo neznámými látkami provést následnou dekontaminaci na pracovišti vybaveném digestoří,
- j) po dekontaminaci provést kontrolu účinnosti dekontaminace osob,
 - k) po dekontaminaci techniky provést kontrolní měření kontaminace v jejich vnitřních prostorách (kabina osádky),
- (3) Zásady režimu činností v kontaminovaném prostředí jsou uvedeny v metodických listech, popř. typových činnostech.

Čl. 17/CH

Dekontaminace

- (1) Dekontaminace se provádí v případech nebezpečí ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí vyplývající z povahy NL a z důvodu zamezení šíření NL.
- (2) Na místě zásahu rozhoduje o provedení dekontaminace velitel zásahu. Osoby jsou kontaminovány radioaktivní látkou, pokud dozimetrická kontrola kontaminace osoby prokáže hodnoty plošné aktivity větší než 3 Bq/cm².
- (3) Zásady, postupy činnosti a nutná opatření při dekontaminaci jsou uvedeny v metodických listech, popř. v typových činnostech.
- (4) Životnost dekontaminačních činidel je dána pokyny výrobce. V případě dekontaminačních činidel na bázi chlornanů, obsahujících aktivní chlór, se koncentrace dekontaminačního roztoku vypočítá tak, aby byla koncentrace aktivního chlóru v připraveném dekontaminačním roztoku min. 2,5 % hm., pokud není určeno zvláštním předpisem jinak.

Dekontaminace hasičů

- (5) Je-li nutná dekontaminace, dekontaminační prostor je jediným možným prostorem pro výstup z nebezpečné zóny, popř. bezpečnostní zóny při kontaminaci radioaktivními látkami.
- (6) Je-li kontaminantem B-agens, radioaktivní látka, bojová chemická látka, jiná vysoce toxická nebezpečná chemická látka nebo neznámá látka, musí být obsluha dekontaminačního stanoviště, která se pohybuje v nebezpečné zóně, a hasiči, kteří provádějí likvidaci stanoviště, vybaveni stejným stupněm ochrany jako hasiči nasazení v nebezpečné zóně.
- (7) Není-li jednotka vybavena stanovištěm dekontaminace hasičů a hrozí-li nebezpečí z časového prodloužení z neuskutečněné dekontaminace, provede zjednodušenou dekontaminaci.

Dekontaminace zasažených osob

- (8) Dekontaminace zasažených osob se provádí v souladu s metodikou dekontaminace.

Jímání a likvidace odpadních vod po dekontaminaci

- (9) Odpadní vody po dekontaminaci kontaminované radioaktivními látkami, B-agens, bojovými chemickými látkami nebo toxickými nebezpečnými chemickými látkami musí být jímány do sběrných nádrží.
- (10) O jímání odpadních vod po dekontaminaci od ostatních NL rozhodne velitel zásahu na základě charakteru NL a po dohodě s orgány životního prostředí (např. ČIŽP, obecní úřady s rozšířenou působností- referát ŽP).

- (11) Jímání odpadní vody po dekontaminaci se provádí čerpadlem ze záchytné vany do sběrné uzavíratelné nádrže či nádoby, která má dostatečný objem.
- (12) V případě kontaminace radioaktivními látkami nebo bojovými chemickými látkami rozhoduje o dalším nakládání se sběrnou nádrží či nádobou naplněnou odpadní vodou po dekontaminaci SÚJB, popř. Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany.
- (13) V případě kontaminace i při podezření na kontaminaci B-agens se po ukončení oplachu vodou provede dezinfekce odpadní vody ve sběrné nádobě přebytkem desinfekčního prostředku (příloha č. 15/CH) a po stanovené expozici a se souhlasem orgánu životního prostředí a orgánu veřejného zdraví se může tato odpadní voda vypustit do kanalizace.
- (14) Veškeré vypouštění odpadních vod po dekontaminaci, u kterých není zřejmé jejich kvalitativní a kvantitativní složení, podléhá režimu příslušných právních předpisů o odpadech^{121, 122}. Rozhodnutí o způsobu ekologické likvidace odpadních vod musí provést příslušné orgány, které je nutno povolát do místa zásahu (SÚJB, orgány životního prostředí, orgány veřejného zdraví).

Čl. 18/CH

Požadavky na řešení úkolů jednotkami při mimořádných událostech s výskytem nebezpečných látek předurčenosti Z

- (1) Požadavky na plnění úkolů při mimořádných událostech s výskytem nebezpečných chemických látek nebo bojových chemických látek
 - a) základní jednotka – „Z“
 - dokáže rozpoznat únik NL, umí jej určit z bezpečné vzdálenosti na základě vnějších znaků a projevů havárie, podle jejich označení a speciálních obalů,
 - dokáže prostřednictvím komunikace s OPIS podle havarijního plánu, přepravní dokumentace a identifikačních údajů NL posoudit nebezpečnost látky pro zasahující jednotky i obyvatelstvo,
 - má k dispozici a umí používat jednoduché detekční prostředky hořlavých par a plynů a toxických látek, s nimiž je v zásahovém obvodu nakládáno (výroba, skladování, zpracování apod.), a jednoduché detekční prostředky bojových chemických látek,
 - má osvojeny metody, postupy a prostředky pro provedení zásahu malé mimořádné události s výskytem NL dle svého předurčení, je schopna provést prvotní opatření u velkých mimořádných událostí s cílem stabilizovat situaci do příjezdu jednotky vyššího typu („S“ nebo „O“),
 - má osvojeny metody, postupy a prostředky pro dekontaminaci hasičů, ochranných a věcných prostředků PO po zásahu a pro dekontaminaci osob,
- (2) Požadavky na plnění úkolů při mimořádných událostech při úniku radioaktivních látek
 - a) základní jednotka – „Z“
 - dokáže pomocí zásahového dozimetru a vnějších znaků (informace, značení, havarijní plán apod.) rozpoznat radiační událost, při níž může dojít k ozáření,
 - v případě jakékoliv radiační události okamžitě předá zprávu prostřednictvím OPIS styčnému místu SÚJB,
 - každý určený zásahový požární automobil je vybaven jedním zásahovým dozimetrem, alespoň jedním osobním dozimetrem a popřípadě jedním radiometrem s měřičem kontaminace záření beta,

¹²¹ Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹²² Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů.

- umí na základě provedeného radiačního průzkumu vytyčit bezpečnostní zónu pro expozici zářením gama, změřit dávkový příkon v místě zásahu a určit dobu pobytu a navrhnout dobu pobytu osob při zásahu v bezpečnostní zóně včetně jejich vybavení v souladu se zásadami radiační ochrany,
- bude-li jednotka vybavena měřičem kontaminace posoudí na základě měření, zda došlo ke kontaminaci radioaktivními látkami (dále jen „RaL“) a vytyčí bezpečnostní zónu pro kontaminaci RaL emitujícími záření beta,
- provádí dozimetrickou kontrolu ozáření a kontaminace zasahujících osob,
- má osvojeny metody, postupy a prostředky pro provedení zásahu u lokální radiační události, je schopna provést prvotní opatření s cílem stabilizovat průběh mimořádné události do příjezdu jednotky vyššího typu („S“ nebo „O“),
- má osvojeny metody, postupy a prostředky pro dekontaminaci hasičů, ochranných a věcných prostředků po zásahu na své stanici, příp. na stanici vyššího typu a pro dekontaminaci osob,

VĚCNÉ PROSTŘEDKY CHS

Mezi věcné prostředky CHS patří:

- a) hasiva
 - aa) pěnidla,
 - ab) detergenty (smáčedla),
 - ac) hasicí přísady,
 - ad) prášková hasiva,
 - ae) plynná hasiva,
 - af) speciální hasiva,
- b) dekontaminační prostředky
 - stanoviště dekontaminace osob,
 - stanoviště dekontaminace techniky,
 - dekontaminační sprchy,
 - záchytné vany,
 - zásobníky na kontaminovanou a odpadní vodu,
 - směšovací zařízení pro dekontaminační roztoky,
 - příslušenství dekontaminačního stanoviště,
 - dekontaminační činidla a látky na přípravu dekontaminačních roztoků,
- c) neutralizační, sorpční a emulgační látky a prostředky,
- d) speciální věcné prostředky
 - da) detekční a měřicí
 - osobní dozimetr,
 - zásahový dozimetr,
 - radiometry,
 - měřiče kontaminace,
 - spektrometr,
 - oxymetry (detekční přístroje na stanovení koncentrace kyslíku),
 - explozometry (detekční přístroje na stanovení koncentrace hořlavých par a plynů),
 - toximetry (detekční přístroje na stanovení toxických látek),
 - multifunkční detekční přístroje,
 - selektivní analyzátory na bojové chemické látky a těkavé organické páry,
 - analytické přístroje,
 - jednoduché detekční prostředky na bojové chemické látky,
 - detekční trubičky s nasávači a trubičkové detektory,
 - detekční, průkazníkové a indikátorové papírky,
 - soupravy pro odběr vzorků,
 - termovize, bezkontaktní teploměry a pyrometry,
 - zkušební zařízení (měřicí skříňky a stolice pro kontrolu dýchací techniky, přístroje pro zkoušení těsnosti a pro kontrolu osobních ochranných prostředků),
 - přístroje na měření hygienické nezávadnosti stlačeného vzduchu,
 - kalibrované kontrolní manometry,
 - db) čerpadla na NL bez motorového pohonu,
- e) prostředky na olejové havárie, separátory, odlučovače, prostředky individuální ochrany a osobní výstroj
 - ea) protichemické ochranné oděvy,

- plynotěsné protichemické ochranné oděvy (přetlakové a nepřetlakové),
- neplynotěsné protichemické ochranné oděvy,
- eb) izolační dýchací přístroje,
 - autonomní dýchací přístroje vzduchové s otevřeným okruhem,
 - autonomní dýchací kyslíkové přístroje s uzavřeným okruhem,
 - hadicové dýchací přístroje s přívodem stlačeného vzduchu,
 - potápěčské autonomní dýchací přístroje,
- ec) filtrační dýchací přístroje,
- ed) oživovací (křísící) přístroje,
- f) plnicí zařízení TL a náhradní TL
 - fa) vysokotlakové vzduchové kompresory a stanice,
 - fb) kyslíkové přečerpávací pumpy,
 - fc) náhradní TL k dýchacím přístrojům a potápěčské technice.

ROZSAH UŽIVATELSKÉ KONTROLY VĚCNÝCH PROSTŘEDKŮ CHS PŘED POUŽITÍM

Uživatelská kontrola prostředků CHS se provádí dle pokynů výrobce nebo návodu k použití. Není-li výrobcem stanoveno jinak, je bezprostředně před použitím nutno zkontrolovat:

1. Autonomní dýchací přístroje vzduchové s otevřeným okruhem
 - a) jednostupňový
 - vizuálně celistvost, úplnost, nepoškozenost,
 - dotažení všech spojů,
 - tlak v TL,
 - zkouška těsnosti vysokotlaké části,
 - funkce plicní automatiky a varovného signálu,
 - těsnost nízkotlaké části,
 - vizuálně celistvost a neporušenost masky,
 - těsnost obličejové masky,
 - b) dvoustupňový
 - vizuálně celistvost, úplnost, nepoškozenost,
 - dotažení všech spojů,
 - tlak v TL,
 - těsnost vysokotlaké a středotlaké části,
 - funkce plicní automatiky (včetně funkce přetlaku) a varovného signálu,
 - těsnost skříňe plicní automatiky,
 - vizuálně celistvost a neporušenost obličejové masky,
 - těsnost obličejové masky.
2. Autonomní kyslíkové dýchací přístroje s uzavřeným okruhem s plynným kyslíkem
 - vizuálně celistvost, úplnost, nepoškozenost,
 - dotažení všech spojů,
 - tlak v TL,
 - funkce dýchacích ventilů,
 - funkce varovného signálu,
 - těsnost systému nízkotlaké části a funkce směrového ventilu,
 - funkce plicní automatiky, ručně přídavného a přetlakového ventilu,
 - těsnost přístroje přetlakem,
 - vizuálně celistvost a neporušenost obličejové masky,
 - těsnost obličejové masky.
3. Filtrační dýchací přístroje
 - celistvost, úplnost, nepoškozenost, funkčnost,
 - těsnost obličejové masky,
 - vhodnost filtru a jeho správné nasazení.
4. Křísící přístroje
 - celistvost, úplnost, nepoškozenost,
 - tlak v TL (pokud ji přístroj obsahuje),
 - stav pryžových a plastových součástí.
5. Protichemické ochranné oděvy

- celistvost, úplnost, nepoškozenost.
6. Detekční prostředky a analyzátory a měřidla
- celistvost, úplnost, nepoškozenost,
 - dostatečnou kapacitu baterií (pokud je obsahují),
 - platnost kalibrace, popř. ověření,
 - u dozimetrických prostředků zkontrolovat správnou funkci přístroje minimálně v jednom měřicím bodě.

Příloha č. 3/CH

**MAXIMÁLNÍ DOPORUČENÉ DOBY POBYTU HASIČŮ V PROTICHEMICKÉM
OCHRANNÉM ODĚVU**

1. Stupeň ochrany 4/PPO-R, 4/NPO-P, 4/KPO-R, 4/KPO-RS, 4/PPO-R nebo 4/KPO-RO - autonomní dýchací přístroj vzduchový s otevřeným okruhem (vydechování mimo prostor oděvu) s protichemickým ochranným oděvem typu 1b nebo typu 2-6:
 - a) při okolní teplotě 20 °C nepřetržitá činnost v délce max. 50 min; při namáhavé práci je třeba vždy po 20 minutách činnosti zařadit desetiminutovou přestávku,
 - b) při okolní teplotě 30 °C nepřetržitá činnost v délce max. 15 minut nebo dva deseti-minutové úseky činnosti oddělené pětiminutovou přestávkou.
2. Stupeň ochrany 4/PPO-P nebo 4/PPO-PN - autonomní dýchací přístroj vzduchový s otevřeným okruhem (vydechování do pododěvního prostoru) s protichemickým ochranným oděvem typu 1a nebo 1c:
 - a) při okolní teplotě 25 °C nepřetržitá činnost v délce max. 35 minut nebo dva dvacetiminutové úseky činnosti oddělené pětiminutovou přestávkou,
 - b) při okolní teplotě 30 °C nepřetržitá činnost v délce max. 15 minut nebo dva deseti-minutové úseky činnosti oddělené pětiminutovou přestávkou.
3. Stupeň ochrany 3/PPO-R, 3/NPO-P, 3/KPO-R, 3/KPO-RS, 3/PPO-R nebo 3/KPO-RO - autonomní kyslíkový dýchací přístroj s uzavřeným okruhem s protichemickým ochranným oděvem typu 1b nebo typu 2 až typu 6 při okolní teplotě 35 °C nepřetržitá činnost v délce max. 15 minut nebo dva deseti-minutové úseky činnosti oddělené desetiminutovou přestávkou.

Při jiných teplotách je nutno uvedené časové intervaly přiměřeně upravovat.

**PŘEHLED PROSTŘEDKŮ CHEMICKÉ SLUŽBY, O KTERÝCH SE VEDE ZÁZNAM
O PROVOZU, REVIZÍCH A PROVOZNÍCH KONTROLÁCH**

Prostředky CHS	Záznam o provozu	Revize	<u>Pro</u> <u>vozní</u> <u>kontrola</u>
izolační dýchací přístroje vzduchové	X	X	X
izolační dýchací přístroje kyslíkové	X	X	X
filtrační dýchací přístroje	X	O	X
ochranné masky	O	O	X
křísicí přístroje	X	X/O	X
protichemický ochranný oděv - PPO-P, PPO-PN	X	X/O	X
protichemický ochranný oděv - PPO-R	X	O	X
potápěčská technika	X	X	X
tlakové láhve	X	X	X
únikové prostředky	X	O	X

Poznámka:

X – provádí se; O – neprovádí se; X/O – dle typu se provádí nebo ne.

**PŘEHLED MĚŘIDEL, DETEKČNÍCH PROSTŘEDKŮ A ANALYZÁTORŮ
CHEMICKÉ SLUŽBY¹²³**

Měřidla, detekční prostředky a analyzátory	Evidence o použití	Ověření	Kalibrace	Provozní kontrola
detekční přístroje a analyzátory	X	O	X	X
dozimetrické přístroje	X	X	X	X
měřicí skříňky a stolice pro kontrolu dýchačí techniky	O	O	X	O
přístroje pro zkoušení těsnosti osobních ochranných prostředků	O	O	X	O
váhy	O	O	X	O
závaží (pokud není součástí vah)	O	X	O	O
pH metry	O	O	X	X
teploměry	O	O	X	O
hustoměry	O	O	X	O
kontrolní manometry	O	O	X	O
infrateploměry	O	O	O	X
termovize	O	O	O	X

Poznámka:

X – provádí se; O – neprovádí se.

¹²³ Do přehledu nejsou zahrnuta pracovní měřidla CHL HZS ČR, která podléhají Příručce jakosti CHL HZS ČR.

PŘEHLED A OBSAH DOKUMENTACE O PROVOZU, REVIZÍCH A PROVOZNÍCH KONTROLÁCH PROSTŘEDKŮ CHS

1. Dokumentaci prostředků CHS stanovených přílohou č. 4/CH vedou:
 - a) příslušný pracovník CHS dokumenty uvedené v odst. 2 písm. a) až d) a odst. 2 písm. i) až j),
 - b) velitel jednotky, velitelé čet, družstev dokumenty uvedené v odst. 2 písm. e) až h).
2. Dokumentace prostředků CHS:
 - a) záznamy o evidenci prostředků CHS obsahují
 - datum záznamu,
 - název prostředku CHS,
 - název činnosti vykonávané s prostředkem CHS (revize, kalibrace, provozní kontrola, oprava),
 - doba expozice, druh NL a její koncentrace (pokud byla měřena) u protichemických ochranných oděvů v případě zásahu na NL,
 - příjmení a podpis osoby, která provedla záznam,
 - b) záznamy o provozních kontrolách prostředků CHS obsahují
 - datum záznamu,
 - název prostředku CHS,
 - výrobní nebo evidenční číslo prostředku CHS,
 - výsledky zkoušek získané provozní kontrolou,
 - příjmení a podpis osoby, která provedla provozní kontrolu,
 - c) revizní protokoly obsahují
 - datum provedení revize,
 - název prostředku CHS,
 - výrobní nebo evidenční číslo prostředku CHS,
 - výsledek revize,
 - příjmení a podpis osoby, která provedla revizi,
 - d) kalibrační protokoly a ověřovací listy
 - obsah těchto dokumentů je stanoven ČSN ³⁵⁾ (kalibrační list) a vyhláškou ¹⁸⁾ (ověřovací list) a za jejich správnost odpovídá subjekt, který provedl metrologický úkon,
 - e) záznamy o použití protichemických ochranných oděvů při zásahu obsahují
 - datum použití,
 - druh použitého prostředku CHS,
 - evidenční číslo použitého prostředku CHS,
 - doba expozice, druh NL a její koncentrace (pokud byla měřena) u protichemických ochranných oděvů v případě zásahu na NL,
 - místo použití,
 - f) záznamy o použití vybraných prostředků CHS při zásahu obsahují
 - datum použití,
 - druh použitého prostředku CHS,
 - evidenční číslo použitého prostředku CHS,
 - místo použití prostředku CHS,
 - výsledky měření a jméno uživatele,
 - g) záznamy o obdržení dávkách od zdrojů ionizujícího záření a kontaminaci NL (viz příloha č. 7/CH)

- h) záznamy o použití ochranných prostředků hasiči při odborné přípravě a výcviku obsahují
 - datum použití prostředku CHS,
 - jméno a příjmení hasiče,
 - druh použitého prostředku CHS,
 - evidenční číslo použitého prostředku CHS,
 - místo a doba použití,
 - i) provozní deník plnicích zařízení vzduchových a kyslíkových TL obsahuje
 - datum provozu,
 - údaj o motohodinách,
 - počet naplněných láhví,
 - majitel TL, které byly naplněny,
 - podpis technika, který provedl plnění,
 - dále je v provozním deníku uvedena každá technická prohlídka, revize, údržba, výměny olejů a filtračních náplní vždy s datem, výsledkem a podpisem osoby, která úkon provedla,
 - j) deník o plnění TL obsahuje
 - datum plnění,
 - výrobní číslo TL, která byla plněna (je-li zavedeno evidenční číslo, musí existovat prokazatelná návaznost na výrobní číslo),
 - údaj o platné revizi TL,
 - název organizace, pro kterou bylo plnění provedeno,
 - objem TL,
 - plnicí provozní tlak TL,
 - podpis oprávněné osoby, která provedla plnění,
3. Skartační doby dokumentace CHS
- a) *dokumentace uvedená v odst. 2 písm. a, i) a j)*
 - po dobu existence prostředku a 5 let po jeho vyřazení,
 - b) *dokumentace uvedená v odst. 2 písm. b), f) a h)*
 - po dobu 5 let (u revizních zpráv min. do další revizní zprávy),
 - c) *dokumentace uvedená v odst. 2 písm. g) /viz příloha č. 7/.*

ROZSAH A TERMÍNY PROVOZNÍCH KONTROL A ZKOUŠEK VYBRANÝCH PROSTŘEDKŮ CHS

Pokud výrobce nebo návod k obsluze nestanoví jinak, provádí se provozní kontroly a zkoušky vybraných prostředků CHS v následujícím rozsahu a termínech.

1. Izolační dýchací přístroje vzduchové

Zkoušky se provádějí v rozsahu návodu na použití výrobce, nejméně je však nutno jednou za 6 měsíců a po použití zkontrolovat

- celistvost, úplnost, funkčnost,
- tlak v TL,
- těsnost plicní automatiky za podtlaku a přetlaku,
- otevírací podtlak plicní automatiky u rovnotlakých přístrojů,
- spínací podtlak plicní automatiky u přetlakových přístrojů,
- statický přetlak plicní automatiky u přetlakových dýchacích přístrojů,
- hodnotu středotlaku u přetlakových dýchacích přístrojů,
- těsnost vysokotlaké a středotlaké části,
- funkci varovného signálu,
- zkoušku manometru,
- stav pryžových součástí.

2. Izolační dýchací přístroje kyslíkové

Zkoušky se provádějí v rozsahu návodu na použití výrobce, nejméně je však nutno jednou za 6 měsíců a po použití zkontrolovat

- celistvost, úplnost, funkčnost,
- tlak v TL,
- těsnost za podtlaku a přetlaku,
- stálou dávku kyslíku,
- otevírací podtlak plicní automatiky,
- otevírací přetlak přetlakového ventilu,
- funkci varovného signálu,
- stav pryžových a plastových součástí,
- funkci automatického proplachu,
- stav pohlcovače,
- u přístrojů s vyvíječem kyslíku provést test elektronických funkcí dle návodu výrobce.

3. Obličejové masky

Při kontrolách je třeba minimálně jednou za 6 měsíců a po použití zkontrolovat

- celistvost, úplnost, funkčnost,
- průhlednost zorníků,
- stav veškerých pryžových a plastových částí.

4. Křísicí přístroje

Zkoušky se provádějí v rozsahu návodu na použití výrobce, nejméně je však nutno jednou za 6 měsíců a po použití zkontrolovat

- celistvost, úplnost,
- tlak v TL,
- funkci a kompletnost všech součástí,
- stav pryžových a plastových součástí.

5. Protichemické ochranné oděvy

Zkoušky se provádějí v rozsahu návodu na použití výrobce, nejméně je však nutno jednou za 6 měsíců a po použití zkontrolovat

- celistvost, úplnost,
- těsnost oděvu,
- stav základního materiálu, švů a celého ochranného oděvu.

Po zásahu na NL je nutno provést kontrolu porovnáním povolené doby expozice zjištěné, resp. působící na protichemický ochranný oděv, NL s tabulkami odolnosti stanovené výrobcem protichemického ochranného oděvu nebo materiálu, z něhož je vyroben.

6. Potápěčská technika

Pokud výrobce nestanoví jinak, provádějí se zkoušky jednou za 6 měsíců a po použití

- celistvost, úplnost, funkčnost,
- tlak v TL,
- těsnost plicní automatiky,
- těsnost vysokotlaké a středotlaké části,
- stav pryžových a tlakových součástí,
- těsnost ventilů potápěčských oděvů, kompenzátorů vztlaku,

U TL, které jsou součástí potápěčské techniky, je třeba 1x za 6 měsíce vyměnit vzduch.

7. Tlakové lahve

Rozsah a intervaly periodické kontroly a zkoušení TL používaných u HZS ČR, včetně kontroly TL před plněním jsou uvedeny v příloze č. 22.

8. Vzduchové kompresory a kompresorové stanice

Kontrola se provádí podle pokynů a v rozsahu stanoveném výrobcem. Přitom se dbá na dodržování periodické revize zásobníků na stlačený vzduch. Při pochybnostech o správné funkci kompresoru nebo kvalitě plněného vzduchu se provádí kontrola kvality stlačeného vzduchu.

9. Detekční prostředky a analyzátory, dozimetrické přístroje a měřicí zařízení

Kalibrace a ověření viz čl. 14.

Kontrola se provádí alespoň jednou měsíčně a obsahuje minimálně

- datum, příjmení a podpis odpovědné osoby,
- kontrolu celistvosti, úplnosti, funkčnosti,
- kontrolu kapacity akumulátorů,
- případnou další kontrolovanou činnost, např. zkušební měření (kontrolní zářič slouží ke kontrole funkce měřidla).

Příloha č. 8/CH

**ZÁSADY EVIDENCE HASIČŮ VYSTAVENÝCH PŮSOBENÍM NEBEZPEČNÝCH
LÁTEK**

1. Evidence se provádí u všech hasičů, kteří se jakýmkoliv způsobem dostali při činnosti spojené se zásahem jednotky do možného kontaktu s NL. Předmětem evidence jsou i případy přímého kontaktu hasiče se zachraňovanou, infekční nemocí nakaženou osobou.
2. Způsob evidence stanoví velitel jednotky.
3. Evidence se vede pro každého hasiče samostatně a jejím obsahem je:
 - a) jméno, příjmení a osobní evidenční číslo hasiče,
 - b) datum, kdy došlo k expozici ionizujícím zářením nebo ke kontaminaci NL,
 - c) hodnoty obdržené dávky a plošné aktivity nebo druh NL a její koncentrace,
 - d) doba činnosti hasiče v prostředí s výskytem NL (doba expozice),
 - e) druh použitých ochranných prostředků (u protichemických ochranných oděvů jejich název a druh),
 - f) údaj o typu detekčního prostředku nebo analyzátoru a jeho evidenčním čísle.
 - g) Výpis z evidence se předkládá služebnímu lékaři při preventivně lékařské péči, popř. při závažném onemocnění hasiče.
4. Záznamy o dávkách ionizujícího záření se uchovávají po celou dobu služby u jednotky a dále až do doby, kdy osoba dosáhne nebo by dosáhla 75 let věku nebo po dobu 30 let po ukončení pracovní činnosti, během které byla osoba vystavena ionizujícímu záření¹²⁴; záznamy o kontaminaci osob nebezpečnými chemickými látkami se uchovávají po celou dobu výkonu služby u jednotky, minimálně však po dobu 10 let po ukončení pracovní činnosti, během které byla osoba vystavena kontaminaci NL.

¹²⁴ Vyhláška č. 307/2002 Sb., o radiační ochraně, ve znění vyhlášky č. 499/2005 Sb.

Příloha č. 9/CH

LIMITY PRO OMEZOVÁNÍ OZÁŘENÍ¹²⁵

Typy limitů	HODNOTY EFEKTIVNÍ DÁVKY
obecný (pro obyvatelstvo)	1 mSv za kalendářní rok výjimečně 5 mSv za dobu 5 za sebou jdoucích kalendářních roků
pro radiační pracovníky	50 mSv za kalendářní rok a současně nejvýše 100 mSv za 5 za sebou jdoucích kalendářních roků
pro zasahující fyzické osoby při mimořádné události (radiační nehoda, radiační havárie), záchrana osob	200 mSv za kalendářní rok

¹²⁵ Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

ZÁZNAMOVÝ LIST O MĚŘENÍ KONTAMINACE OSOB

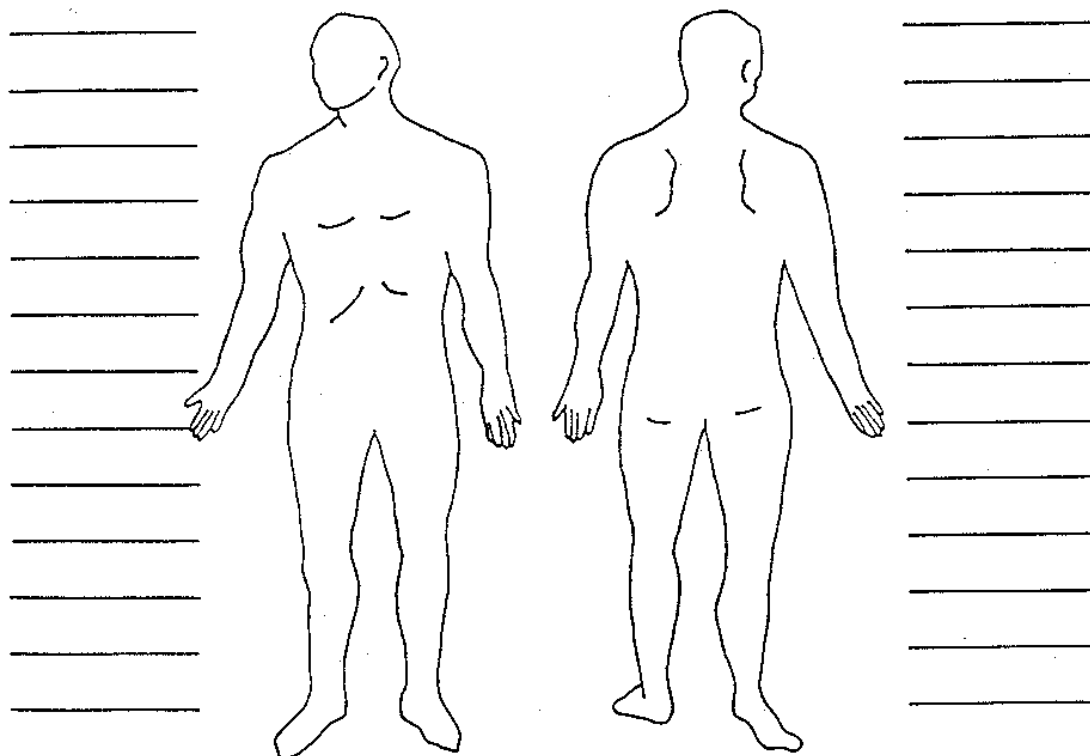
Provedl: _____

Číslo nebo kód MS: _____

Příjmení jednotlivce: _____ MS: _____

Pohlaví: M Ž

Typ přístroje: _____ Odečtené pozadí: _____

Poznámky: Na řádky v obrázku napište naměřené hodnoty. Místa měření označte šipkami. Zaznamenejte jen hodnoty vyšší než pozadí.

Je nutná dekontaminační procedura: Ano Ne

Výsledky měření štítné žlázy: _____ []

(čistá hodnota četnosti impulsů) (Jednotka)

Nutnost dalšího vyhodnocení ve zdravotnickém zařízení Ano Ne

Měření provedl (příjmení, podpis):

ZÁZNAM O MĚŘENÍ KONTAMINACE VOZIDLA

Provedl: _____

Číslo nebo kód MS: _____

SPZ vozidla: _____

Jméno řidiče, firma: _____

Typ vozidla: osobní auto nákladní auto autobus jiné: _____

Datum/čas: _____/_____

Monitorovaná plocha	Počáteční průzkum		Po dekontaminaci	
	Odečtené hodnoty [imp/s]		Odečtené hodnoty [imp/s]	
	α	$\beta+\gamma$	α	$\beta+\gamma$
Pozadí				
A. přední nárazník				
B. zadní nárazník				
C. pravá přední pneumatika nebo prohlubeň kola				
D. pravá zadní pneumatika nebo prohlubeň kola				
E. levá přední pneumatika nebo prohlubeň kola				
F. levá zadní pneumatika nebo prohlubeň kola				
G. mřížka chladiče				
H. jiné části vnějšího povrchu (specifikujte)				
a)				
b)				
c)				
I. vzduchový filtr sání				
J. vnitřek (specifikujte)				
a)				
b)				
c)				

Stěry

Místo odběru vzorků	Setřená plocha [cm ²]	Datum/čas	Kód stěru	Poznámka

Návrh k zabavení vozidla NE ANO (důvod): _____

Použitý monitor kontaminace:

Příloha č. 13/CH

DEKONTAMINAČNÍ ČINIDLA ¹²⁶ A SORBENTY

Kontaminant	Dekontaminační činidla		
	Povrchy	Protichemický ochranný oděv	Povrch těla
kyseliny	1. sorbent 2. soda, mletý vápenec nebo vápno v pevné formě 3. 10% NaHCO ₃ nebo K ₂ CO ₃	voda	voda
zásady	1. sorbent 2. voda 3. 5% H ₂ SO ₄ 4. 5% kyselina citronová 5. 8% kyselina octová (ocet)	voda	voda
čpavek	8% kyselina octová (ocet)	8% kyselina octová (ocet)	voda
chlór	1. sorbent + voda 2. soda, mletý vápenec nebo vápno v pevné formě 3. 5 až 10% NaHCO ₃ nebo K ₂ CO ₃	5 až 10% NaHCO ₃ nebo K ₂ CO ₃	voda
kyanidy	1. sorbent + voda 2. soda, mletý vápenec nebo vápno v pevné formě 3. 5 až 10% NaHCO ₃ nebo K ₂ CO ₃	10% NaHCO ₃	10% NaHCO ₃
ropné látky	1. sorbent, detergent 2. komerční dekontaminační činidla ¹²⁷	1. detergent 2. komerční dekontaminační činidla	1. mýdlo + voda 2. komerční dekontaminační činidla
nebezpečné chemické látky	1. voda 2. 0,5 až 3% detergent 3. komerční dekontaminační činidla	1. voda 2. 0,5 až 3% detergent 3. komerční dekontaminační činidla	1. mýdlo + voda 2. komerční dekontaminační činidla
radioaktivní látky	1. 0,5 až 3% detergent 2. komerční dekontaminační činidla (např. Neodekont)	1. 0,5 až 3% detergent 2. komerční dekontaminační činidla (např. Neodekont)	1. 0,5 až 3% detergent 2. mýdlo + voda 3. komerční dekontaminační činidla (např. Neodekont)
bojové chemické látky	1. roztok Ca(ClO) ₂ ¹²⁸ 2. roztok NaClO + 2% NaOH 3. roztok „Savo Prim“ (obsahuje již NaOH) 4. roztok Savo 5. roztok „Chloramin B“ 6. komerční dekontaminační činidla	1. roztok Ca(ClO) ₂ 2. roztok NaClO + 2% NaOH 3. roztok „Savo Prim“ (obsahuje již NaOH) 4. roztok Savo 5. roztok „Chloramin B“ 6. komerční dekontaminační činidla	1. mýdlo + voda (pro dekontaminaci očí 1 až 2% NaHCO ₃) 2. komerční dekontaminační činidla

¹²⁶ V tabulce uvedené koncentrace se vztahují k vodným roztokům či suspenzím. V případě rozpuštění pevné látky ve vodě se údajem % rozumí hmotnostní koncentrace, v případě rozpuštění kapaliny ve vodě o koncentraci objemovou. Čísla uvedená v tabulce nejsou pořadím aplikace, ale příklady alternativy využití různých dekontaminačních činidel nebo sorbentů.

¹²⁷ Komerční dekontaminační činidla (schválená MV-generálním ředitelstvím HZS ČR) se aplikují dle pokynů výrobce (dodavatele).

¹²⁸ Pro přípravu dekontaminační suspenze nebo roztoku Ca(ClO)₂, NaClO, „Savo Prim“, Savo nebo „Chloramin B“ je rozhodující obsah aktivního chlóru, který by neměl být při aplikaci v suspenzi nebo roztoku nižší než

B-agens	1. na mokrý povrch práškové chlorové vápno posypáním 2. na suchý povrch suspenzi chlorového vápna a vody 1:2 (doba působení 30 min) nebo roztok chlorového vápna 1:1 (20 min) nebo Savo 3 % (30 min) 3. 2% „Persteril 36 %“ ¹²⁹ (20 min) 4. 4% „Persteril 15 %“ (20 min)	1. 2% „Persteril 36 %“ 2. 4% „Persteril 15 %“ expozice 1 minutu při aplikaci dekontaminační sprchou nebo 2 minuty při ruční aplikaci	1. 0,2% „Persteril 36%“ 2. 0,4% „Persteril 15%“ expozice 1 minutu při aplikaci dekontaminační sprchou nebo 2 minuty při ruční aplikaci (mytí pokožky a vlasů provádět mýdlem s dezinfekčním účinkem)
---------	--	--	---

Dezinfekce odpadní vody z dekontaminace kontaminované B-agens

Dezinfekční prostředek	Objem dezinfekčního prostředku	Celkový objem odpadní vody
„Persteril 36 %“	2 l	100 l
„Persteril 15 %“	5 l	100 l

Poznámka: promíchat, nechat 30 minut účinkovat a pak zlikvidovat.

Doporučená aplikační množství dekontaminačních kapalin (v litrech na čtvereční metr povrchu)

Způsob nanášení dekontaminačních kapalin	Množství [l/m ²]
dekontaminační roztok sprchou	0,5
dekontaminační roztok mechanicky	1
oplach vodou (sprcha, mlhová proudnice)	10
oplach vodou (sprcha, mlhová proudnice) při zasažení radioaktivní látkou	50

Dekontaminační činidla se skladují podle pokynů výrobce. V případě chlornanů obsahujících aktivní chlor a Persterilu je třeba vzhledem k bezpečnosti a kvalitě dekontaminačního činidla striktně dodržovat požadavky na skladování:

- skladovat ve větraných a suchých prostorech,
- zabránit kondenzaci vzdušné vlhkosti lze temperováním skladovacích prostor,
- velká balení skladovat tak, aby je bylo možno v případě problémů odvézt,
- při manipulaci dodržovat bezpečnostní a hygienická opatření, která jsou uvedena na bezpečnostním listu,
- neskladovat společně s látkami, u kterých by mohlo dojít k nežádoucí reakci.

2,5 % hm., přičemž výrobci garantují u nových výrobků obsah aktivního chlóru takto: Ca(ClO)₂ min. 60 % hm., NaClO min. 15 % hm., „Savo Prim“ a „Savo“ 4,5 % hm. a „Chloramin“ min. 25 % hm.

¹²⁹ K dezinfekčnímu roztoku pod obchodním názvem „Persteril 36 %“ a „Persteril 15 %“ se přistupuje jako ke 100% roztokům. Způsob ředění (míchání) se u jednotlivých koncentrací provede takto: 2% roztok „Persterilu 36 %“ se připraví smícháním např. 98 l vody a 2 l „Persteril 36 %“, 4% roztok „Persterilu 15 %“ smícháním 96 l vody a 4 l „Persteril 15 %“. Roztok je třeba připravovat v plastových nádobách. Zředěné a nepoužité roztoky je možno skladovat v temnu a chladu (max. 20 °C) nejdéle 7 dnů.

DĚLENÍ NEBEZPEČNÝCH LÁTEK

1. Zákon o chemických látkách a chemických přípravcích ⁷⁾ dělí NL a přípravky na výbušné, oxidující, extrémně hořlavé, vysoce hořlavé, hořlavé, vysoce toxické, toxické, zdraví škodlivé, žíravé, dráždivé, senzibilující, karcinogenní, mutagenní, toxické pro reprodukci, nebezpečné pro životní prostředí.
2. Na obalu NL musí být uvedeny tyto údaje:
 - a) chemický název,
 - b) symbol nebezpečnosti (příloha č. 17/CH),
 - c) označení specifické rizikovosti R-větou nebo kombinacemi R-vět (příloha č. 15),
 - d) pokyny pro bezpečné nakládání vyjádřené S-větou nebo kombinacemi S-vět (příloha č. 16/CH),
 - e) název, sídlo a IČO nebo jméno, příjmení a IČO výrobce nebo dovozce.
3. Základní dokumentací NL je bezpečnostní list ¹³⁰, který musí obsahovat tyto údaje:
 - a) identifikace látky nebo přípravku a identifikace jejich výrobce či dovozce,
 - b) informace o složení látky nebo přípravku,
 - c) údaje o nebezpečnosti látky nebo přípravku,
 - d) pokyny pro poskytování první pomoci,
 - e) opatření pro hasební zásah při požárech látky nebo přípravku,
 - f) opatření při havarijním úniku látky nebo přípravku,
 - g) pokyny pro manipulaci a skladování látky nebo přípravku,
 - h) způsob kontroly expozice osob látkou nebo přípravkem a jejich ochrana,
 - i) informace o fyzikálních a chemických vlastnostech látky nebo přípravku,
 - j) informace o stabilitě a reaktivitě látky nebo přípravku,
 - k) informace o toxikologických vlastnostech látky nebo přípravku,
 - l) ekologické informace o látce nebo přípravku,
 - m) informace o zneškodňování látky nebo přípravku,
 - n) informace pro přepravu látky nebo přípravku,
 - o) informace o právních předpisech vztahujících se k látce nebo přípravku.
4. Předpisy pro přepravu po silnicích ADR a železnici RID rozdělují NL podle tříd nebezpečnosti (v závorce jsou uvedeny názvy podle RID). Bezpečnostní značky jsou uvedeny v příloze č. 18/CH.

třída 1	výbušné látky a předměty
č. 1	podtřídy 1.1, 1.2 a 1.3
č. 1.4	podtřída 1.4
č. 1.5	podtřída 1.5
č. 1.6	podtřída 1.6
třída 2	plyny
č. 2.1	hořlavé plyny
č. 2.2	nehořlavé, netoxické plyny
č. 2.3	toxické plyny
třída 3	hořlavé kapaliny (zápalné kapalné látky)

¹³⁰ Vyhláška č. 231/2004 Sb., kterou se stanoví podrobný obsah bezpečnostního listu k nebezpečné chemické látce a chemickému přípravku.

třída 4.1	hořlavé tuhé látky, samovolně se rozkládající látky a znečistlivěné výbušniny (zápalné pevné látky)
třída 4.2	samozápalné látky
třída 4.3	látky, které ve styku s vodou vyvíjejí hořlavé (zápalné) plyny
třída 5.1	látky podporující hoření (působící oxidačně)
třída 5.2	organické peroxidy
třída 6.1	jedovaté látky
třída 6.2	infekční látky (látky způsobilé vyvolat nákazu)
třída 7	radioaktivní látky
č. 7A	kategorie I
č. 7B	kategorie II
č. 7C	kategorie III
č. 7E	štěpné látky tř. 7
třída 8	žiravé látky
třída 9	jiné (různé) NL a předměty

5. V rámci přepravy slouží k získání informací o nebezpečné látce nebo přípravku
- UN-kód – identifikační číslo látky, čtyřmístný číselný kód, který látku jednoznačně identifikuje (seznam látek podle UN-kódů je uveden v přílohách předpisů ADR a RID),
 - identifikační číslo nebezpečnosti (Kemlerův kód, příloha č. 19/CH).
6. V silniční přepravě lze údaje o charakteru nebezpečného nákladu nalézt v nákladním listu a písemných pokynech pro případ nehody. V rámci železniční přepravy je základním dokumentem rovněž nákladní list, který je k dispozici u vlakvedoucího. Pokyny pro případ nehody obsahují:
- název a adresu organizace, která pokyny pro případ nehody vystavila,
 - pojmenování látky nebo předmětu,
 - identifikační údaje o nákladu (třída, UN číslo),
 - povahu nebezpečných vlastností,
 - prostředky individuální ochrany, které v případě nehody použít,
 - základní opatření (varování a přivolání Policie ČR a jednotky),
 - okamžitá opatření řidiče při úniku NL,
 - dodatečná opatření proti malým únikům,
 - zvláštní opatření pro určité věci,
 - opatření v případě vzniku požáru,
 - nezbytnou výbavu pro dodatečná nebo zvláštní opatření,
 - informace o první pomoci,
 - doklad o školení řidiče,
 - doklad o schválení vozidla,
 - oprávnění k přepravě.

SEZNAM R-VĚT**A. Jednoduché R-věty**

- R 1 Výbušný v suchém stavu
- R 2 Nebezpečí výbuchu při úderu, tření, ohni nebo působením jiných zdrojů zapálení
- R 3 Velké nebezpečí výbuchu při úderu, tření, ohni nebo působením jiných zdrojů zapálení
- R 4 Vytváří vysoce výbušné sloučeniny kovů
- R 5 Zahřívání může způsobit výbuch
- R 6 Výbušný za přístupu i bez přístupu vzduchu
- R 7 Může způsobit požár
- R 8 Dotek s hořlavým materiálem může způsobit požár
- R 9 Výbušný při smíchání s hořlavým materiálem
- R 10 Hořlavý
- R 11 Vysoce hořlavý
- R 12 Extrémně hořlavý
- R 14 Prudce reaguje s vodou
- R 15 Při styku s vodou uvolňuje extrémně hořlavé plyny
- R 16 Výbušný při smíchání s oxidačními látkami
- R 17 Samovznětlivý na vzduchu
- R 18 Při používání může vytvářet hořlavé nebo výbušné směsi par se vzduchem
- R 19 Může vytvářet výbušné peroxidy
- R 20 Zdraví škodlivý při vdechování
- R 21 Zdraví škodlivý při styku s kůží
- R 22 Zdraví škodlivý při požití
- R 23 Toxický při vdechování
- R 24 Toxický při styku s kůží
- R 25 Toxický při požití
- R 26 Vysoce toxický při vdechování
- R 27 Vysoce toxický při styku s kůží
- R 28 Vysoce toxický při požití
- R 29 Uvolňuje toxický plyn při styku s vodou
- R 30 Při používání se může stát vysoce hořlavým
- R 31 Uvolňuje toxický plyn při styku s kyselinami
- R 32 Uvolňuje vysoce toxický plyn při styku s kyselinami
- R 33 Nebezpečí kumulativních účinků
- R 34 Způsobuje poleptání
- R 35 Způsobuje těžké poleptání
- R 36 Dráždí oči
- R 37 Dráždí dýchací orgány
- R 38 Dráždí kůži
- R 39 Nebezpečí velmi vážných nevratných účinků
- R 40 Podezření na karcinogenní účinky
- R 41 Nebezpečí vážného poškození očí
- R 42 Může vyvolat senzibilizaci při vdechování
- R 43 Může vyvolat senzibilizaci při styku s kůží
- R 44 Nebezpečí výbuchu při zahřátí v uzavřeném obalu

R 45	Může vyvolat rakovinu
R 46	Může vyvolat poškození dědičných vlastností
R 48	Při dlouhodobé expozici nebezpečí vážného poškození zdraví
R 49	Může vyvolat rakovinu při vdechování
R 50	Vysoce toxický pro vodní organismy
R 51	Toxický pro vodní organismy
R 52	Škodlivý pro vodní organismy
R 53	Může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky ve vodním prostředí
R 54	Toxický pro rostliny
R 55	Toxický pro živočichy
R 56	Toxický pro půdní organismy
R 57	Toxický pro včely
R 58	Může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky v životním prostředí
R 59	Nebezpečný pro ozónovou vrstvu
R 60	Může poškodit reprodukční schopnost
R 61	Může poškodit plod v těle matky
R 62	Možné nebezpečí poškození reprodukční schopnosti
R 63	Možné nebezpečí poškození plodu v těle matky
R 64	Může poškodit kojence prostřednictvím mateřského mléka
R 65	Zdraví škodlivý: při požití může vyvolat poškození plic
R 66	Opakovaná expozice může způsobit vysušení nebo popraskání kůže
R 67	Vdechování par může způsobit ospalost a závratě
R 68	Možné nebezpečí nevratných účinků

B. Kombinované R-věty

R 14/15	Prudce reaguje s vodou za uvolňování extrémně hořlavých plynů
R 15/29	Při styku s vodou uvolňuje toxický, extrémně hořlavý plyn
R 20/21	Zdraví škodlivý při vdechování a při styku s kůží
R 20/22	Zdraví škodlivý při vdechování a při požití
R 20/21/22	Zdraví škodlivý při vdechování, styku s kůží a při požití
R 21/22	Zdraví škodlivý při styku s kůží a při požití
R 23/24	Toxický při vdechování a při styku s kůží
R 23/25	Toxický při vdechování a při požití
R 23/24/25	Toxický při vdechování, styku s kůží a při požití
R 24/25	Toxický při styku s kůží a při požití
R 26/27	Vysoce toxický při vdechování a při styku s kůží
R 26/28	Vysoce toxický při vdechování a při požití
R 26/27/28	Vysoce toxický při vdechování, styku s kůží a při požití
R 27/28	Vysoce toxický při styku s kůží a při požití
R 36/37	Dráždí oči a dýchací orgány
R 36/38	Dráždí oči a kůži
R 36/37/38	Dráždí oči, dýchací orgány a kůži
R 37/38	Dráždí dýchací orgány a kůži
R 39/23	Toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při vdechování
R 39/24	Toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při styku s kůží
R 39/25	Toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při požití
R 39/23/24	Toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při vdechování a při styku s kůží
R 39/23/25	Toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při vdechování a při požití
R 39/24/25	Toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při styku s kůží a při požití

- požití
- R 39/23/24/25 Toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při vdechování, styku s kůží a při požití
- R 39/26 Vysoce toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při vdechování
- R 39/27 Vysoce toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při styku s kůží
- R 39/28 Vysoce toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při požití
- R 39/26/27 Vysoce toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při vdechování a při styku s kůží
- R 39/26/28 Vysoce toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při vdechování a při požití
- R 39/27/28 Vysoce toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při styku s kůží a při požití
- R 39/26/27/28 Vysoce toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při vdechování, styku s kůží a při požití
- R 42/43 Může vyvolat senzibilizaci při vdechování a při styku s kůží
- R 48/20 Zdraví škodlivý: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici vdechováním
- R 48/21 Zdraví škodlivý: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici stykem s kůží
- R 48/22 Zdraví škodlivý: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici požíváním
- R 48/20/21 Zdraví škodlivý: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici vdechováním a stykem s kůží
- R 48/20/22 Zdraví škodlivý: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici vdechováním a požíváním
- R 48/21/22 Zdraví škodlivý: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici stykem s kůží a požíváním
- R 48/20/21/22 Zdraví škodlivý: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici vdechováním, stykem s kůží a požíváním
- R 48/23 Toxický: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici vdechováním
- R 48/24 Toxický: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici stykem s kůží
- R 48/25 Toxický: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici požíváním
- R 48/23/24 Toxický: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici vdechováním a stykem s kůží
- R 48/23/25 Toxický: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici vdechováním a požíváním
- R 48/24/25 Toxický: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici stykem s kůží a požíváním
- R 48/23/24/25 Toxický: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici vdechováním, stykem s kůží a požíváním
- R 50/53 Vysoce toxický pro vodní organismy, může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky ve vodním prostředí
- R 51/53 Toxický pro vodní organismy, může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky ve vodním prostředí
- R 52/53 Škodlivý pro vodní organismy, může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky ve vodním prostředí
- R 68/20 Zdraví škodlivý: možné nebezpečí nevratných účinků při vdechování

- R 68/21 Zdraví škodlivý: možné nebezpečí nevratných účinků při styku s kůží
- R 68/22 Zdraví škodlivý: možné nebezpečí nevratných účinků při požití
- R 68/20/21 Zdraví škodlivý: možné nebezpečí nevratných účinků při vdechování a při styku s kůží
- R 68/20/22 Zdraví škodlivý: možné nebezpečí nevratných účinků při vdechování a při požití
- R 68/21/22 Zdraví škodlivý: možné nebezpečí nevratných účinků při styku s kůží a při požití
- R 68/20/21/22 Zdraví škodlivý: možné nebezpečí nevratných účinků při vdechování, styku s kůží a při požití

SEZNAM S-VĚT**A. Jednoduché S- věty**

- S 1 Uchovávejte pod uzamčením
- S 2 Uchovávejte mimo dosah dětí
- S 3 Uchovávejte v chladnu
- S 4 Uchovávejte mimo obytné objekty
- S 5 Uchovávejte pod (příslušnou kapalinu specifikuje výrobce nebo dovozce)
- S 6 Uchovávejte pod (inertní plyn specifikuje výrobce nebo dovozce)
- S 7 Uchovávejte obal těsně uzavřený
- S 8 Uchovávejte obal suchý
- S 9 Uchovávejte obal na dobře větraném místě
- S 12 Neuchovávejte obal těsně uzavřený
- S 13 Uchovávejte odděleně od potravin, nápojů a krmiv
- S 14 Uchovávejte odděleně od ... (vzájemně se vylučující materiály uvede výrobce nebo dovozce)
- S 15 Chraňte před teplem
- S 16 Uchovávejte odděleně od zdrojů zapálení – zákaz kouření
- S 17 Uchovávejte odděleně od hořlavého materiálu
- S 18 Zacházejte s obalem opatrně a opatrně jej otevírejte
- S 20 Nejezte a nepijte při používání
- S 21 Nekuřte při používání
- S 22 Nevdechujte prach
- S 23 Nevdechujte plyny/dýmy/páry/aerosoly (příslušný výraz specifikuje výrobce nebo dovozce)
- S 24 Zamezte styku s kůží
- S 25 Zamezte styku s očima
- S 26 Při zasažení očí okamžitě důkladně vypláchněte velkým množstvím vody a vyhledejte lékařskou pomoc
- S 27 Okamžitě odložte veškeré kontaminované oblečení
- S 28 Při styku s kůží okamžitě omyjte velkým množstvím (vhodnou kapalinu specifikuje výrobce nebo dovozce)
- S 29 Nevylévejte do kanalizace
- S 30 K tomuto výrobku nikdy nepřidávejte vodu
- S 33 Proveďte preventivní opatření proti výbojům statické elektřiny
- S 35 Tento materiál a jeho obal musí být zneškodněny bezpečným způsobem
- S 36 Používejte vhodný ochranný oděv
- S 37 Používejte vhodné ochranné rukavice
- S 38 V případě nedostatečného větrání používejte vhodné vybavení pro ochranu dýchacích orgánů
- S 39 Používejte osobní ochranné prostředky pro oči a obličej
- S 40 Podlahy a předměty znečištěné tímto materiálem čistěte (specifikuje výrobce nebo dovozce)
- S 41 V případě požáru nebo výbuchu nevdechujte dýmy
- S 42 Při fumigaci nebo rozprašování používejte vhodný ochranný prostředek k ochraně dýchacích orgánů (specifikaci uvede výrobce nebo dovozce)
- S 43 V případě požáru použijte ... (uved'te zde konkrétní typ hasicího zařízení. Pokud zvyšuje riziko voda, připojte "Nikdy nepoužívat vodu")
- S 45 V případě nehody nebo necítíte-li se dobře, okamžitě vyhledejte lékařskou pomoc (je-li možno, ukažte toto označení)

- S 46 Při požití okamžitě vyhledejte lékařskou pomoc a ukažte tento obal nebo označení
- S 47 Uchovávejte při teplotě nepřesahující ...°C (specifikuje výrobce nebo dovozce)
- S 48 Uchovávejte ve zvlhčeném stavu (vhodný materiál specifikuje výrobce nebo dovozce)
- S 49 Uchovávejte pouze v původním obalu
- S 50 Nesměšujte s (specifikuje výrobce nebo dovozce)
- S 51 Používejte pouze v dobře větraných prostorech
- S 52 Nedoporučuje se pro použití v interiéru na velké plochy
- S 53 Zamezte expozici – před použitím si obstarejte speciální instrukce
- S 56 Zneškodněte tento materiál a jeho obal ve sběrném místě pro zvláštní nebo nebezpečné odpady
- S 57 Použijte vhodný obal k zamezení kontaminace životního prostředí
- S 59 Informujte se u výrobce nebo dodavatele o regeneraci nebo recyklaci
- S 60 Tento materiál a jeho obal musí být zneškodněny jako nebezpečný odpad
- S 61 Zabraňte uvolnění do životního prostředí. Viz speciální pokyny nebo bezpečnostní listy
- S 62 Při požití nevyvolávejte zvracení: okamžitě vyhledejte lékařskou pomoc a ukažte tento obal nebo označení
- S 63 V případě nehody při vdechnutí: přeneste postiženého na čerstvý vzduch a ponechte jej v klidu
- S 64 Při požití vypláchněte ústa vodou (pouze je-li postižený při vědomí)

B. Kombinované S-věty

- S 1/2 Uchovávejte uzamčené a mimo dosah dětí
- S 3/7 Uchovávejte obal těsně uzavřený na chladném místě
- S 3/9/14 Uchovávejte na chladném, dobře větraném místě odděleně od (vzájemně se vylučující materiály uvede výrobce nebo dovozce)
- S 3/9/14/49 Uchovávejte pouze v původním obalu na chladném dobře větraném místě, odděleně od (vzájemně se vylučující materiály uvede výrobce nebo dovozce)
- S 3/9/49 Uchovávejte pouze v původním obalu na chladném, dobře větraném místě
- S 3/14 Uchovávejte na chladném místě, odděleně od (vzájemně se vylučující materiály uvede výrobce nebo dovozce)
- S 7/8 Uchovávejte obal těsně uzavřený a suchý
- S 7/9 Uchovávejte obal těsně uzavřený, na dobře větraném místě
- S 7/47 Uchovávejte obal těsně uzavřený, při teplotě nepřesahující °C (specifikuje výrobce nebo dovozce)
- S 20/21 Nejezte, nepijte a nekuřte při používání
- S 24/25 Zamezte styku s kůží a očima
- S 27/28 Při styku s kůží okamžitě odložte veškeré kontaminované oblečení a kůži okamžitě omyjte velkým množstvím ... (vhodnou kapalinu specifikuje výrobce nebo dovozce)
- S 29/35 Nevylévejte do kanalizace, zneškodněte tento materiál a jeho obal bezpečným způsobem
- S 29/56 Nevylévejte do kanalizace, zneškodněte tento materiál a jeho obal ve sběrném místě pro zvláštní nebo nebezpečné odpady
- S 36/37 Používejte vhodný ochranný oděv a ochranné rukavice

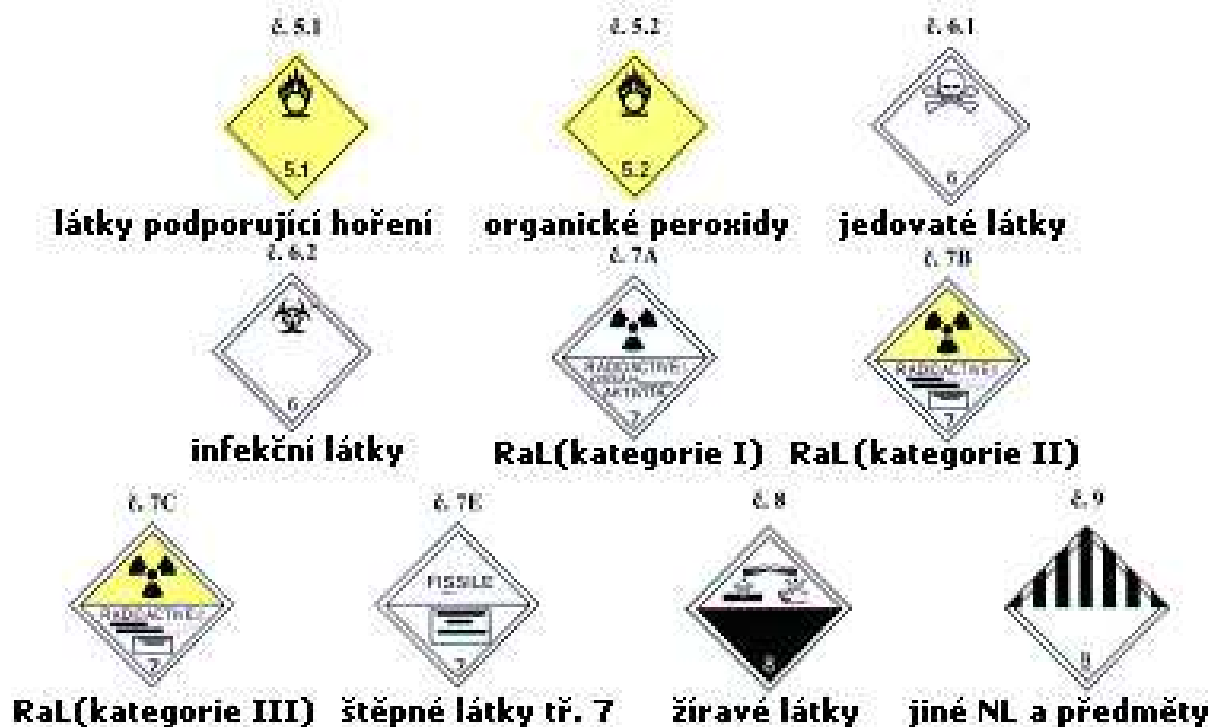
- S 36/37/39 Použijte vhodný ochranný oděv, ochranné rukavice a ochranné brýle nebo obličejový štít
- S 36/39 Použijte vhodný ochranný oděv a ochranné brýle nebo obličejový štít
- S 37/39 Použijte vhodné ochranné rukavice a ochranné brýle nebo obličejový štít
- S 47/49 Uchovávejte pouze v původním obalu při teplotě nepřesahující °C (specifikuje výrobce nebo dovozce)

GRAFICKÉ A PÍSEMNÉ SYMBOLY NEBEZPEČNOSTI

BEZPEČNOSTNÍ ZNAČKY PODLE ADR a RID

KEMLERŮV KÓD

Kemlerovým kódem (identifikačním číslem nebezpečnosti) je označována dvou až třímístná kombinace čísel, která může být doplněná znakem X; prvé číslo označuje primární nebezpečí, druhé, popř. třetí číslo sekundární nebezpečí; jsou-li čísla zdvojená, znamenají to zvýšení nebezpečí. Obecně označují čísla tato nebezpečí:

- 2 – uvolňování plynů pod tlakem nebo chemickou reakcí,
- 3 – hořlavost par kapalin a plynů,
- 4 – hořlavost tuhých látek,
- 5 – oxidační účinky (podporuje hoření),
- 6 – jedovatost (toxicita),
- 7 – radioaktivita,
- 8 – žíravost,
- 9 – nebezpečí samovolné prudké reakce (samovolný rozklad nebo polymerace),
- 0 – doplňující číselný řád,
- X – látka nesmí přijít do kontaktu s vodou.

Kemlerův kód bývá nejčastěji aplikován na výstražných tabulích ve tvaru obdélníku o rozměrech 40 x 30 cm oranžové barvy, který je černě orámován a podélně rozdělen. V dolní polovině tabule je UN KÓD, který látku jednoznačně identifikuje, a v horní polovině vlastní Kemlerův kód.

Např. označení na výše uvedené tabulce znamená:

- X338 vysoce hořlavá kapalina, žíravá, reagující nebezpečně s vodou (Kemlerův kód)
- 1717 acetylchlorid (UN KÓD).

INTERVALY PERIODICKÝCH KONTROL ^{131, 132} NĚKTERÝCH TLAKOVÝCH LAHVÍ

Médium	<u>Ocelové TL</u>	Kompozitové TL
vzduch	1x za 5 let	1x za 5 let
kyslík	1x za 5 let	1x za 5 let
Ar, N ₂ , CO ₂ , H ₂	1x za 10 let	
plyny pro dýchací přístroje pro potápění	1 x za 5 let (2,5 roku) ¹³³	1 x za 5 let (2,5 roku) ¹³³

¹³¹ ČSN EN 1968 Lahve na přepravu plynů – Periodická kontrola a zkoušení bezešvých ocelových lahví.

¹³² ČSN EN 1968 Lahve na přepravu plynů – Periodická kontrola a zkoušení bezešvých ocelových lahví.

¹³³ V intervalu jednou za 5 let se musí provést periodická kontrola v úplném rozsahu, v intervalu jednou za 2,5 roku vnitřní vizuální kontrola. Interval 2,5 roku platí pro ocelové tlakové lahve a kompozitové tlakové lahve s linery z oceli. Pro ostatní kompozitové lahve platí interval pouze 5 let.

Příloha č. 21/CH

ORIENTAČNÍ HAVARIJNÍ PŘÍPUSTNÉ KONCENTRACE A HAVARIJNÍ AKČNÍ ÚROVNĚ ¹⁾

V databázích NL jsou uvedeny hodnoty nejvyšší přípustné koncentrace pro pracovní prostředí (NPK-P) a přípustného expozičního limitu (PEL). Havarijní koncentrace jsou informativní hodnoty, které vypovídají o možnosti určité činnosti po danou dobu a o riziku dané činnosti.

LÁTKA	HPK-10 [ppm]	HPK-60 [ppm]	HAU-20 [ppm]	HAU-120 [ppm]
chlor	6	3	3	1
kyanovodík	50	25	25	10
ethylenchlorhydrin	15	10	10	5
chlorid fosforitý	5	3	4	2
oxid siřičitý	67	15	50	20
oxid sírový	21	5	5	2
ethylenoxid	2250	500	400	200
propylenoxid	3300	750	600	300
epichlorhydrin	250	100	80	35
chlorovodík	500	100	35	15
fluorovodík	100	25	10	5
chloroform	10000	5000	250	100
trichlorethylen	5000	1000	300	200
perchlorethylen	2000	1000	200	150
formaldehyd	40	30	35	25
sirouhlík	500	300	300	200
amoniak	1500	500	500	200
fosfin	3	2	2	1,5
arsin	10	10	10	10
oxidy dusíku	25	10	20	8
fosgen	1,5	1,2	1,5	0,2
sulfan	50	50	26	20
fenylisothiokyanát	5	4	3	1
allylisothiokyanát	5	4	3	1
acetonitril	300	250	160	60
akrylonitril	120	75	60	40
acetonkyanhydrin	60	40	30	10
propionitril	250	150	80	40
butyronitril	300	200	100	50
isobutyronitril	300	200	100	50
adiponitril	120	75	60	40
benzonitril	150	80	60	40
benzylkyanid	150	80	60	40
methanol	15000	10000	1000	500
ethanol	20000	10000	1000	500
2-propanol	3000	1000	300	150
allylalkohol	200	100	10	5
1-butanol	5000	1000	500	300

LÁTKA	HPK-10 [ppm]	HPK-60 [ppm]	HAU-20 [ppm]	HAU-120 [ppm]
1-pentanol	2000	1000	500	300
2-methyl-2,4-pentadiol	1000	100	50	20
cyklohexanol	2000	1000	100	50
benzen	15000	7500	200	100
toluen	10000	5000	200	100
o-xylen	8000	3000	200	100
m-xylen	6000	3000	200	100
p-xylen	5000	2000	200	100
technická směs xylenu	8000	3000	200	100
acetaldehyd	200	3000	200	100
krotonaldehyd	200	50	40	20
akrolein	0,5	0,5	0,4	0,2
acetal	100	25	25	10
pyridin	2000	500	500	200
pikolin	1500	350	300	150
methylamin	90	20	20	10
dimethylamin	160	40	30	15
ethylamin	160	40	30	15
oxid uhelnatý	200	100	100	50
chlorid fosforečný	5	2	5	2
antimonovodík	0,6	0,3	0,3	0,2
diboran	3	2,	3	2
thionylchlorid	1	0,5	1	0,5
sulfurylchlorid	3	1	3	1

Oddíl 4

SPOJENÍ¹³⁴

Čl. 1/SP

Obecná ustanovení

(1) Obecná ustanovení:

- a) analogová rádiová síť HZS ČR a součinnosti v IZS (dále jen „ARS“) je určena pro rádiové spojení jednotek HZS ČR a pro součinnost s jednotkami ostatních zřizovatelů a pro součinnost s dalšími základními a ostatními složkami IZS (dále jen „další složky IZS“),
- b) ARS je provozována na základě individuálního oprávnění k využívání kmitočtů pozemní pohyblivé služby a pevné služby (dále jen „Oprávnění“), uděleném MV-GŘ HZS ČR od Českého telekomunikačního úřadu (dále jen „ČTÚ“),
- c) ostatní právní subjekty využívající ARS na základě uděleného Dokladu jsou povinny řídit se ustanoveními Řádu a podmínkami uvedenými v Dokladu.

(2) Výklad některých pojmů:

- a) **Oprávnění** – stanovuje kmitočty, kmitočtové páry, volací značky a další technická a organizační opatření pro provoz ARS,
- b) **Doklad** – opravňuje jeho držitele k provozu rádiové sítě za podmínek uvedených v tomto Dokladu a podmínek daných Řádem,
- c) **OPIS** - operační a informační středisko místně příslušného území,
- d) **KOPIS** – krajské operační a informační středisko,
- e) **operační středisko** – OPIS nebo KOPIS,
- f) **místně příslušné území** – území stanovené HZS kraje s definovanou skupinou kmitočtů a kmitočtových párů. Pro účel ARS je nutné, aby místně příslušné území mělo vlastní řídicí radiostanici své rádiové sítě,
- g) **řídicí radiostanice** – musí být určena v každé rádiové síti, je oprávněna použít oběžníkovou volací značku, usměrňuje provoz ve vlastní síti,
- h) **podřízená radiostanice** – ostatní radiostanice v rádiové síti (mimo radiostanici řídicí),
- i) **SCC** (Single Channel Converter) - AD/DA převodník sloužící k propojení digitální a analogové rádiové sítě,
- j) **kmitočtový kanál** (dále jen „kmitočet“) – část kmitočtového spektra určená k přenosu signálu. Je vymezena středním kmitočtem a šířkou kanálu. Slouží pro zabezpečení simplexního provozu,
- k) **kmitočtový pár** – dvojice kmitočtových kanálů sloužících pro zabezpečení semiduplexního provozu,
- l) **volací značka** dle Oprávnění nebo Dokladu – jednoznačný identifikační prvek každé radiostanice, tvořený prefixem a indexem, ve formátu Pxx yyy. Prefix tvoří písmena Pxx, kde xx je nahrazeno písmeny v intervalu A-Z. Index na pozicích yyy tvoří číslice v intervalu 0-9,
- m) **stálá volací značka** – volací značka tvořená prefixem a indexem, užívaná jako jednoznačný identifikační prvek radiostanic konkrétních služebních funkcí,

¹³⁴ Výňatek z některých ustanovení pokynu generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra ze dne 20. října 2004, kterým se vydává Řád analogové rádiové sítě HZS ČR a součinnosti v integrovaném záchranném systému a z některé další dokumentace pro oblast rádiové komunikace.

- n) **otevřená volací značka** – slovním vyjádřením definuje funkční zařazení obsluhy radiostanice v rádiových sítích zřizovaných na místě zásahu, v rádiových sítích zařízení MV - GŘ HZS ČR je nahrazujících a rádiových sítí ostatních,
- o) **oběžníková volací značka** – pro předání zprávy řídící radiostanice všem, většině nebo předem definovaným radiostanicím vlastní sítě,
- p) **statusy** (kódy typické činnosti) - způsob signalizace po rádiovém kanálu následující po selektivní volbě a přenášející informaci o častých, předem definovaných úkonech.

Čl. 2/SP Radiové sítě

- (1) ARS:
 - a) je tvořena rádiovými prostředky HZS ČR a rádiovými prostředky jednotek ostatních zřizovatelů a dalších složek v IZS při součinnosti,
 - b) je organizována jako stálá rádiová síť s nepřetržitým provozem,
 - c) řídící základnová radiostanice je umístěna na OPIS MV-GŘ HZS ČR,
 - d) obsluhy prostředků ARS jsou povinny podrobovat se pravidelné odborné přípravě,
 - e) v jejím rámci je prováděna kontrolní činnost.
- (2) Rádiová síť místně příslušného území:
 - a) je zřizována příslušným HZS kraje,
 - b) je tvořena základnovými a pohyblivými stanicemi HZS kraje a základnovými a pohyblivými stanicemi ostatních jednotek a dalších složek IZS v rámci příslušného území,
 - c) řídící základnová radiostanice je umístěna na územně příslušném OPIS, popřípadě na KOPIS,
 - d) používá se ke komunikaci mezi základnovými a pohyblivými radiostanicemi HZS kraje radiostanicemi jednotek ostatních zřizovatelů a dalších složek IZS v rámci místně příslušného území.
- (3) Rádiová síť v místě zásahu:
 - a) je zřizována velitelem zásahu (náčelníkem štábu velitele zásahu, dále jen „štáb“),
 - b) je tvořena přenosnými a vozidlovými radiostanicemi v místě zásahu a může být doplněna radiostanicemi mobilního spojovacího uzlu,
 - c) řídící radiostanicí je radiostanice velitele zásahu (náčelníka štábu),
 - d) se používá ke spojení na místě zásahu mezi velitelem zásahu (štábem) a zasahujícími silami a prostředky, příp. silami a prostředky v záloze.
- (4) Ostatní rádiové sítě:
 - a) jsou zřizovány HZS ČR v případě potřeby na dobu časově omezenou,
 - b) slouží k zabezpečení komunikace při činnostech nesouvisejících se záchrannými a likvidačními pracemi jednotek.

Čl. 3/SP Celostátní kmitočty

- (1) Celostátní kmitočty:
 - a) jsou používány na celém území ČR,
 - b) smí být provozovány pouze pro stanovené účely,
 - c) není možné udělit výjimku z účelu jejich použití.
- (2) Celostátní součinnostní kmitočty „I“:
 - a) je používán na OPIS MV-GŘ HZS ČR a všech operačních střediscích HZS kraje,
 - b) je používán při spojení v rádiové síti náčelníka štábu,

- c) je používán pro součinnostní spojení s letadlem, vrtulníkem, jednotkami ostatních zřizovatelů a dalšími složkami IZS,
 - d) je používán pro spojení při přesunu odřadu mimo území vlastního HZS kraje,
 - e) může být propojován do určeného DIR kanálu,
 - f) nesmí být použita ochrana pomocí CTCSS.
- (3) Celostátní zásahový kmitočet „K“:
- a) smí být používán jen při komunikaci jednotek,
 - b) smí být používán jen v prostoru zásahu (včetně prověřovacího a taktického cvičení),
 - c) o jeho použití rozhoduje velitel zásahu (štáb),
 - d) je velitelem zásahu (štábem) používán prioritně jako zásahový,
 - e) nesmí být použita ochrana pomocí CTCSS,
 - f) může být propojován do určeného DIR kanálu.
- (4) Celostátní zásahový kmitočet „N“:
- a) smí být používán jen při komunikaci jednotek,
 - b) smí být používán jen v prostoru zásahu (včetně prověřovacího a taktického cvičení),
 - c) o jeho použití rozhoduje velitel zásahu,
 - d) v případě potřeby je určen prioritně ke komunikaci lezecké skupiny ve vrtulníku,
 - e) nesmí být použita ochrana pomocí CTCSS,
 - f) může být propojován do určeného DIR kanálu.
- (5) Celostátní společné kmitočty „U“ a „Y“:
- a) jsou používány v rádiových sítích při činnostech nesouvisejících se zásahem,
 - b) nesmí být používány při zásahu,
 - c) smí být provozovány jen na přenosných radiostanicích.
- (6) Používat jiné kmitočty než udělené Dokladem není dovoleno s výjimkou:
- a) předání tísňové zprávy,
 - b) předání tranzitní zprávy,
 - c) vzájemné komunikace sousedních KOPIS,
 - d) společného zásahu jednotek dvou nebo více krajů, kdy se zpravidla přechází na kmitočty kraje, na jehož území se zasahuje,
 - e) když rozsah zásahu vyžaduje vytvořit úseky a sektory. V tomto případě se využijí kmitočty jednotek zúčastněných HZS krajů. Jejich operační střediska o tom musí být informována,
 - f) nelze-li uskutečnit spojení na přidělených provozních kmitočtech,
 - g) organizace radiokomunikací odřadu, na základě rozhodnutí velitele zásahu (náčelníka štábu), působí-li odřad mimo území vlastního HZS kraje.

Čl. 4/SP

Identifikace radiostanic a selektivní volba

- (1) Každá radiostanice, která pracuje na přidělených kmitočtech uvedených v Oprávnění nebo Dokladu, se při komunikaci identifikuje volací značkou, jejíž použití je dáno charakterem rádiových sítí a druhem provozu.
- (2) V rámci ARS se používají:
- a) volací značky uvedené v Oprávnění nebo Dokladu,
 - b) otevřené volací značky,
 - c) oběžníková volací značka " všem, všem, všem ",
 - d) stálé volací značky.

- (3) Jako volací značky je pro prostředky ARS vyčleněna ucelená řada Pxx yyy, kde „x“ nahrazuje písmeno v intervalu A – Z a „y“ nahrazuje číslice v intervalu 0 – 9 (dále jen „volací značky uvedené v Oprávnění a Dokladu“). Při předání tísňové zprávy je povoleno používat otevřené volací značky. Další složky IZS mohou při součinnostním spojení používat volací značky, uvedené:
- na Oprávnění vydaném této složce ČTÚ,
 - na Dokladu uděleném této složce MV-GŘ HZS ČR.
- (4) Volací značky uvedené na Oprávnění jsou tvořeny tak, že po prvním písmenu "P" v prefixu následují další dvě písmena odpovídající označení územního členění. Prefixy volacích značek jsou uvedeny v příloze č. 1/SP. V selektivní volbě odpovídají prefixům volacích značek číslice na pozicích PR. Jejich rozdělení je uvedeno v příloze č. 2/SP. K odlišení základnových, vozidlových a přenosných radiostanic je písmenný prefix těchto volacích značek doplněn indexem tvořeným třemi číslicemi. Ředitelství HZS krajů používají prefix volací značky odpovídající prefixu dle územního členění sídla kraje.
- (5) Volací značky dle Oprávnění se používají v rádiových sítích ARS, kromě rádiových sítí zřizovaných na místě zásahu.
- (6) Otevřené volací značky se používají:
- v rádiových sítích v místě zásahu,
 - v případě propojení rádiových sítí složek IZS v místě zásahu,
 - v ostatních rádiových sítích,
- (7) Jako otevřené volací značky se používají názvy funkcí u zásahu, resp. složky IZS, např. "velitel zásahu", "velitel úseku 1", "strojník", "letecká záchranná služba", "policie" atd.
- (8) Jestliže radiostanice vystoupí z rádiových sítí, ve kterých se používají otevřené volací značky, ihned přechází na volací značku přidělenou v Oprávnění nebo Dokladu.
- (9) Oběžníkovou volací značku má právo použít řídicí rádiová stanice ve své rádiové síti pro předání zprávy, která je určena všem, většině nebo předem určeným radiostanicím vlastní síti.
- (10) Statusová hlášení se používají k rychlému předání informace v typické situaci. Je-li třeba, mohou být doplněny následnou hlasovou komunikací. V případě použití kódu prioritní žádosti o spojení (kód č. 9) následuje hlasová komunikace vždy. Tabulka neměnných statusů je uvedena v příloze č. 3/SP.
- (11) V rádiových sítích, u nichž je to technicky zabezpečeno, musí být statusová hlášení používána prioritně namísto hlasové komunikace.
- (12) Tam, kde je to HZS kraje stanoveno, musí být před navázáním hlasové komunikace s operačním střediskem odeslán vždy status „žádost o spojení“. Obsluha prostředku ARS, která status odeslala, je povinna vyčkat výzvy operačního střediska k předání hlasové zprávy.

Čl. 5/SP

Povinnosti obsluhy prostředku ARS

Obsluha prostředku ARS je povinna:

- chránit radiostanici před poškozením, ztrátou nebo odcizením,
- provést zkoušku spojení radiostanice ve své rádiové síti,
- při rádiovém provozu dodržovat zásady stanovené v Řádu.

Čl. 6/SP

Vedení radioprovozu

- (1) Při navazování rádiového spojení je nutné se přesvědčit, zda kmitočet, na kterém bude předávána zpráva, není obsazen, tj. neprobíhá na něm žádná radiokomunikace. Po zaklíčování se vyslovuje jednou volací značka volaného, za níž se vyslovuje slovo "zde" a uvádí se volací značka volající stanice. Volání se uzavírá slovem "příjem", po němž se přepne radiostanice z vysílání na příjem (např. "PTA 100, zde PHK 102, příjem").
- (2) Zachytí-li obsluha volané stanice volání, přepne svou radiostanicí na vysílání a odpoví volající stanici tím, že vyšle její volací značku, potom slovo "zde" a volací značku své radiostanice. Volání ukončí slovem "příjem" a přepne na příjem (např. "PHK 102, zde PTA 100, příjem").
- (3) Při zkoušce spojení se po uvedení volacích značek provede dotaz na kvalitu spojení ("PTA 100, zde PTA 101, jak mě slyšíte, příjem"). Volaná radiostanice je povinna volající radiostanicí potvrdit slyšitelnost (např. "PTA 101, zde PTA 100, slyším dobře, příjem"). Volající radiostanice, která prováděla zkoušku spojení, potvrdí přijetí odpovědi od volané stanice s tím, že rovněž uvede kvalitu uskutečněného spojení ("PTA 100, zde PTA 101, slyším také dobře, příjem").
- (4) Po navázání spojení nebo po zkoušce spojení a za předpokladu, že provoz je spolehlivý a je dobrá slyšitelnost, lze vést zkrácený provoz bez dalšího uvádění volacích značek. Je však nutné po skončení každé jednotlivé relace uvést slovo "příjem" a přepnout radiostanicí z vysílání na příjem. Volací značky je nutno uvádět při zakončení spojení (např. "PZN 100, zde PZN 101, vozidlo připraveno k výjezdu, povolte vypnout radiostanicí, příjem"), následuje odpověď ("PZN 101, zde PZN 100, potvrzují, vozidlo připraveno k výjezdu, vypněte radiostanicí, příjem")¹³⁵). Při delší korespondenci mezi dvěma radiostanicemi musí být minimálně po pěti minutách nepřetržitého provozu znovu uvedeny volací značky obou radiostanic.
- (5) Při špatné slyšitelnosti se volací značky hláskují podle vnitrostátní hláskovací tabulky (např. "PKT 100, Petr, Karel, Tomáš, sto, zde PKT 120, Petr, Karel, Tomáš, stodvacet, příjem"). Volaná radiostanice odpoví a hláskuje volací značky stejně jako volající (např. "PKT 120, Petr, Karel, Tomáš, stodvacet, zde PKT 100, Petr, Karel, Tomáš, sto, příjem"). V delší korespondenci volací značky používá, ale nehláskuje. Hláskovací tabulka je uvedena v příloze č. 4/SP
- (6) Ukončení korespondence mezi dvěma radiostanicemi provádí volající radiostanice nebo radiostanice řídící, uvedením volací značky volané radiostanice, následujícím slovem "zde", uvedením volací značky své radiostanice a slovem "konec" (např.: "PUR 590, zde PHS 590, konec").
- (7) Dojde-li k mimořádné události s ohrožením lidského života nebo jiné tísni a je o tom nutné neprodleně předat zprávu nebo varování i v síti, kde právě probíhá provoz. Vysílání **radiostanice v tísni**, která podává takovou zprávu, má přednost před každým jiným vysíláním, jde o tísňovou zprávu. **Tísňová zpráva** je určena všem nebo konkrétní radiostanicí. Každá radiostanice, která zprávu zachytí, je povinna, pokud je to v jejích silách a technických možnostech, poskytnout radiostanicí v tísni požadovanou pomoc.
 - a) radiostanice v tísni zahajuje své volání třikrát opakovaným slovem "**POMOC**", za nímž uvede svoji volací značku (např. "Pomoc, pomoc, pomoc, zde PHS 108, příjem"). Jsou-li v rádiové síti používány kódy typické činnosti, vyšle radiostanice v tísni před hlasovou komunikací kód prioritní žádosti o spojení (kód č. 9),
 - b) radiostanice odpovídající na volání radiostanice v tísni užije věty "**VOLÁM STANICI V TÍSNI**", připojí slovo "**zde**", svůj volací značku a slovo "**příjem**"

¹³⁵ U uvedeného příkladu se příslušný kód typické činnosti odesílá bezprostředně po korespondenci v otevřené řeči z důvodu zaznamenání připravenosti požární techniky k výjezdu systému automatického zpracování informací na operačním a informačním středisku.

- (např. "Volám stanici v tísni, zde PAA 110, příjem"). Na tísňový signál jsou povinny radiostanice v dané síti ihned přerušit provoz a zůstat na příjmu po dobu předávání tísňové zprávy,
- c) na volání radiostanice v tísni, které není určeno konkrétní radiostanici, odpovídá vždy řídicí radiostanice sítě, ve které bylo toto volání uskutečněno. Není-li možné ze strany této řídicí radiostanice reagovat, odpovídají na volání ostatní radiostanice.
- (8) Obsluha řídicí radiostanice rádiové sítě má v případě nekázně v rádiové síti povinnost vstoupit do provozu této sítě a upozornit na nutnost dodržování provozní kázně. O svém zásahu informuje pověřenou osobu.
- (9) Řídicí rádiová stanice ve své rádiové síti má právo pro předání zprávy, která je určena všem, většině nebo předem určeným radiostanicím své sítě, použít oběžníkovou volací značku. Radiostanice zahájí volání slovy "všem, všem, všem" a vyšle svoji volací značku. Pak vyšle zprávu, ve které může požádat o potvrzení textu zprávy od těch radiostanic, které zprávu přijaly a určit pořadí, ve kterém budou volané radiostanice zprávu potvrzovat (např. "Všem, všem, všem, zde velitel sektoru I, v pořadí velitelů úseků, jak mě slyšíte, příjem"). Volané radiostanice odpovídají ve stanoveném pořadí. Volající radiostanice zakončí relaci potvrzením příjmu odpovědí, vlastní volací značkou a slovem "příjem" (např. "Potvrzuji, zde velitel sektoru I, příjem").
- (10) Rádiové spojení **při dopravě jednotky** na místo zásahu je organizováno na územním nebo převaděčovém kmitočtu mezi vozidlovou radiostanicí velitele jednotky a základnovou radiostanicí operačního střediska a mezi vozidlovými radiostanicemi jednotek (mezi vozidly navzájem). Při rádiovém spojení při dopravě jednotky na místo zásahu se užívají volací značky podle Oprávnění nebo Dokladu. Nesmí se používat otevřené volací značky.
- (11) **Zprávy z místa zásahu**¹³⁶ o :
- situaci na místě zásahu,
 - potřebě sil a prostředků, popřípadě jiné pomoci,
 - změně v osobě velitele zásahu,
 - příjezdu jednotek a složek IZS na místo zásahu,
 - činnosti jednotek a složek integrovaného záchranného systému,
 - zásadní změně situace na místě zásahu včetně zranění nebo usmrcení hasičů nebo postižených osob,
 - době lokalizace a likvidace požáru nebo ukončení záchranných a likvidačních prací při mimořádných událostech, předání místa zásahu,
 - odjezdu jednotek z místa zásahu,
- a dalších skutečnostech, např. o zřízení a zrušení štábu, jsou předávány na operační středisko na stanoveném územním nebo převaděčovém kmitočtu rádiové sítě místně příslušného území, případně na kmitočtu „I“. Používají se volací značky podle Oprávnění nebo Dokladu.
- (12) SCC smí být použit (zapnut) pouze na místě zásahu (včetně prověřovacího a taktického cvičení). Jeho jiné použití není dovoleno. Po skončení zásahu je velitel zásahu (náčelník štábu) povinen zajistit jeho neprodlené vypnutí. O tomto musí být předem informovány všechny obsluhy prostředků ARS, které SCC při komunikaci používaly.
- (13) Velitel zásahu na místě zásahu organizuje svoji rádiovou síť. Při zásahu je povinen udržovat spojení s jemu podřízenými hasiči nebo veliteli jednotek. Provoz je veden na kmitočtu „K“ a v případě potřeby na kmitočtu „N“. Používají se otevřené volací značky.

¹³⁶ § 24 vyhlášky č. 247/2001 Sb.

Čl. 7/SP

Rádiová síť v místě zásahu

- (1) Rozhodne-li se velitel zásahu organizovat úseky či sektory, je rádiové spojení v místě zásahu organizováno:
 - a) s operačním střediskem na územním nebo převaděčovém kmitočtu pro předávání informací o průběhu zásahu, pro přivolání posil nebo poskytování doplňkových informací pro velitele zásahu,
 - b) v rádiové síti velitele zásahu pro řízení velitelů úseků či sektorů,
 - c) v rádiových sítích velitelů úseků či sektorů.
- (2) Při součinnosti mezi úseky či sektory, pracujícími na rozdílných kmitočtech, je volající povinen přejít na kmitočet volaného a po skončení hovoru se vrátit zpět na svůj kmitočet.
- (3) Je-li velitelem zásahu organizován štáb, zřizuje velitel zásahu dle potřeby funkci člena štábu pro spojení, který dle pokynů náčelníka štábu organizuje rádiové spojení v rádiové síti:
 - a) náčelníka štábu na kmitočtu „I“, s volací značkou "štáb",
 - b) velitele zásahu s veliteli úseků a sektorů.
- (4) V rádiové síti náčelníka štábu pracuje radiostanice náčelníka štábu s volací značkou "náčelník štábu" jako řídicí radiostanice této sítě. Do této rádiové sítě vstupují podle potřeby radiostanice velitele zásahu, velitelů úseků, velitelů sektorů, členů štábu a radiostanice pracující v rámci IZS.
- (5) Do rádiové sítě náčelníka štábu vstupují radiostanice tak, že použijí volací značku "štáb" a hlásí se svými otevřenými volacími značkami.
- (6) V závislosti na vývoji situace na místě zásahu mohou být dle rozhodnutí velitele zásahu (štábu) rádiové sítě organizačně i kmitočtově přizpůsobeny změnám situace.
- (7) Při zřízení rádiové sítě náčelníka štábu mohou komunikovat s operačním střediskem jen radiostanice této sítě a radiostanice velitele zásahu. Ostatní radiostanice nesmí s operačním střediskem komunikovat, kromě radiostanic, které velitel zásahu (náčelník štábu) k tomu určil.
- (8) Při dojezdu jednotky na místo zásahu, kde je již zřízena rádiová síť velitele zásahu, se tato jednotka hlásí veliteli zásahu na kmitočtu „K“.
- (9) Při dojezdu jednotky na místo zásahu, kde je zřízena rádiová síť náčelníka štábu, se tato jednotka hlásí na kmitočtu „I“ tak, že volá radiostanici s volací značkou „štáb“ a používá volací značky uvedené v Oprávnění nebo Dokladu. O zřízení sítě náčelníka štábu musí být jednotka před svým vysláním nebo v průběhu jízdy k zásahu informována operačním střediskem.
- (10) Projevuje-li se na přidělených kmitočtech nebo kmitočtových párech pravidelně se opakující nebo déletrvající rušení, je obsluha prostředku ARS povinna o tom informovat řídicí radiostanici dílčí rádiové sítě. Za rušení se však nepovažuje legální provoz jiných, pomocí CTCSS ochrany neoddělených, rádiových sítí pracujících na identických kmitočtech.

Čl. 8/SP

Oprávněnost k radioprovozu

- (1) Každý subjekt využívající ARS, kromě MV-GŘ HZS ČR, musí mít udělen platný Doklad, který uděluje MV-GŘ HZS ČR žadatelům na dobu určitou, a to bezplatně,

- (2) Po uplynutí doby platnosti Dokladu nesmí subjekt, jemuž byl Doklad udělen a nepožádal v řádném termínu o udělení nového Dokladu, ARS dále využívat,
- (3) Dojde-li k zániku držitele Dokladu nebo rádiové sítě na níž měl udělen Doklad, je držitel Dokladu povinen o této skutečnosti informovat stejným způsobem, jako žádal o udělení Dokladu,
- (4) Opakované porušení provozní kázně v rádiové síti nebo nedodržování podmínek Dokladu u podřízených rádiových sítí řeší pověřená osoba územně příslušného HZS kraje cestou jeho ředitele. Případné odejmutí Dokladu je v kompetenci MV-GR HZS ČR.

Čl. 9/SP

Principy rádiové komunikace v digitální síti PEGAS

Ustanovení pro rádiovou komunikaci v analogových rádiových sítích se přiměřeně použijí i pro rádiovou komunikaci v digitální rádiové síti PEGAS.

Čl. 10/SP

Odlišnosti a doplnění pro radiokomunikační síť PEGAS

- (1) Radiokomunikační síť PEGAS - plně digitální rádiová síť s integrovanými hlasovými a datovými službami v evropsky harmonizovaném kmitočtovém pásmu 380-400 MHz pracující ve standardu TETRAPOL. Je tvořena 14 regionálními sítěmi.
- (2) Identifikace terminálů a selektivní adresace. Každý terminál má jedinečnou vlastní devítimístnou adresu ve formátu „RRR F SS III“, kde je:
 - RRR** - číslo regionální sítě, viz. níže,
 - F** - číslo tzv. Organizace, pro terminály jednotek PO jsou určena čísla 5 a 6,
 - SS** - u terminálů jednotek shodné s PR pozicí v ARS a udává územní příslušnost,
 - III** - u terminálů jednotek index volací značky.

regionální síť	označení RRR	regionální síť	označení RRR
Praha	101	Hradec Králové	522
střední Čechy	125	Pardubice	562
České Budějovice	222	Jihlava	262
Plzeň	322	Brno	622
Karlovy Vary	362	Zlín	662
Ústí nad Labem	422	Olomouc	762
Liberec	462	Ostrava	722

- (3) Druhy kanálů:
 - a) **DIR kanál** – kmitočet určený pro provoz radiokomunikační sítě PEGAS v přímém módu. Může nahrazovat součinnostní nebo zásahový kmitočet na místě zásahu,
 - b) **otevřený kanál** – komunikační prostředí v síti PEGAS nahrazující územně příslušný.
- (4) DIR kanály jsou určeny pro komunikaci v sítích v místě události. Terminály jednotek jsou oprávněny komunikovat v kanálech:
 - 14 DIR „K“,
 - 15 DIR „N“,
 - 16 DIR „I“,

- 17 DIR pro komunikaci štábu velitele zásahu,
- 23 DIR pro komunikaci s vrtulníkem,
- 25 DIR IZS,
- 403 DIR nouzový,
- 409 DIR pro výcvik.

(5) Otevřené kanály jsou komunikačním prostředím na předem definovaném území dané regionální sítě. Označují se trojmístnými čísly. Pro terminály jednotek mohou být, dle konkrétního provozního řešení dostupné kanály:

- 112 celokrajový kontaktní kanál,
- 160-179 kanály pro komunikaci jednotek,
- 180-199 kanály pro komunikaci v rámci IZS.

VOLACÍ ZNAČKY – PREFIXY

Praha	PAA - PAC, PAI, PAJ, PAO - PAS, PAZ	Havlíčkův Brod Hradec Králové	PHB PHK
Benešov	PBN	Chrudim	PCR
Beroun	PBE	Jičín	PJC
Kladno	PKL	Náchod	PNA
Kolín	PKO	Pardubice	PPA
Kutná Hora	PKH	Rychnov nad Kněžnou	PRK
Mělník	PME	Semily	PSM
Mladá Boleslav	PMB	Svitavy	PSY
Nymburk	PNY	Trutnov	PTU
Praha-východ	PPH	Ústí nad Orlicí	PUO
Praha-západ	PPZ	Blansko	PBK
Příbram	PPB	Brno	PBM, PBO
Rakovník	PRA	Břeclav	PBV
České Budějovice	PCB	Zlín	PZL
Český Krumlov	PCK	Hodonín	PHO
Jindřichův Hradec	PJH	Jihlava	PJI
Pelhřimov	PPE	Kroměříž	PKM
Písek	PPI	Prostějov	PPV
Prachatice	PPT	Třebíč	PTR
Strakonice	PST	Uherské Hradiště	PUH
Tábor	PTA	Vyškov	PVY
Domažlice	PDO	Znojmo	PZN
Cheb	PCH	Žďár nad Sázavou	PZR
Karlovy Vary	PKV	Bruntál	PBR
Klatovy	PKT	Frydek-Místek	PFM
Plzeň-město	PPM, PPL	Karviná	PKA
Plzeň-jih	PPJ	Nový Jičín	PNJ
Plzeň-sever	PPS	Olomouc	POL
Rokycany	PRO	Opava	POP
Sokolov	PSO	Ostrava-město	POS, POV
Tachov	PTC	Přerov	PPR
Česká Lípa	PCL	Šumperk	PSU
Děčín	PDC	Jeseník	PJE
Chomutov	PCV	Vsetín	PVS
Jablonec nad Nisou	PJN	IOO Lázně Bohdaneč	PIB
Liberec	PLI	OZ Olomouc	PZO
Litoměřice	PLT	ZL Olomouc	PLO
Louny	PLN	OUPO Borovany	PUB
Most	PMO	OUPO Brno	PUR
Teplice	PTP	OUPO Frydek-Místek	PUM
Ústí nad Labem	PUL	OUPO Chomutov	PUC
MV-GR HZS ČR	PHS	SOŠ PO a VOŠ PO ve F-M	PSF
TÚPO	PTO	ZÚ Hlučín	PZH

Pozn.:

1. Z kapacitních a technických důvodů jsou ponechány prefixy podle dřívějšího územního členění.
2. Prefixy MV-GR HZS ČR a jeho zařízení neodpovídají územnímu členění.

KÓDY PR SELEKTIVNÍ VOLBY A POZICE SS V SELEKTIVNÍ ADRESACI

První dvě pozice kódu selektivní volby a pozice SS v adrese terminálu							
0 1	MV-GŘ HZS ČR	2 5	Jindřichův Hradec	4 8	Louny	7 2	Třebíč
0 2	ZÚ Hlučín	2 6	Pelhřimov	4 9	Most	7 3	Uherské Hradiště
0 3	SOŠ PO a VOŠ PO	2 7	Písek	5 0	Teplice	7 4	Vyškov
04-05	Brno	2 8	Prachatice	5 1	Ústí nad Labem	7 5	Zlín
0 6	Ostrava-město	2 9	Strakonice	5 3	Havlíčkův Brod	7 6	Znojmo
0 7-08	Plzeň-město	3 0	Tábor	5 4	Hradec Králové	7 7	Žďár nad Sázavou
0 9	Ostrava-město	3 2	Domažlice	5 5	Chrudim	7 9	Bruntál
1 0	Benešov	3 3	Cheb	5 6	Jičín	8 0	Frýdek-Místek
1 1	Beroun	3 4	Karlovy Vary	5 7	Náchod	8 1	Karviná
1 2	Kladno	3 5	Klatovy	5 8	Pardubice	8 2	Nový Jičín
1 3	Kolín	3 6	Plzeň-sever	5 9	Rychnov nad Kněžnou	8 3	Olomouc
1 4	Kutná Hora	3 7	Plzeň-jih	6 0	Semily	8 4	Opava
1 5	Mělník	3 8	Rokycany	6 1	Svitavy	8 5	Přerov
1 6	Mladá Boleslav	3 9	Sokolov	6 2	Trutnov	8 6	Šumperk
1 7	Nymburk	4 0	Tachov	6 3	Ústí nad Orlicí	8 7	Vsetín
1 8	Praha-východ	4 2	Česká Lípa	6 5	Blansko	8 8	Jeseník
1 9	Praha-západ	4 3	Děčín	6 7	Břeclav	8 9	zařízení GŘ HZS ČR
2 0	Příbram	4 4	Chomutov	6 8	Hodonín	90-99	hl. m. Praha
2 1	Rakovník	4 5	Jablonec nad Nisou	6 9	Jihlava	ostat.	rezerva
2 3	České Budějovice	4 6	Liberec	7 0	Kroměříž		
2 4	Český Krumlov	4 7	Litoměřice	7 1	Prostějov		

Pozn.: Jiné než uvedené je možné použít jen se souhlasem MV-GŘ HZS ČR.

Z kapacitních a technických důvodů je ponecháno číslování dle dřívějšího územního členění.

Příloha č. 3/SP

NEMĚNNÉ KÓDY TYPICKÝCH ČINNOSTÍ (KÓDY 0-9 MOHOU BÝT POUŽITY I VE TVARU 00-09)

Status		Status	
0	Žádost o spojení	50	
1	Výjezd vozidla	51	
2	Na místě	52	
3	Lokalizace	53	
4	Likvidace	54	
5	Odjezd	55	
6	Příjezd na základnu	56	
7	Připraveno k výjezdu	57	
8	Vypnutí radiostanice (terminálu)	58	
9	Prioritní žádost o spojení	59	
10		60	
11	SCC zapnut	61	
12	SCC vypnut	62	
13	Řídící důstojník na místě	63	
14	Vyšetřovatel na místě	64	
15	Kondiční jízda odjezd	65	
16	Kondiční jízda příjezd	66	
17	Jízda na výcvik odjezd	67	
18	Jízda na výcvik příjezd	68	
19		69	
20	Hasiči na místě	70	
21	Policie ČR na místě	71	
22	Záchranná služba na místě	72	
23	Obecní (městská) policie na místě	73	
24	Plynaři na místě	74	
25	Energetika na místě	75	
26	Vodárny na místě	76	
27	Štáb zřízen	77	
28	Nebezpečí výbuchu	78	
29	Nebezpečí otravy	79	
30		80	Vjezd na dvůr otevřít
31		81	Vrata 1 otevřít
32		82	Vrata 2 otevřít
33		83	Vrata 3 otevřít
34		84	Vrata 4 otevřít
35		85	Vjezd na dvůr zavřít
36		86	Vrata 1 zavřít
37		87	Vrata 2 zavřít
38		88	Vrata 3 zavřít
39		89	Vrata 4 zavřít
40		90	
41		91	
42		92	
43		93	
44		94	
45		95	
46		96	Tichý test
47		97	
48		98	
49		99	

ČESKÁ HLÁSKOVACÍ TABULKA PRO PÍSMENA ¹³⁷⁾ A ČÍSLA

Písmeno	Hláskujeme	Písmeno	Hláskujeme
A	Adam	Ň	Nina
B	Božena	O	Oto (Otakar)
C	Cyril	P	Petr
Č	Čeněk	Q	Quido [vysl. Kvído]
D	David	R	Rudolf
Ď	Ďáblice	Ř	Řehoř
E	Emil	S	Svatopluk
F	František	Š	Šimon
G	Gustav	T	Tomáš
H	Helena	Ť	Těšnov
CH	Chrudim	U	Urban
I	Ivan	V	Václav
J	Josef	W	Dvojité V
K	Karel	X	Xaver
L	Ludvík	Y	Ypsilon
M	Marie	Z	Zuzana
M	Marie	Ž	Žofie
N	Norbert		

Hláskovací tabulka pro čísla			
0	nula	5	pět
1	jedna	6	šest
2	dva	7	sedm
3	tři	8	osm
4	čtyry	9	devět
desetinná čárka	čárka		

Vícemístné číslo se hláskuje po jednotlivých číslicích:

1960 = jedna, devět, šest, nula

123,4 = jedna, dva, tři, čárka, čtyry

s dále uvedenými výjimkami

- index volací značky se hláskuje jako trojčíslí (060 = nulašedesát),
- služební čísla příslušníků se hláskují po trojčíslích (216039 = dvěšestšestnáct, nulatřicetdevět),
- časový údaj se hláskuje po dvojčíslích (9 hodin 25 minut 11 sekund = nuladevět, dvacetpět, jedenáct).

¹³⁷⁾ Vyhláška č. 155/2005 Sb., o způsobu tvorby volacích značek, identifikačních čísel a kódů, jejich používání a o druzích radiokomunikačních služeb, pro které jsou vyžadovány.